

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025- 2026

Kokkolan kaupunki

marraskuu 2023

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023

Sisällysluettelo

1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024	5
2 Kokkolan kaupungin strategia	7
3 Kokkolan kaupungin vuoden 2024 talousarvion lähtökohdat	9
4 Arvio kaupunkitasoisista merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta	17
5 Talousarvion tiivistelmä.....	22
6 Kokkolan kaupungin talousarvio 2024 lautakunnittain ja vastuualueittain.....	32
6.1 Tarkastuslautakunta	32
6.2 Keskusvaalilautakunta	34
6.3 Kaupunginhallitus.....	35
6.4 Kaupunginhallitus - Kaupungin johtaminen	36
6.5 Kaupunginhallitus - Kaupunginkanslia	39
6.6 Kaupunginhallitus - Talous- ja tietohallintopalvelut	41
6.7 Kaupunginhallitus - Elinkeinot ja kaupunkikehitys	44
6.8 Kaupunginhallitus - Työllisyyspalvelut.....	47
6.9 Kaupunginhallitus - Käyttövaraus	48
6.10 Kaupunginhallitus - Henkilöstöpalvelut	50
6.11 Ympäristöterveyslautakunta - Ympäristöterveydenhuolto	52
6.12 Opetus- ja kasvatuslautakunta.....	54
6.13 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Sivistyskeskus	55
6.14 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Varhaiskasvatuspalvelut.....	58
6.15 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Perusopetus	61
6.16 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Lukiokoulutus	64
6.17 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Kokkolan seudun opisto	67
6.18 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.....	71
6.19 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Yhteiset menot ja Kieppi.....	72
6.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kulttuuripalvelut.....	74
6.21 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kirjastopalvelut	77
6.22 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Museopalvelut	79
6.23 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Nuorisopalvelut	82
6.24 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Liikuntapalvelut	86
6.25 Kaupunkirakennelautakunta	89
6.26 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkialueet	93
6.27 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkisuunnittelu.....	96
6.28 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkirakentaminen	100
6.29 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkitoimitilat.....	107
6.30 Rakennus- ja ympäristölaikunta - Kaupunkiluvitus	114
6.31 Liikelaitos - Kokkola vesi.....	118
7 Käyttötalouslyhdistelmä ja sitovuustasot.....	125
8 Investoinnit ja investointiperustelut.....	128
9 Konsernin tytäryhteisöjen tavoitteet.....	140

1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024

Kokkola vahvasti kohti kasvun uraa - meillä on laajempi horisontti

Talousarvion laadinnan aikana Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu edelleen ja huoli sodan pitkittymisestä on todellinen. Muistissamme on edellisen talven moniulotteinen energiakriisi. Tätä kirjoittaessa valmistaudumme ja varaudumme tulevaan talveen. Tänä talvena energiahuollon lähtökohdat ovat kuitenkin edellisvuotta paremmat. Toisaalta korkeahko inflaatio, useiden toimialojen ahdinko, korkeat korot sekä hallitusohjelman vaikutukset kuntatalouteen huolestuttavat.

Kokkola osaa varautua tulevaisuuteen ja siksi usko itseemme ja tulevaisuuteen on vahvaa. Sitä on meille todistanut tämänkin talousarvion laadintaprosessi. Valtuuston strategian väliarviointi vahvisti käsitykseni siitä, että vahvan kaupunkistrategiamme ansiosta me selviämme näistäkin haasteista voittajina. Meillä on laajempi horisontti!

Maaliskuussa 2022 kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian vuosille 2022 – 2025. Tämän strategian pohjalta on valmisteltu jo toinen talousarvio. Valtuustokauden aikana olemme toteuttaneet strategiasta johdettuja ohjelmia, josta vielä työn alla ovat Elinvoimaohjelma sekä Maankäyttö- ja asuntoliittinen ohjelma (Masto). Nämä kaksi keskeistä ohjelmaa antavat meille tärkeitä työkaluja viitoittamaan kaupungin kehittymistä. Pitkäjänteisen ja kestäväen kaupunkikehittämisen näkökulmasta on tärkeää, että osaamme katsoa useamman valtuustokauden yli. Toimialat ovat laatineet omat talousarvioesityksensä vastuullisesti, kovan paineen alla. Lautakuntakierroksen jälkeen olimme kaukana kaupunginhallituksen raamista, mutta yhdessä olemme sopeuttaneet toimintaa. Talousarvio on realistinen, mutta liikkumavaraa ei ole, eikä kaikkia esitettyjä virkoja ja toimia otettu mukaan esitykseen. Talousarvioesitys ei onneksi sisällä laajempia henkilöstöön vaikuttavia elementtejä. Henkilöstön hyvinvoinnin vahvistamista tulee jatkaa haastavinakin aikoina.

Talousarvio sisältää toimia, jotka tulevat vaatimaan poliittisilta päättäjiltä koviakin päätöksiä. Lisäksi viranhaltijat näkevät välttämättömäksi kehittää toimintaa siten, että resurssit riittävät tulevaisuudessakin. Pohdittavaksi jää, onko erilliselle työryhmälle tilausta toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Hyvinvointialueet ja hallitusohjelma

Hyvinvointialueet käynnistivät toimintansa 2023 alussa. Keski-Pohjanmaalla tätä toimintamallia on menestyksekkäästi toteutettu jo vuodesta 2017. Hyvinvointialueiden taloudelliset ja toiminnalliset haasteet ovat meillä kaikilla hyvin tiedossa. Meille kaikille on selvää, että oman hyvinvointialueen menestys on maakunnalle elinehto. Toivon edelleen, etteivät organisaatiot ainakaan keskenään ryhdy rahan vähyyden edessä kiistelemään siitä, kuka hoitaa kuntalaisten palveluita. Muistutan kaikkia, että kunnilla on omat tehtävänsä aivan kuten hyvinvointialueella on omansa. Kaupungin ja maakunnan asukkaat ovat kuitenkin meille kaikille yhteisiä.

Hyvinvointialueiden ja kuntien välisen rahoituksen järjestelyt haastavat kuntien taloutta. Kustannusten merkittävä nousu ja huoli yleisestä taloustilanteesta painavat kaupunkimme tuloksen negatiiviseksi tulevalla talousarviokaudella. Talouden tunnusmerkit olivat tiedossa jo keväällä, jolloin kaupunginhallitus vahvisti talousarvion lähtökohdaksi negatiivisen käyttötalouden. Hallituksen asettamaan raamiin emme kuitenkaan päässeet.

Maamme uuteen hallitusohjelmaan on kirjattu muutoksia kiinteistöverokantoihin. Talousarvion laadinnan tässä vaiheessa lakiluonnos on ollut lausunnolla. Vaikka lakia ei vielä ole vahvistettu, olemme kuitenkin huomioineet tulevat muutokset. Lisäksi esitämme rakentamattomien tonttien verokannan korottamista maksimiin. Ansiotulovero pyöristetään lain edellyttämällä tavalla nykyisestä 8,86 prosentista 8,9 prosenttiin. Talousarvio ei sisällä muita veromuutoksia.

Kaupunki investoi tulevaisuuteen

Kaupunkia on kehitettävä katsoen rohkeasti tulevaisuuteen. Vain siten pystymme vastaamaan kaikkiin kasvavan ja kehittyvän kaupungin haasteisiin, joita tuovat mukanaan muun muassa suuret investoinnit.

Kokkolan väestönkasvu on maltillista vielä tulevan vuoden aikana. Kaupunki investoi edelleen resurssiviisaasti. Talousarvion investoinneista suurimpana on Piispanmäen monitoimitalo sekä Karleby Svenska Gymnasium ja Donnerskan koulun käynnissä oleva peruskorjaus- ja laajennushanke. Piispanmäen hanke toteutetaan leasingrahoituksen avulla, kun taas KSG:n ja Donnerskan hankkeet ovat omarahoitteisia. Samaan aikaan käynnistyy Halkokarin koulun ja päiväkodin suunnittelu.

Kaupunki investoi myös tieverkostoon ja muuhun infraan. Pienempiä, mutta merkittäviä investointikohteita ovat mm. kauppatorin perusparannus, museon säilytystilojen suunnittelu ja toteutus, rakennusvalvonnan sähköisten järjestelmien kehittäminen, ulkoilureittien kunnostukset sekä lukuisat muut pienet hankkeet. Valitettavasti emme saanee mahdutettua kaikkia hyviä hankkeita tämän vuoden investointiohjelmaan. Jatketaan kuitenkin työtä sen eteen, että jonain päivänä nämäkin hankkeet etenisivät toteutukseen.

Kaupungin kärkihankkeet tarkentuvat tulevassa elinvoimaohjelmassa. Vanhat tutut hankkeet ovat edelleen työlliställä: sataman saattaminen Ten-T ydinsatamaksi, valtatie 8:n perusparannus sekä rautatieaseman seudun kehittäminen. Edunvalvontatyö vaatii meiltä kaikilta turnauskestävyyttä ja kovaa työtä. Suurteollisuusalueelta ja Kruunuportin alueelta kuuluu hyvää ja sen myötä varaudumme parasta aikaa positiiviseen kriisiin. Positiivisella kriisillä tarkoitetaan yritysten investointien myötä kasvavaa osaavan työvoiman tarvetta. Uusien asukkaiden myötä tarvitsemme kaupunkiin lisää asuntoja, päiväkotipaikkoja, kouluja sekä merkityksellistä vapaa-aikaa. Pienten ja keski suurten yritysten sekä maaseutuelinkeinojen suotuisa kehittyminen on meille elinehto monestakin näkökulmasta. Kaupunki kasvaa!

Työllisyyden kuntakokeilu päättyy vuoden 2024 lopussa. Tavoitteena on luoda uusi, hallinnolliset rajat ylittävä työllisyydenhoidon palvelumalli. Valmistelemme vuonna 2025 toimintansa aloittavaa, maakunnan kokoista työllisyysaluetta, jossa Kokkola toimii vastuukuntana. Tämä kokonaisuus on työpöydillämme koko ensi vuoden ajan.

Vuoden 2024 talousarviosta sanottaakoon vanhan sananlaskun mukaisesti, että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Vuosi sitten kaupunginjohtajan katsauksessa totesin, että tavoitteet on asetettava ja töitä niiden saavuttamiseksi on tehtävä määrätietoisesti, lannistumatta pienistä vastoinkäymisistä. Olemme määrätietoisesti etenemässä kohti kaupunkistrategiaan kirjattuja tavoitteita. Meillä on laajempi horisontti.

Kaupunginjohtaja Stina Mattila

2 Kokkolan kaupungin strategia

Kaupunkistrategia 2022 – 2025, Kokkola – meillä on laajempi horisontti

Kaupunkistrategia on valtuustokauden keskeisin asiakirja kaupungin pitkäjänteisessä toiminnan ohjauksessa. Se kertoo mihin suuntaan kaupunkia halutaan kehittää ja mitkä teemat ovat tärkeimpiä meneillään olevalla valtuustokaudella. Kaupunginvaltuusto hyväksyi voimassa olevan strategian kokouksessaan 7.3.2022 § 6.

Vuoden 2024 talousarvio on laadittu kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Strategian teemojen kautta rakennetaan kaupungin menestymisen edellytyksiä tuleville vuosikymmenille ja tuleville sukupolville. Strategian keskeiset painopisteet ovat yrittäjäystävällisyys, elämyksellisyys ja lapsiystävällisyys. Nämä kolme painopistettä edistävät kukin osaltaan kaupungin elinvoimaisuutta sekä lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta. Lisäksi toiminnan kivijalassa on määritelty tavoitteet kestävästä kuntataloudesta ja hyvinvoivan henkilöstön osalta. Strategiaan on kirjattu myös kaupungin hiilineutraalisuustavoite vuoteen 2035. Toimivat työmarkkinat -painopiste ohjaa kaupungin työllisyyden hoidon kehittämistä ja ohjaa valmistautumista TE- palvelu 2025 uudistukseen.

Kaupunkistrategiassa linjataan valtuustokauden mittarit, joiden avulla strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä. Vuoden 2024 aikana valmistuu kaupunkistrategian väliarviointi. Väliarvioinnissa tarkastellaan kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista ja linjataan mahdollisia uusia avauksia.

Hyvinvointityö kaupunkiorganisaatiossa

Kunnan hyvinvoinnin edistämistehtävä on laaja ja se edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimialojen kesken. Hyvinvointityön perinteisten sisältöjen lisäksi korostuvat tulevaisuudessa erityisesti myös työllisyys ja toimeentulo sekä elinoloihin liittyvä elinympäristönäkökulma. Näiden lisäksi katsotaan kuntien hyvinvointitehtävään kuuluvaksi myös yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Kaupungin hyvinvointityötä koordinoi poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä, jonka tehtävänä on tukea toimialojen työtä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä tehdä valtuustokauden mittainen hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelma on yksi kaupunkistrategiaa toteuttava ja tarkentava kehittämisohjelma. Valtuustokauden aikainen hyvinvointisuunnitelma määrittelee painopisteet hyvinvointityölle. Hyvinvointisuunnitelma on työväline hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman kytkemiseksi osaksi kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelua, johtamista sekä päätöksentekoa. Tavoitteena on, että kaupungin hyvinvointityö nivoutuu kiinteäksi osaksi kaupungin strategista johtamista, joten asetetut painopisteet valtuustokaudelle 2022 – 2025 linkittyvät tiiviisti kaupungin strategiaan.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Uudistus vaikutti hyvinvointityön tekemiseen ja siihen liittyviin yhteistyön rajapintoihin. Kaupungin hyvinvointityötä tehdään tiiviissä yhteistyössä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.

3 Kokkolan kaupungin vuoden 2024 talousarvion lähtökohdat

Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntien talouskehitys

Suomen talous

Valtionvarainministeriö julkaisi 9.10.2023 taloudellisen katsauksensa (Syksy, 2023), jonka mukaan Suomen talous on taantumassa loppuvuoden ja kasvua on odotettavissa jo ensi vuonna. Katsauksen mukaan, Suomen talous ei kasva siis vuonna 2023 kun hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta sekä yksityisiä investointeja. Inflaation hidastuminen ja palkankorotukset kääntävät talouden 1,2 prosentin kasvuun vuonna 2024. Investointien ja kulutuksen kasvu vahvistuu vuonna 2025 ja BKT kasvaa 1,8 prosenttia.

Valtionvarainministeriön katsauksen mukaan, inflaatio hidastuu ja palkankorotukset lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Hintojen nousu hidastuu laaja-alaisesti ja inflaatio on 2,2 prosenttia vuonna 2024. Palkat ja etuudet nousevat, ja ostovoiman paranemisen myötä yksityinen kulutus kääntyy kasvuun ensi vuonna.

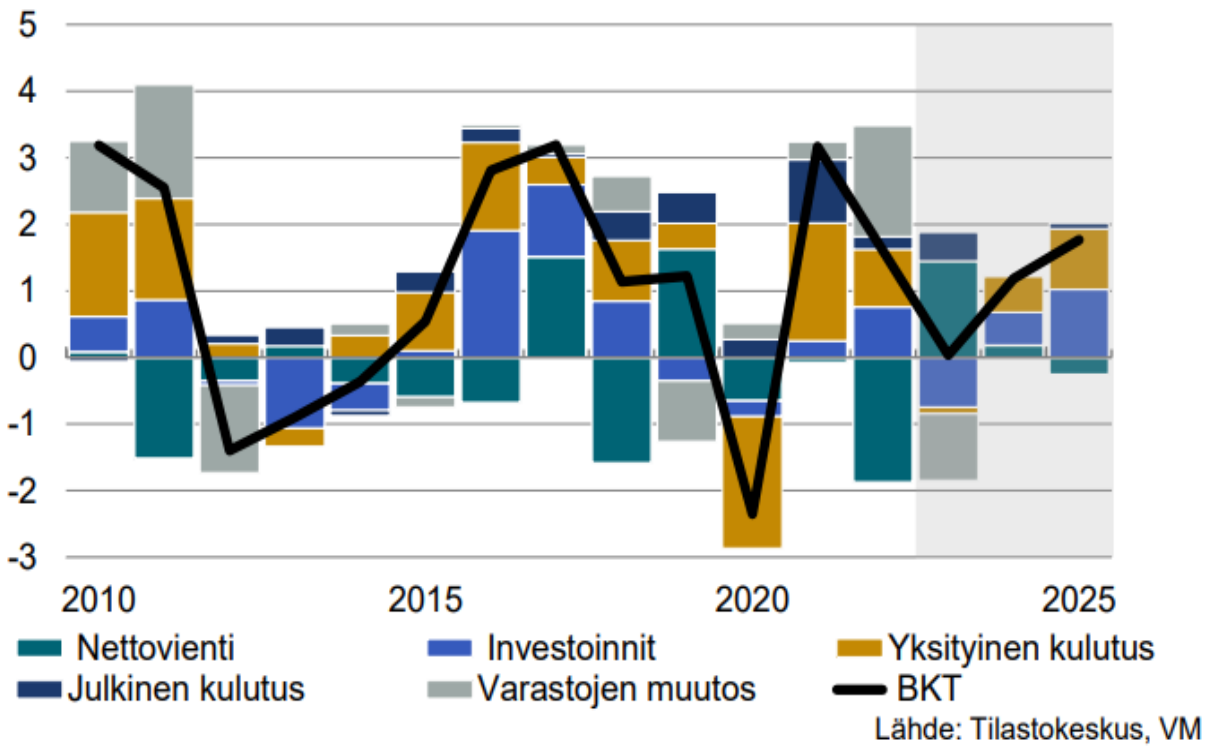
Syksyn katsauksen mukaan, työllisyydessä on odotettavissa notkahdus mutta sen odotetaan edelleen säilyvän korkeana. Kasvun osittaisella pysähtymisellä on vaikutusta myös työllisyyteen, mutta lasku on kuitenkin jäämässä lyhytaikaiseksi. Avoimia työpaikkoja on edelleen paljon, vaikkakin niiden määrä on selvästi vähentynyt. Työttömyysaste oli viimeksi näin matalalla tasolla 1990-luvun alussa. Työllisyysaste jatkaa lievän laskun jälkeen nousuaan ja on edelleen ennätystasolla.

Asuntoluottojen korkojen nopea kasvu on hyydyttänyt asuntomarkkinat ja asunto rakentaminen onkin jyrkässä laskussa. Tämä näkyy myös uusien kohteiden aloituksissa, ja on jäänyt huipustaan noin 40 %. Muu rakentaminen pitää kuitenkin aktiiviteettia pinnalla. Valtionvarainministeriön syksyn katsauksen mukaan, asuinrakentaminen vähenee vuosina 2023 ja 2024. Riski on myös olemassa, että kehitys on vielä heikompaa.

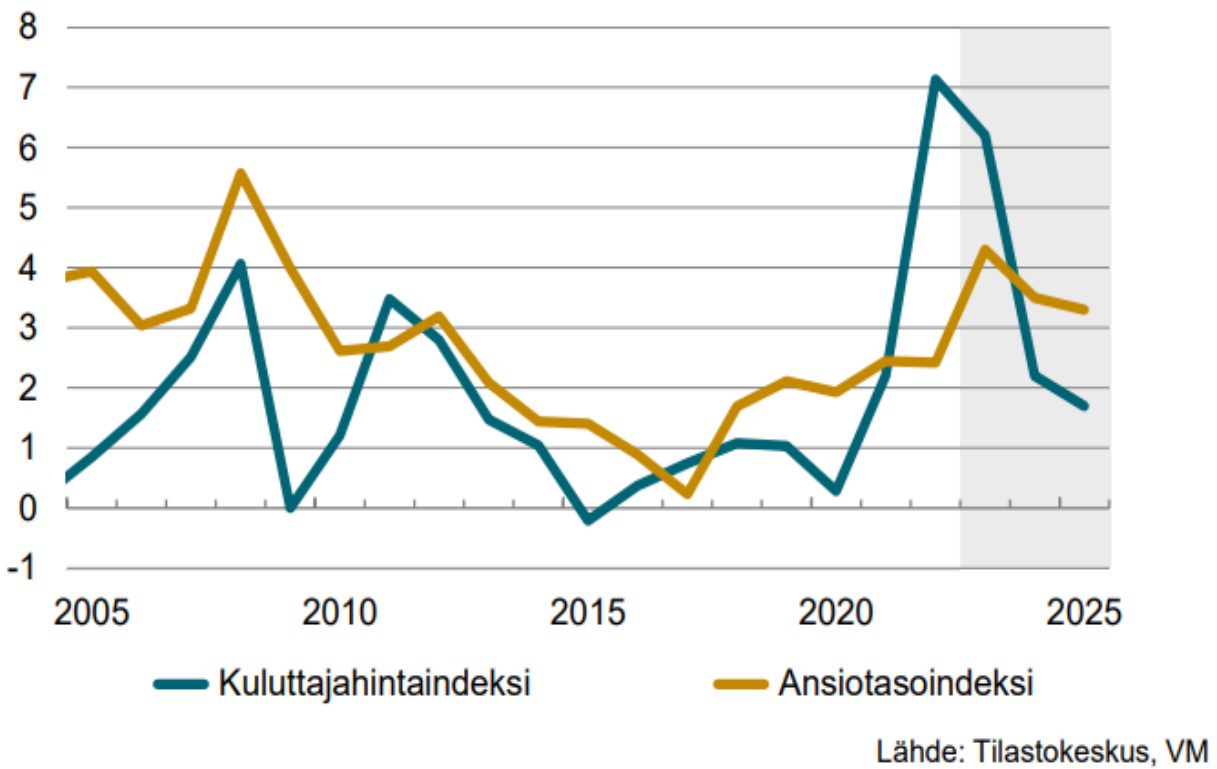
Energiasiirtymä kuitenkin kohentaa tilannetta ja lisää investointeja, erityisesti tuulivoimaan investointisuunnitelmia on poikkeuksellisen paljon. Suurin osa energiasiirtymän investoinneista toteutuu vasta vuosikymmenen lopulla vaikkakin lähivuosille investointeja on paljon. Suunnitelmat kuvastavat myös Suomen kilpailukyvyn olevan kunnossa.

Suomen taloudelliseen katsaukseen sisältyy myös riskejä. Asuntorakentaminen voi laskea odotettua enemmän. Mikäli hintojen ja korkojen nousu jatkuu vielä pitkään, on sillä vaikutuksia negatiivisesti kotitalouksien kulutukseen sekä asunto- ja rakennusmarkkinoille. Myös maailmantalouden muutoksilla on vaikutusta, mikäli se kehittyy heikommaksi erityisesti Kiinassa ja Saksassa. Venäjän ja hyökkäys sekä geopoliittiset ja ympäristöriskit aiheuttavat epävarmuutta ja lisäävät talouteen häiriötekijöitä. Myös viimeisimmät tapahtumat Lähi-Idässä tulevat pitämään epävarmuutta kasvavassa määrin pinnalla. Toisaalta, investointien kasvu voi myös yllättää positiivisesti ja mikäli kotitalouksien tulot kasvavat ja hinnat laskevat, voi kulutus kasvaa ennusteita enemmän. Epävarmuutta ja riskejä Valtionvarainministeriön ennusteeseen siis sisältyy.

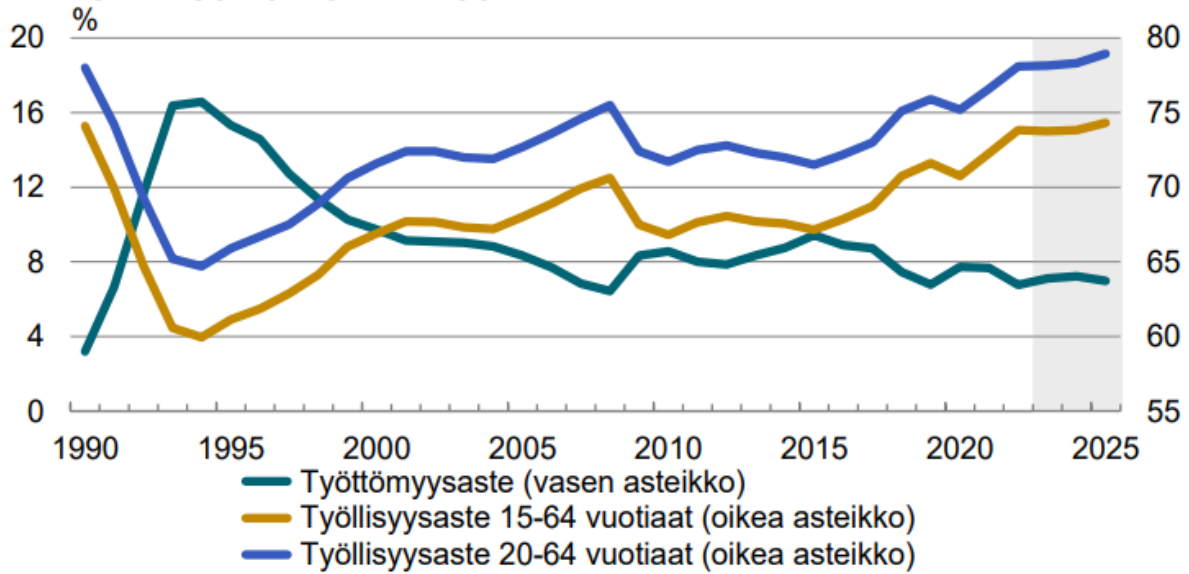
BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät prosenttiyksikköä

Kuluttajahinta- ja ansiotasoindeksi muutos vuodentakaiseen, %

Työllisyys ja työttömyys

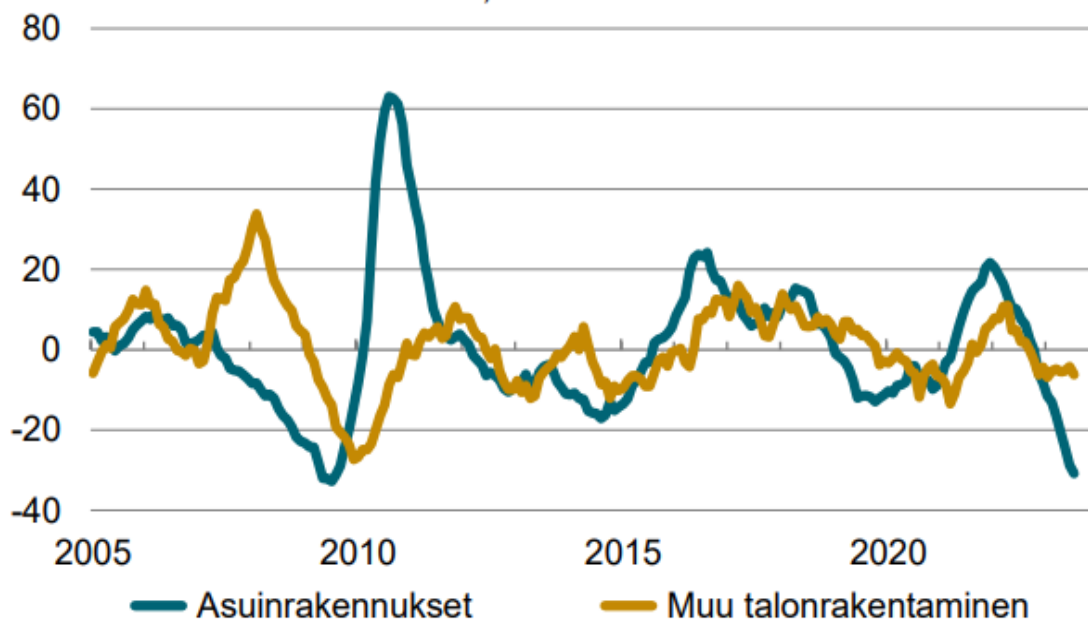
Lähde: Tilastokeskus, VM

Työttömyysaste = työttömät / työvoima (15–74-vuotiaat)

Työllisyysaste = työlliset / työikäinen väestö

Uudisrakentamisen volyymi-indeksi

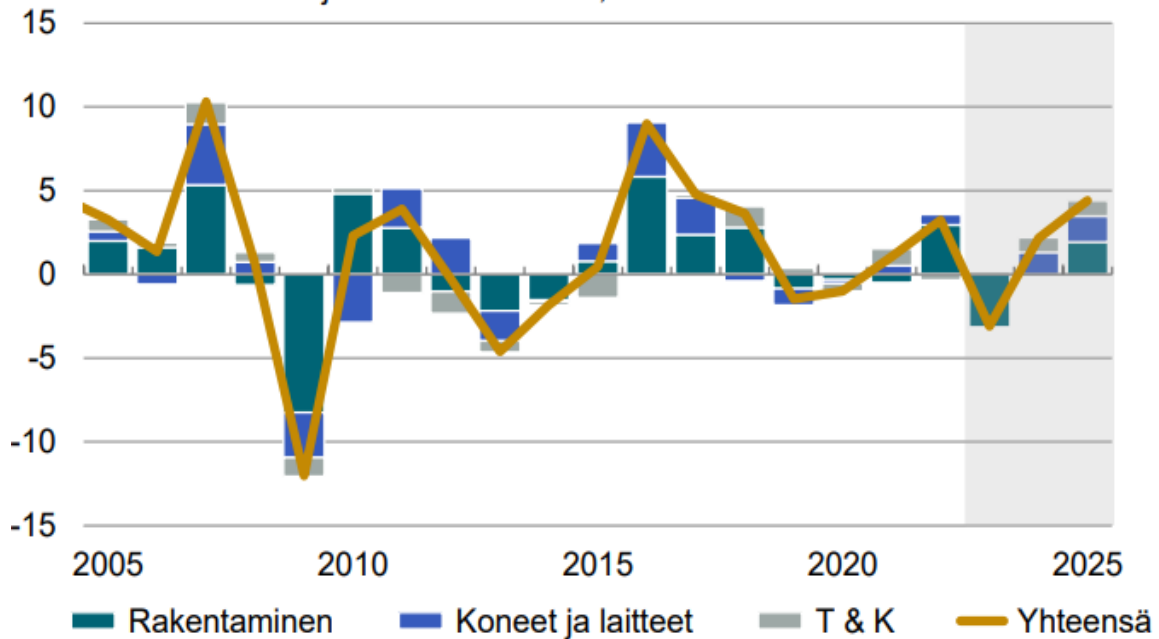
muutos vuodentakaiseen, %

Lähde: Tilastokeskus

Investoinnit

määrän muutos ja kasvuvaikutukset, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Keskeiset ennusteluvut	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	1,6	0,0	1,2	1,8	1,7	1,6
Yksityinen kulutus, muutos, %	1,7	-0,2	1,0	1,8		
Inflaatio, %	7,1	6,2	2,2	1,7	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,1	7,2	7,0	6,6	6,4
Työllisyysaste, %	73,8	73,8	73,8	74,3	74,8	75,2
% BKT:sta						
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto ¹	-0,8	-2,4	-3,2	-3,4	-3,0	-2,8
Valtio	-1,6	-3,3	-3,4	-4,2	-3,7	-3,5
Kuntahallinto	-0,2	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4
Hyvinvointialueet		-0,4	-0,5	-0,3	-0,4	-0,5
Sosiaaliturvarahastot	1,0	1,4	0,9	1,4	1,5	1,5
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä	-0,4	-1,3	-2,2	-2,8	-2,7	-2,9
Julkisyhteisöjen EDP-velka	72,9	74,2	76,8	78,9	80,4	81,6
Valtionvelka ²	52,7	54,3	56,4	58,4	59,6	60,6

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut sisältävät puolustusvoimien hävittäjähankinnat vuodesta 2025 alkaen.

² EDP-velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

Kuntien taloudellinen kehitys

Kuntarahoituksen Q3/2023 suhdanne-ennusteen mukaan kuntatalouden suurimmat haasteet ovat rahoituslaskelmissa. Heikkenevä vuosikate pienentää investointien tulorahoitusta, ja samaan aikaan investointien kustannukset ovat nousseet muun muassa rakennuskustannusten kasvun vuoksi. Tämä on ollut myös kaupungin tulevan vuoden talousarvion ja suunnitelmavuosien laadinnassa keskeisessä asemassa.

Kuntarahoituksen suhdanne-ennusteen mukaan, suhdanne heikkenee ja ensi vuosi tietää tiukkoja aikoja myös kunnille, vaikka jotain positiivisen kasvun ituja on nähtävissä. Asuntotuotannon pudotus leikkaa Suomen talouskasvua merkittävästi ja kunnat tarvitsevat lisää rahaa investointeihin. Ennusteen mukaan kuntien lainakanta kasvaa noin kahdella miljardilla eurolla vuodessa. Myös Kokkolan kaupungin pitkäntähtäimen investointisuunnitelmaan sisältyvät investointitarpeet ovat merkittäviä.

Rakennusalan ahdinko ja näkymät ovat heikot. Kasvavista konkurssimääristä sekä työllisyyden vähenemisestä koituvat vaikutukset painottuvat vuoteen 2024. Työttömyys on jo kääntynyt lievään nousuun. Kuntarahoituksen ennusteen mukaan talouskasvu vuodelle 2023 on -0,3 prosenttia ja sama suunta jatkuu vielä ensi vuodelle. Vihreän siirtymän investoinnit ja kiihtyvä työperäinen maahanmuutto piristävät talouden toimeliaisuutta ennustejakson lopulla. Bruttokansantuotteen ennusteen mukaan odotetaan kasvavan vuonna 2025 noin kaksi prosenttia ja työttömyyden kääntyvän laskuun.

Ennusteen mukaan kuntien on tarkasteltava investointejaan kriittisesti ja tehostettava toimintaansa. On selvää, että kunta kentällä tullaan väistämättä näkemään tuttuja ratkaisuja: talousohjelmia, palveluverkon tiivistämistä ja veronkorotuksia. Myös TE-uudistuksen ja sitä kautta kunnille siirtyvän suhdanneriskin hallinta tulee kuormittamaan kuntia.

Kuntarahoituksen näkemyksen mukaan, hallitusohjelman osalta kunnat selvisivät säikähdyksellä, vaikkakin se sisältää vielä monia avoinna olevia asioita, joilla on suoraan tai epäsuoraan vaikutusta kuntien talouteen. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamisen työ on alkanut ja sen on tavoitteena astua voimaan 1.1.2026. Kasvun ja tulojen lisäys on ainoa tie ylös kuopasta, ja kaupungilla ei ole varaa hukata vihreän siirtymän mahdollisuuksia. Näin on myös Kokkolassa.

Kaupungin talouskehitys

Kaupungin kuluvan vuoden toisessa osavuosikatsauksessa todetaan, että maailmantalouden kiristynyt tilanne sekä julkisen talouden varsin synkät näkymät ennustavat haasteita tuleville vuosille. Osavuosikatsauksen perusteella kaupungin kuluvasta vuodesta vielä odotetaan talousarvion tavoitteiden mukaisesti positiivista, selvää on, että ensi vuoden talousarviossa ei ole odotettavissa yhtä suotuisia näkymiä. Kohonneet palkkakustannukset, elintarvikkeiden sekä palveluiden hinnat pitävät inflaatiota korkealla ja korkojen kasvu yhdessä valtionrahoituksen supistumiseen tulevat aiheuttamaan paineita kuntien talouteen. Kuntatalouden kertaluontoiset erät poistuvat kuluvan vuoden myötä ja sote-leikkurit rasittavat vielä kuntien valtionosuuksia pitkään. Vuodesta 2023 on siis tulossa kunnille taloudellisesti positiivinen vuosi, mutta vuonna 2024 talous heikentyy merkittävästi.

Kuntatalouden positiiviset vuodet päättyvät, ja luvassa on kasvavassa määrin taloudellista niukkuutta. Haasteista huolimatta ja talouden realiteetteja unohtamatta, kaupunki kasvaa ja kehittyy, mutta se vaatii tarkkaa ja huolellista talouden pitoa. Kaupungin talousohjelmalle on odotettavissa jatkoa, kun edellinen ohjelma päättyi vuoteen 2022. On haettava edelleen pitkäkestoisia ja rakenteellisia uudistuksia talouden tasapainon varmistamiseksi. Toimialat ovat tehneet kurinalaista työtä käyttötalouden tasapainon edistämiseksi ja työtä jatketaan, jotta varmistetaan kaupungin tulevaisuuden investoinnit ja kaupungin kokonaisvaltainen kehittäminen.

Väestönkehitys

Kokkolan väestön kehitys jatkoi kasvuaan vuonna 2022. Kokkolan asukasluku oli noin 48 000 henkilöä. Asukasluku kasvoi vuodesta 2021 97 henkilöä eli 0,2 %. Väestö on kasvanut noin 2 500 henkilöä vuodesta 2008. Uuden sukupolven organisaatiot -verkoston, FCG:n ja Kuntaliiton selvityksen mukaan kehitys on ollut vertailukunnissa samansuuntaista.

Luonnollinen väestönmuutos on ollut Kokkolassa tarkastelujaksolla ensimmäistä kertaa negatiivinen. Kokkolassa syntyi vuonna 2022 43 henkilöä vähemmän kuin kuoli. Syntyneiden määrä on vähentynyt, ja Kokkolassa syntyneiden määrä laski vuonna 2022 melko paljon verrattuna edellisiin vuosiin.

Kuntien välinen muuttotappio supistui edellisenä vuonna. Kokkolasta muihin kuntiin muutti vuonna 2022 43 henkilöä kuin toiseen suuntaan. Muuttotappio oli selvästi pienempää kuin ennen koronapandemiaa. Muuttovoittojen ja tappioiden kunnat ovat pysyneet jokseenkin samanlaisina. Muuttovoittoa kertyi vuonna 2021 eniten Pietarsaaresta ja Kannuksesta. Vastaavasti nettomuutto oli negatiivista vuonna 2021 Tampereelle, jonne muutti 74 henkilöä enemmän kuin toiseen suuntaan. Muuttotappiota USO-verkoston, FCG:n ja Kuntaliiton selvityksen mukaan selittää mm. isot yliopistokaupungit. Kruunupyö on tässä poikkeus eikä Vaasa vaikuta erityisen vetovoimaiselta suhteessa Kokkolaan. Kokkolasta muutetaan eniten Ouluun sekä Helsinkiin. Kokkolaan muutetaan myös eniten samoista kaupungeista. Nettomuutto oli myös aikaisempaa positiivisempaa alle 15- ja 35-44-vuotiaissa.

Mitä tulee nettomaahanmuuttoon, Kokkolassa se on edelleen kasvusuuntaista. Nettomaahanmuuton osuus väestöstä vuonna 2022 oli 0,4 % eli 197 henkilöä. Maahanmuutto on korvannut kuntien välistä negatiivista nettomuuttoa.

Kokkolan asukasluku on kasvanut siis noin 5 % eli vajaalla 2 700 henkilöllä vuodesta 2008. Syntyneiden enemmisyys on ollut noin 2 000 henkilöä. Muuttotappio muihin kuntiin on ollut noin 1 300 henkilöä ja nettomaahanmuutto on ollut positiivinen lähes 2 000 henkilöä vuodesta 2008.

Väestö kuitenkin Suomessa ikääntyy, ja Kokkolassa väestöennusteen mukaan sen toteutuessa 85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaisi 126 % ja 7-12-vuotiaiden määrä laskisi 23 %. Tämä tarkoittaa osittain ainakin sitä, että vanhusten hoivan palvelutarpeet kasvavat noin 44 %, mikäli palveluiden käyttö ikäryhmän asukasta kohden säilyy nykyisellä tasolla. Vastaavasti selvityksen mukaan kunnan tehtävissä palvelutarpeet vähenevät perusopetuksessa vajaalla neljänneksellä.

Elinvoima ja työllisyys

USO -verkoston, FCG:n ja Kuntaliiton kuntakohtaisen selvityksen mukaan, Kokkolan työikäisten määrä on vähentynyt vuodesta 2013 vuoteen 2022 noin 4 %. Työllisten määrä on kuitenkin samanaikaisesti kasvanut noin 3 %. Työpaikkojen määrä vastaavasti on kasvanut vajaalla 800:lla eli noin 4 %. Työpaikkojen määrä on kuitenkin kasvanut heikommin Kokkolassa kuin vertailukunnissa keskimääräin. Työpaikkojen osuudet sektoreittain ovat pysyneet lähes ennallaan vuodesta 2009. Kokkolassa alkutuotannon osuus on korkeampi kuin vertailukunnissa keskimäärin. Jalostuksen osuus on vastaavasti vertailukuntien keskimääräistä tasoa. Näin on myös palveluiden osalta. Työpaikkojen määrän muutoksena vuodesta 2010 vuoteen 2021 kaupungin työpaikkojen määrä kasvoi 2 %, joka on maan keskiarvon mukainen tulos. Työpaikkojen määrää ja kehitystä kuvastaa osittain ainakin se, että yritysten määrä on kasvanut Kokkolassa noin 16 % vuodesta 2018. Yrityskannan muutoksen näkyvät erityisesti tukku- ja vähittäiskaupassa, rakentamisessa sekä ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa, kiinteistöalalla sekä teollisuudessa.

Työpaikkaomavaraisuus on pysynyt myös ennallaan selvityksen mukaan ja sen on vertailuryhmän keskitasoa. Omavaraisuus on vertailuryhmän neljänneksi korkein. Kokkolalaisista vain reilu kymmenes käy töissä toisessa kunnassa. Yksittäisistä kunnista useimmin käydään töissä Pietarsaaressa, Kruunupyöyssä ja Kannuksessa.

Kokkolassa perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on koko maan tasolla, ja jää hieman vertailuryhmän keskimääräisestä tasosta vaikka osuus on kasvanut. Tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut 9 % vuodesta 2010 ja tutkinnon suorittaneiden määrä on kasvanut yli 4 000:lla.

Työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys on Kokkolassa kasvanut, vaikka se on vertailukuntia pienempää. Kunnan maksama osuus työmarkkinatuesta on Kokkolassa vertailuryhmän keskiarvoa matalampaa. Tuoreimpien arvioiden mukaan nämä kustannukset ovat kuitenkin nousussa. Työvoiman ulkopuolella olevien määrä on vähentynyt noin 1 150:lla eli noin 20 %, jossa etenkin eläkeläisten määrä on vähentynyt. Työttömien määrä on vähentynyt noin 460:lla eli noin 22 %. Työllisyysaste oli vuonna 2021 Kokkolassa 74,9 % kun se koko maassa oli 72,4 %. Jatkossakin eläkkeelle siirtymisen viivästyminen ja työttömyyden vähentyminen tarjoavat työvoimareservin, joka voi korvata työikäisten määrän vähentymistä.

Kokkolan panostukset pito- ja vetovoimaan ovat olleet keskimääräisellä tasolla, ja kulttuuriin panostetaan paljon. Huomioitavaa on myös se, että esimerkiksi panostukset koulutukseen ja varhaiskasvatukseen voidaan pitää vetovoimalupauksina. Tämä näkyy myös kaupungin strategiassa.

Verotulot

Kokkolan kaupungin lokakuun vero-ennuste vuodelle 2024 on kunnallisveron, yhteisöveron sekä kiinteistöveron osalta yhteensä noin 120,4 miljoonaa euroa. Kuntaliiton yhteistyössä Valtionvarainministeriön ja Verohallinnon kanssa laatima lokakuun 2023 kuntakohtaisen veroennusteen mukaan, verotulojen odotetaan laskevan kokonaisuudessaan noin -2,8 % vuoteen 2023 verrattuna, jossa erityisesti yhteisöveron odotetaan laskevan noin -11,3 %. Verotulojen ennustetaan kuitenkin kääntyvän nousuun jo vuodesta 2025 lähtien. Veroennustekehikon päivitys perustuu pääosin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Lokakuun veroennustekehikossa on lisäksi huomioitu verotilitykset syyskuuhun asti sekä Verohallinnon 2.10.2023 julkaisemat ennakkotiedot valmistuvasta kunnallis- ja yhteisöverotuksesta verovuonna 2022.

Hallituksen esittämät veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa vajaalla 40 miljoonalla eurolla vuonna 2024. Tästä noin 30 miljoonaa euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista, jotka oli jo huomioitu elokuun verokehikossa. Muut pienemmät muutokset edelliseen elokuun verokehikkoon verrattuna koskevat lähinnä muutokset veroperusteisiin, matkakulu- vähennyksiin sekä työtulovähennyksiin.

Ansiotulojen arvioitu kehitys on heikentynyt edellisestä verokehikosta. Palkkasumman kehitys 2022-2023 pienenee valtakunnallisesti noin 0,5 prosenttiyksiköllä heikompien työllisyysnäköymien sekä tulorekisteristä saatujen palkkatulotietojen seurauksena. Myös hallitus on esittänyt leikkauksia sosiaaliturvaetuuksiin. Näin ollen työttömyysturvaetuuudet pienevät selvästi, ja nämä yhdessä pienentävät kunnallisveron tuottoa yhteensä noin 120 miljoonalla eurolla. Ensi vuodesta alkaen on esitetty selvästi alennettuja työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja. Kyseiset maksut ovat vähennyskelpoisia ja parantavat näin ollen kunnallisveron tuottoa yhteensä noin 80 miljoonalla eurolla. Näin ollen ensi vuoden arvioitu maksettava kunnallisvero pienenee vain noin 40 miljoonalla eurolla verrattuna elokuun arvioon. Verovuosille 2025–2027 arvioitu maksettava kunnallisvero pienenee noin 100 miljoonalla euroa/verovuosi verrattuna elokuun veroennustekehikon arvioon, lähinnä heikentyneen ansiotulokehityksen takia.

Yllä mainittujen veropohjan muutosten seurauksena kunnallisveron arvioidut tilitykset pienenevät vain noin 10 miljoonalla eurolla kuluvana vuonna ja 20 miljoonalla eurolla ensi vuonna, verrattuna elokuun veroennustekehikon arvioon. Vuosina 2025–2027 kunnallisveron tilitykset pienenevät keskimäärin noin 80 miljoonaa per vuosi verrattuna elokuun arvioon.

Kesäkuusta alkanut yhteisöveron verovuoden 2023 ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut syyskuun loppuun asti. Loppuvuoden kehitys ei näillä näkymin näytä merkittäviä piristymisen merkkejä. Ennusteet ovat siis heikentyneet edellisestä elokuun ennusteesta.

Yhteisöveron osalta, työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksujen alentaminen nostaa myös yhteisöveron tuottoa, arviolta vajaalla 30 miljoonalla eurolla per vuosi. Kuntien yhteisöveron ensi vuoden kertymäarvio on hieman elokuun veroennustekehikon arviota parempi, mutta kuitenkin noin 70 miljoonaa pienempi verrattuna syksyn Kuntatalousohjelman arvioon. Vuosille 2025–2027 erot elokuun veroennustekehikkoon ja syksyn Kuntatalousohjelman arvioon ovat pienemmät.

Verokehikon kiinteistöveroennusteessa on huomioitu hallitusohjelmassa esitetty maapohjan eriytetty kiinteistöveroprosentti, jonka alarajaksi on esitetty 1,30 %. Ehdotettu muutos nostaa kiinteistöveron maksettavaa ja tilitettävää veroa ensi vuodesta alkaen noin 100 miljoonalla eurolla per vuosi. Kiinteistövero -uudistus on myös tuloillaan, mikä osaltaan aiheuttaa epävarmuutta tulevien vuosien kiinteistöverotuloihin.

Kokkolan kaupungin talousarvion verotuloista lisää seuraavassa talousarviokirjan seuraavassa luvussa.

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji						
Kunnallisvero	171 522	179 334	90 651	88 974	90 685	94 359
<i>Muutos %</i>	<i>1,9</i>	<i>4,6</i>	<i>-49,5</i>	<i>-1,9</i>	<i>1,9</i>	<i>4,1</i>
Yhteisövero	24 651	25 974	16 755	14 855	15 916	16 245
<i>Muutos %</i>	<i>28,8</i>	<i>5,4</i>	<i>-35,5</i>	<i>-11,3</i>	<i>7,1</i>	<i>2,1</i>
Kiinteistövero	16 074	16 029	16 450	16 577	16 580	16 580
<i>Muutos %</i>	<i>10,9</i>	<i>-0,3</i>	<i>2,6</i>	<i>0,8</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	212 247	221 336	123 856	120 405	123 181	127 184
<i>Muutos %</i>	<i>5,1</i>	<i>4,3</i>	<i>-44,0</i>	<i>-2,8</i>	<i>2,3</i>	<i>3,3</i>

Lähde: Kuntaliiton Kokkolan kaupungin veroennuste, lokakuu 2023.

Valtionosuudet

Valtiovarainministeriö päivitti sote-uudistuksen siirtolaskelmat 31.8. Laskelma ennakoii kuntien valtionosuuksien vähenevän yli 250 miljoonaa euroa vuonna 2024 kuluvaan vuoteen verrattuna. Sote-uudistuksen tasauserien muutokset selittävät valtaosan valtionosuuden pienenemisestä. Uudistuksen vaikutukset siis tarkentuivat, minkä johdosta kuntien valtionosuudet supistuivat ja kuntien väliset erot ovat suuria. Kokkolan kaupungin vuoden valtionosuusennuste on kokonaisuudessaan noin 26,4 miljoonaa euroa, josta yleinen valtionosuus on 19,7 miljoonaa euroa ja muut valtionosuudet 7,6 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus on -0,97 miljoonaa euroa. Kaupungin valtionosuudet laskevat vuoteen 2023 verrattuna kokonaisuudessaan siis noin -6,3 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien odotettu lasku vuonna 2024 on valitettavaa, ja on yksi keskeisistä tekijöistä kuntien tulopohjan heikkenemiseen. Sote-leikkurit rasittavat vielä kuntien taloutta vuoteen 2027 asti. Käytännössä kunnat maksavat hyvinvointialueiden viime vuosien kustannusten nousua valtionosuuksien kautta. Lisäksi vuonna 2025 valtionosuuksiin on tulossa muutos, kun valtionosuuksissa huomioidaan TE2024 -uudista koskeva valtionrahoitus. Myös suhdannemuutokset luovat kunnille tehtävien järjestämisen näkökulmasta lisäriskiä ja toisaalta 1.1.2026 voimaan astuva valtionrahoitusjärjestelmän uudistus tuo tuleville vuosille epävarmuutta.

4 Arvio kaupunkitasoisista merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kokouksessa 15.6.2020 § 46. Perusteissa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, tarkoitus, tehtävät ja vastuut.

Kaupunginhallitus on puolestaan hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet kokouksessa 22.6.2020 § 313. Ohjeessa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan välineet ja keinot, kohteet ja osa-alueet sekä toteuttaminen ja raportointi.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että Kokkolan kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Käytännössä sisäisen valvonnan rakenne on kirjattu suunnittelu- ja seurantajärjestelmiin, normirakenteisiin sekä johtamisjärjestelmiin. Sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta ja raportointivälineinä, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena sekä sopimusten hallintana.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tarkoituksena on tunnistaa, arvioida sekä hallita tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Kuntakonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin. Kokkolan kaupungin riskienhallintaprosessi muodostuu toimintaympäristön määrittämisestä, riskien arvioinnista, riskien käsittelystä, riskien seurannasta ja katselmoinnista sekä viestinnästä ja tiedonvaihdoista. Riskienhallintaprosessia kehitetään edelleen kokonaisvaltaisemmaksi, jotta sitä voidaan käyttää yhä tehokkaammin päätöksenteon tukena.

Kaupunkiorganisaation keskeiset riskit

Talousarvion laadintahetkellä kaupungin riskianalyyssissä strategiset riskit painottuvat työvoiman satavuuteen ja osaamiseen, väestön kehitykseen ja kaupunkikehitykseen sekä elinkeinoelämän toimivuuteen esimerkiksi investointien toteutumisen muodossa. Kaupungin kehityksen ja talouden näkökulmasta väestön positiivinen kehitys ja työllisyys ovat avainasemassa.

Kaupunkiorganisaation merkittävimmät riskit liittyvät kuitenkin rahoitusriskeihin. Riskianalyyssissä näkyy erityisesti maailmantalouden edelleen epävarma tilanne, korkea inflaatio ja korkojen nousu. Todennäköisenä ja vaikutukseltaan merkittävänä riskinä nähdään muun muassa se, että kaupungin tulopohja ei kehity yhtä nopeasti kuin kustannukset nousevat, eikä taloutta saada tasapainoon pitkällä aikavälillä. Investointien rahoittamiseen ja velkamäärän kasvuun liittyvät riskit on myös tunnistettu kaupungin keskeisiksi riskeiksi.

Kuten strategisissa riskeissä, myös toiminnallisissa riskeissä painottuu osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit. Myös henkilöstön jaksaminen, hyvinvointi ja osaaminen on tunnistettu yhdeksi riskiksi. Vahinkoriskeissä puolestaan nousevat esille kiinteistön kuntoon liittyvät riskit, tapaturmariskit sekä muut häiriötilanteet.

Riskienhallinta

Riski	Riskiarvio	Päävastuu	Toimenpiteet ja tilanne
STRATEGISET RISKIT			
Kasvihuone kaasupäästöjen vähimmäistavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä ei päästä.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 2 6	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Ilmasto- ja kestävän kehityksen toimintasuunnitelman toteutumisen tiivis seuranta ja aikataulutus.
Yksiköiden sitoutuminen strategian muutoksiin ja talousarvioon liian heikkoa.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki	Yhteistyön tiivistäminen päättäjien ja kaupungin henkilöstön kanssa. Panostus strategian jalkauttamiseen.

Väestön kehitys, muuttoliike ja huoltosuhte. Negatiivinen väestönmuutos ja huoltosuhteen suuri heikkeneminen vaarantavat kaupunkikehityksen.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Kaupungin houkuttelevuuden lisääminen, asiakastytyväisyyskyselyt. Kokkola-Works -kampanja.
Työvoiman saatavuus ja osaaminen. Täsmäkoulutetun työvoiman saanti epäonnistuu.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Yhteistyö oppilaitosten kanssa, työllisyyskokeilun hyödyntäminen. Työnantaja mielikuvan parantaminen ja rekrymarkkinointi. Kokkola-Works -kampanja sekä elinvoimaohjelman laatiminen.
Ympäristö- ja ilmastoasiat. Energia-kriisi ja energian tuotannon muutokset sekä ilmastomuutoksiin reagointi.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Strategiatyön seuranta, yhteistyö sidosryhmien kanssa. Varautumis/valmiussuunnitelmien ajantasaisuus. Huoltovarmuuden ylläpitäminen.
Elinkeinoelämän toimivuus, elinkeinorakenne, investoinnit. Teollisuustonttien saatavuus ja kaavoituksen ajantasaisuus eivät vastaa kysyntää.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta	Masto-ohjelman hyödyntäminen, nopeat ja tehokkaat prosessit. Tarvittavien resurssien varmistaminen ja palveluprosessin ajantasaisuus.

RAHOITUSRISKIT

Talouden tasapaino pitkällä aikavälillä. Taseen tervehdyttäminen epäonnistuu, velkaantuneisuus kasvaa, investointeja ei pystytä rahoittamaan.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 5 20	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Tarkoituksenmukaiset investoinnit oman toiminnan ylläpitämiseksi. Tarpeettoman omaisuuden myynti jatkuu, lainasalkun rakennetta seurataan, pitkän tähtäimen-investointiohjelma. Kiinteistökannan pitkätähitimen suunnitelman ylläpitäminen. Mahdollinen uusi talousohjelman. 2024-2025 näyttää alustavasti taloudellisesti haasteelliselta.
Maksuvalmius, kaupunki ei selviydy taloudellisista velvoitteistaan.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Maksuvalmiusohjelman hyödyntäminen, talousarvion seuranta
Velkamäärä ja korkoriskit. Korkojen nousu lisää velkojen ja vastuiden kustannuksia.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Lainasalkun rakenne optimoitu, korkosuojauksia on päivitetty vuosina 2022 ja 2023. Investointitarpeita tarkastellaan talousarvionraamien yhteydessä tarkemmin talouden tasapainon ja velkaantumisen kannalta.
Pääomasijoitusten riskit konserniyhtiöissä. Keskeisten yhtiöiden heikko tulos vähentää osinkotuottoja ja lisää pääomitustarvetta.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Konserniraportoinnin kehittäminen, omistajaohjauksen tehostaminen, yhtiöiden tavoitteiden määrittely, omistajapolitiikan uudistus.

Investointien rahoittaminen. Uusi rahoitusjärjestelmä muuttaa kokonaisrahoitusta, kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, verotulot eivät kasva, palvelut vaarantuvat.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 5 20	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Rahoitusjärjestelmä-uudistukseen vaikuttaminen, skenaariolaskelmien tekeminen. Investointitason määrittäminen seuraavaan talousarvion laadintaan.
Vero- ja valtionosuusmuutokset. Hyvinvointialueiden rahoitus muuttaa kuntien rahoituspohjaa merkittävästi, verojen ja valtionosuuksien laskentapohjat uudistuvat, lopputulos ja uusi tasapaino epävarmoja.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Verotulojen suunnittelu on uusittava, valtionosuuskriteerien vaikutus oman kunnan talouteen, vaihtoehtolaskelmien tekeminen. Uusi hallitusohjelma voi mahdollisesti leikata kuntien valtionosuuksia ja verotulorahoitusta.

TOIMINNALLISET RISKIT

Pandemian tuomat muutokset työelämässä (mm. etätyön hallinta, tilat).	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Ympäristöterveyslautakunta, Opetus- ja kasvatuslautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta	Selkeä suunnitelmat laadittava. Ajantasaiset valmius/varautumissuunnitelmat.
Digitalisaatiota ei hyödynnetä.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Ympäristöterveyslautakunta, Opetus- ja kasvatuslautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta	Digisuunnitelman laatiminen sekä kannustinrahojen hyödyntäminen. Digitalisaation tiekartta on luotu alku vuodesta 2023, jota voidaan hyödyntää toimialojen välisissä kehitystyöryhmissä.
Osaavan henkilöstön saavuus asiantuntijuus tehtävissä.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Opetus- ja kasvatuslautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta	Työnantajakuvan parantaminen, strategia ja kilpailukykyisyys.
Henkilöstön jaksaminen, hyvinvointi ja osaaminen. Työvoiman saanti heikkenee, sairaspotilaat lisääntyvät, jaksaminen huononee, työtulokset vaarantuvat (mm. aikataulut, laatu).	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Ympäristöterveyslautakunta, Opetus- ja kasvatuslautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta	Koulutusyhteistyö, jaksamisen tukeminen, varhainen puuttuminen, osaamistarpeen kartoitus ja uudet työtavat.
Tietoliikenneverkkojen ja tietojärjestelmien toimintahäiriöt, tietosuoja ja tietoturva. Kyber -uhat sulkevat palvelut, isot kustannukset ja ihmisten perusoikeudet vaarantuvat.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Varautuminen, tilanteiden simulointi ja harjoittelu, suunnitelmien päivitys ja ajan hermolla pysyminen. Tietosuoja ja -turva asioihin riittävä varautuminen.

VAHINKORISKIT

Asiakkaiden, henkilöstön tai ympäristön turvallisuus. Ohjeistuksia ei noudateta.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Opetus- ja kasvatuslautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta, Kokkolan vesi, Ympäristöterveyslautakunta	Ohjeistus näkyväksi (helppo löytää ja käyttää). Riski- ja turvallisuusjärjestelmien järjestelmällinen käyttö.
Kiinteistöjen kunto heikenee vesivaurioiden tai sisäilmaongelmien vuoksi.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunkirakennelautakunta	Kiinteistökannan kunnossapidon ajantasaisuus ja tarpeellisten resurssien varaaaminen.
Museoiden kokoelmavarastot tuhoutuvat veden tai tulipalon vuoksi.	Todennäköisyys: 1 Vaikutus: 5 5	Kaupunki, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	Museoiden turvajärjestelmien ja säilytysratkaisuiden toimivuus. Suunnitellaan paremmat säilytystilat kokoelmille.
Tapaturmat heikentävät töiden tuloksia ja lisäävät kustannuksia.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Opetus- ja kasvatuslautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta, Kokkolan vesi, Ympäristöterveyslautakunta	Riski- ja turvallisuusjärjestelmien järjestelmällinen käyttö. Turvallisuussuunnitelmien päivitys, tapaturmien tutkinta, pelastussuunnitelmat ja riskikartoitukset.
Poikkeukselliset sää ja luonnonolosuhteet. Myrskyt, vesituhot, sähkökatkot, liikenne vaarantuu.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Kaupunkirakennelautakunta	Ajantasaiset valmius/varautumissuunnitelma, selvä työnjako ja tarpeellinen harjoittelu.
Muut häiriötilanteet. Epidemiat, kulkutaudit, vesihuollon häiriöt, lamaannuttavat yhteiskunnan, kustannukset suuria.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 5 10	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.
Omaisuusriskit. Tulipalojen, metsätuhojen ja muiden onnettomuuksien vaara.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Vakuutukset ajan tasalla, vakuusarvot, omaisuuden hankinnassa ja luovutuksessa noudatetaan hankintalain mukaisia ohjeita. Ajantasaiset toimintasuunnitelmat jälkitoimenpiteiden varalle.

Riskianalyyssissä käytettävä arviointiasteikko

Todennäköisyys:

- 1 = Erittäin epätodennäköinen (1 x 25v) tai teoreettisesti mahdollinen, mutta ei tiedetä tapahtuneen
- 2 = Epätodennäköinen (1 x 5v) tai on tapahtunut joskus muualla, mutta ei meillä
- 3 = Mahdollinen (1 x v) tai vaikea arvioida tai on tapahtunut joskus meillä tai muualla
- 4 = Todennäköinen (1 x kk) on tapahtunut usein tai on ollut useita "läheltä piti" -tilanteita
- 5 = Erittäin todennäköinen, lähes varma (1 x vko)

Vaikutukset:

- 1 = Erittäin pieniä taloudellisia vaikutuksia (1 000 €) tai häiriötä toiminnalle, ei vaikuta tavoitteiden saavuttamiseen
- 2 = Pieniä häiriötä toiminnalle, kaikki tai lähes kaikki tavoitteet saavutetaan, pieniä taloudellisia menetyksiä (10 000 €)
- 3 = Toiminnan hidastuminen, osa tavoitteista jää saavuttamatta, taloudelliset menetykset kohtuullisia (100 000 €)
- 4 = Toiminnan huomattava vaikeutuminen, suuri osa tavoitteista jää saavuttamatta, merkittäviä taloudellisia menetyksiä (1 milj. €)
- 5 = Toiminnan lamaantuminen, tavoitteiden saavuttamisessa epäonnistutaan

5 Talousarvion tiivistelmä

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman laatiminen vuosille 2025-2026 ei ole ollut mutkatonta. Kuten aikaisemmin on todettu, julkisen talouden tulevien vuosien ennusteet ovat synkät ja kuntien taloudellisen kehityksen haasteet näkyvät myös meillä Kokkolassa. Taloussuunnitteluun sisältyvät epävarmuudet eivät ole kadonneet, ja ne yhdistettynä voimakkaaseen tulopohjan heikkenemiseen, kustannusten nousuun ja investointitarpeisiin tuo väistämättä haasteista talouden tasapainon löytämiseen. Kaupungin tulopohja ei siis kehity yhtä nopeasti, kuin nopeasti nousseet kustannukset (inflaatio, korkoshokki, palkkojen nousu). Seuraavat vuodet tulevat olemaan haasteellisia ja edessä on niukkuutta.

Valtionosuuksien ja verotulojen kehityksessä on vielä epävarmuutta, eikä heikentyneet suhdanneennusteet paranna tilannetta. Myös kiinteistövero-uudistus on tuloillaan. Lisäksi sote-leikkurit rasittavat vielä taloutta vuoteen 2027 asti, ja tarkistuslaskelmat vain kiristivät ruuveja kunnille valtionosuuksien muodossa. Epävarmuutta kasvattaa myös valtionosuusjärjestelmän uudistus, jonka tarkoitus astua voimaan vuodesta 2026 lähtien. TE2024 –uudistus ja siinä onnistuminen on äärimmäisen tärkeää, jossa kunnille siirtyvät palveluiden järjestämisvastuiden kautta syntyvät kustannukset on oltava tasapainossa valtionrahoituksen kanssa vuodesta 2025 lähtien. Talouden tasapainon kannalta keskeistä on myös pitää kaupungin investointitaso järkevänä ja käyttötalous voimakkaasti nousseiden kustannusten kanssa kohtuullisena. Pitkän tähtäimen investointisuunnitelman mukaan, on selvää, että kaupungin lainakanta tulee kasvamaan vuoteen 2030 mennessä merkittävästi. Toisaalta investointien toteuttaminen ja niiden eteenpäin vieminen määrätietoisesti on tärkeää kaupungin kehityksen näkökulmasta. Veto- ja pitovoimassa onnistuminen on keskeistä ja se vaatii kaupungin taloudellisia ponnistuksia. Myös vihreä siirtymän investoinneissa alueelle on onnistuttava.

Mikäli kaupungin väestönkehitys on positiivista ja työllisyys pysyy alueella vahvana, on kaupungilla edellytykset menestyä myös taloudellisesti. Kuten aiemminkin, avainasemassa ovat siis väestön kehitys ja työllisyys.

Ensi vuoden talousarvio on odotetusti siis negatiivinen, ja se pitää sisällään lukuisia toimenpiteitä joiden on toteuduttava esitettyyn tulokseen pääsemiseksi. Talousarvio ei pidä kuitenkaan sisällään merkittäviä veronkorotuksia hallitusohjelman kautta tulevia muutoksia lukuunottamatta, eikä siihen sisälly merkittäviä henkilöstövaikutuksia. Toimialat toteuttavat kuitenkin aktiivisesti ja mahdollisuuksien mukaan muita henkilöstötoimia kustannusten hillitsemiseksi. Käyttötalousesitys on erittäin tiukka, ja toimenpiteitä tehdään ensi vuoden tuloksen eteen parhaillaan. Talousarviossa ja suunnitelmavuosissa on kuitenkin siinä määrin epävarmuutta, että on perusteltua jatkaa työtä uuden talousohjelman puitteissa talouden tasapainon edistämiseksi.

Suunnitelmavuodet 2025 ja 2026 näyttävät jossain määrin hieman vuotta 2024 paremmilta, mutta se vaatii tiivistä yhteistyötä koko kaupunkiorganisaatiolta sekä päättäjiltä.

Toimintatuotot

Vuodelle 2024 kaupungin ja liikelaitoksen (sisältäen sisäiset erät) toimintatuottoihin on budjetoitu yhteensä 89 898 322 euroa. Toimintatuotot kasvavat kuluvaan vuoteen verrattuna arviolta noin 9,3 %. Keskeisimmät muutokset koskevat pääsääntöisesti sisäisten myynti- ja toimintatuottojen kasvua, jossa myyntituotot kasvavat noin 9,6 % ja muut toimintatuotot 11,4 %.

Kasvun taustalla näkyy yleinen kustannusten nousu, ja se selittyy käytännössä palveluiden ulkoisten kustannusten kasvusta. Hintojen nousun vaikutukset näkyvät erityisesti mm. vuokrissa, siivouskustannuksissa, ruokapalveluissa, rakennusten kunnossapidon kustannuksissa, isännöinnin ja talonmiespalvelujen kustannuksissa, kone- ja laitevuokrissa sekä ulkoisissa vuokrissa. Kustannuksissa on mukana myös henkilöstökustannusten nousua. Yleinen kustannusten nousu ja hintojen kehitys siis heijastuu myös luonnollisesti myös sisäisiin toimintatuottoihin hyvinkin vahvasti.

Vaikka palveluiden toimintatuottojen muutokset koskevat pääosin sisäisten palveluiden kustannusten nousua, on kaupungin ja liikelaitoksen palveluiden myyntituotoissa odotettavissa pientä kasvua. Myös käyttömaisuuden myyntivoittojen odotetaan kasvavan vuodesta 2023. Lisäksi mm. konsernihallinnon tukipalveluiden sisäisten kustannusten jakoperiaatteita on tarkistettu.

Toimintakulut

Ensi vuoden toimintakuluihin on budjetoitu kaupungin ja liikelaitoksen (sisältäen sisäiset erät) osalta yhteensä 224 591 731 euroa. Kuluvaan vuoteen verrattuna, toimintakustannukset kasvavat arviolta noin 8,3 %. Kustannukset nousevat kaikissa tiliryhmissä. Henkilöstökustannukset nousevat 7,3 %, palvelujen ostot 8,5 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat 4,6 %, avustukset 1,8 % ja muut toimintakulut 14 %. Toisin sanoen, inflaation vaikutukset näkyvät myös vahvasti kaupungin toiminnassa ja palvelun tuottamisen kustannuksissa. Ulkoisten palveluiden hintojen korotuksia on vielä odotettavissa lisää vuoden loppua kohti mentäessä, eikä kustannuspaineet vielä helpota ensi vuonnakaan.

Henkilötyövuodet kasvavat ensi vuonna varsin maltillisesti kuluvaan vuoteen verrattuna ja henkilöstökulujen kasvun taustalla vaikuttaa lähinnä kevään 2023 palkkaratkaisut. Palveluiden ostoissa hintojen nousut näkyvät lähes kaikissa kustannuserissä toimialasta riippumatta. Toimisto- ja asiantuntijapalveluiden, palvelusetelin, tietotekniikan, siivous- ja puhtaanapidon, kunnossapidon, isännöinnin, kuljetuspalveluiden, sosiaali- ja terveystalouden, ruokapalveluiden kustannukset ovat kasvaneet merkittävästi.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa kasvua on erityisesti mm. elintarvikkeissa, poltto- ja voiteluaineissa, lämmityksessä, sähkössä, koneiden ja kaluston tarvikkeissa, rakennus- ja kiinteistöjen materiaaleissa. Myös kaupungin toiminta-avustukset kasvavat kuluvaan vuoteen verrattuna.

Merkittävimmät muutokset kuluvaan vuoteen liittyvät palkkoihin ja huoneistojen vuokriin sekä niiden kustannusten kasvuun. Kuluvaan vuoteen verrattuna huoneistojen vuokrat kasvavat arviolta noin 4 miljoonaa euroa. Tähän on vaikuttanut erityisesti korkojen voimakas nousu, mikä näkyy mm. koneiden ja laitteiden sekä leasing vuokrien kasvuna.

Toimintakate

Toimintakate on vuoden 2024 talousarviossa -134 693 409 euroa, joka jäi talousarvioraamin tavoitteesta noin 1,6 miljoonaa euroa, eli noin 1,2 %.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot

Ensi vuoden kokonaisveroennuste talousarviossa 2024 on yhteensä 120 992 000 euroa, jossa tuloverojen osuus on 89 333 000 euroa, kiinteistöverot 16 887 000 euroa ja yhteisöverot 14 772 000 euroa. Kokonaisverotulot kuitenkin laskevat vuoden 2023 tasosta ensi vuonna noin 3,4 miljoonaa euroa. Kuluvaan vuoteen verrattuna tuloverot laskevat arviolta noin -1,5 miljoonaa euroa ja yhteisöverot noin -2,3 miljoonaa euroa. Sitä vastoin kiinteistöveron odotetaan kasvavan vuodesta 2023 arviolta noin 0,4 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 kuntien tuloveroprosentit tulee ilmoittaa kymmenyksen tarkkuudella, mikä tarkoittaa että Kokkolan kaupungin tuloveroprosentti nousee 8,86 prosentista 8,90 prosenttiin. Tästä huolimatta, hallitusohjelman vaikutukset ja arviot palkkasumman heikentymisestä laskevat kaupungin ensi vuoden veroennustetta. Tuloverojen odotetaan kuitenkin kasvavan jälleen talousarvion suunnitelmavuosina 2025 ja 2026 lokakuun verokehikon mukaisesti. Talousarvioesityksen tuloveroprosentti siis nousee pyöristyksen verran 8,90 prosenttiin, eikä sitä muutoin lasketa tai nosteta.

Hallitusohjelmassa on esitetty nykyisen kiinteistöveroprosentin sijaan, että vuodesta 2024 lähtien jatkossa määrättäisiin erilliset yleiset kiinteistöveroprosentit maapohjille ja rakennuksille. Tämä on talousarviota laadittaessa vielä lausuntokierroksella. Maapohjan yleisen kiinteistöveroprosentin alarajaksi tulisi 1,30. Rakennusten yleisen kiinteistöveroprosentin alarajana säilyisi 0,93. Kokkolan kaupungin yleinen kiinteistöveroprosentti vuonna 2023 on 1,25 ja ensi vuoden talousarviossa se nousisi 1,30 prosenttiin. Muutos on huomioitu myös huomioitu lokakuun verokehikossa. Talousarviossa rakentamattomien tonttien veroprosentti nousee nykyisestä 3,25 prosentista 6,00 prosenttiin vuonna 2024. Kiinteistövero peritään Kokkolassa seuraavien prosenttien mukaan:

Kiinteistöveron kohde	2023	2024	2025	2026
vakituiset asuinrakennukset	0,60	0,60	0,60	0,60
muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,10	1,10	1,10	1,10
yleinen kiinteistövero	1,25	1,30	1,30	1,30
yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
rakentamattomat tontit	3,25	6,00	6,00	6,00
voimalaitokset	3,10	3,10	3,10	3,10

Kiinteistöverolain mukaiset ala- ja ylärajat vuonna 2024 ovat:

- vakituiset asunnot 0,41 - 1,00 %
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset enintään 0,93 – 2,00 %
- yleinen kiinteistövero 0,93 – 2,00 % (hallitusohjelmassa maapohjan 1,30 – 2,00 % ja rakennusten 0,93 – 2,00 %)
- rakentamattomat tontit 2,0 - 6,0 %
- voimalaitokset, enintään 3,10 %

Kesäkuusta alkanut yhteisöveron verovuoden 2023 ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut syyskuun loppuun asti. Loppuvuoden kehitys ei myöskään näillä näkymin näytä merkittäviä piristymisen merkkejä. Työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksujen alentaminen nostaa myös yhteisöveron tuottoa ja kuntien yhteisöveron ensi vuoden kertymäärä on hieman elokuun veroennustekehikon arviota parempi, mutta se on kuitenkin pienempi verrattuna syksyn Kuntatalousohjelman arviointiin. Yhteisöverojen odotetaan kuitenkin Kokkolassa kasvavan jälleen vuodesta 2025 lähtien, mutta vielä vuonna 2026 ennuste on vuotta 2023 alhaisemmalla tasolla.

Valtionosuudet

Kokkolan kaupungin ensi vuoden valtionosuudet ovat yhteensä 26,4 miljoonaa euroa, jossa yleinen valtionosuus on 19,7 miljoonaa euroa, muut valtionosuudet 7,7 miljoonaa euroa ja OKM valtionosuudet noin -1,0 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kuitenkin kasvavat vuodesta 2025 lähtien ja pitävät sisällään TE-palveluiden kuntasiirrot (TE2024) ja työttömyysetuuksien kompensatiot (TE2024).

Kuitenkin, ensi vuoden talousarvion yksi keskeisimmistä muutoksista vuoteen 2023 verrattuna on valtionosuuksien laskeminen noin 6,3 miljoonalla eurolla. Yleinen valtionosuus laskee noin -6,4 miljoonaa euroa ja muut valtionosuudet kasvavat noin 0,1 miljoonaa euroa. Muutos on merkittävä ja sillä on keskeinen vaikutus kuntien tulopohjan kaventumiseen. Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmissa käytettäviin kustannustietoihin on tehty viimeiset tarkennukset vuosien 2021 ja 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannuksia. Päivitykset vaikuttavat kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitukseen sekä hyvinvointialueiden kertakorvaukseen. Kokkolan kaupungin valtionosuudet laskivat huhtikuun ennusteesta odotetusti noin 3,8 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Vaikka tarkistuslaskelmat ovat teknisesti oikeellisia, maksavat kunnat vielä pitkään sote-kustannusten edellisten vuosien nousua valtionosuuksien leikkauksina.

Rahoitustuotot ja -kulut

Viime vuoden kesästä asti alkanut voimakas korkojen nousu näkyy myös kaupungin korkokulujen kehityksessä tulevina vuosina, vaikka kehitystä jarruttavat korkosuojauskset sekä kiinteäkorkoiset lainasopimukset. Investointitarpeet kasvattavat kaupungin lainasaldoennustetta ja vieraanpääoman tarvetta. Uudelleenrahoitus huomioiden vuoden 2024 korkokulut ovat arviolta noin 4,9 miljoonaa euroa tämän hetkisillä markkinakoroilla korkosuojauskseen, ja korkokulujen odotetaan kasvavan kuluun vuoden ennusteesta noin 1,7 miljoonaa euroa. Lainasalkun hallintaa on tehty aktiivisesti korkokulujen minimoimiseksi. Kaupungin ja liikelaitoksen seuraavan 12 kuukauden lainasalkun keskikorko on noin 1,73 %.

Talousarvion osinkotuottojen arvioidaan olevan ensi vuonna noin 3,8 miljoonaa euroa. Osinkotuotot perustuvat kuluvan vuoden 2023 yhtiöiden tulosenusteisiin. Osinko tuottojen odotetaan paranevan oleellisesti vuoteen 2023 verrattuna, jossa yhtiöiden tulosityödotukset ovat osittain ainakin kohentuneet.

Rahoitustuotot- ja kulut ensi vuonna ovat yhteensä arviolta noin -0,3 miljoonaa euroa.

Vuosikate

Vuosikate vuoden 2024 talousarviossa on 12 432 201 euroa, ja se heikkenee kuluvan vuoden enusteesta noin 10,7 miljoonalla eurolla. Tähän vaikuttaa erityisesti toimintakatteen heikentyminen kustannusten nousun myötä, verotulojen ja valtionosuuksien merkittävä lasku aikaisempaa vuoteen verrattuna sekä kasvaneet korkokustannukset. Ensi vuoden talousarvion vuosikate kattaa poistoista vain 77 %, kun se kuluvan vuoden tilinpäätösennusteessa on noin 151 %.

Poistot

Poistot ja arvonalentumiset ensi vuoden talousarviossa ovat yhteensä 16 110 560 euroa. Investointien myötä, poistot ja arvonalentumiset kasvavat vuodesta 2023 vuoteen 2024 noin 5,1 %. Kertaluontoisiin poistoihin ja arvonalenemisiin on varattu yhteensä 0,25 miljoonaa euroa.

Tilikauden ylijäämä

Kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden alijäämäksi talousarviossa muodostuu -3 297 380 euroa. Tämä on kesäkuussa kaupunginhallituksessa hyväksyttyä raamia noin 1,4 miljoonaa euroa heikompi tulos. Tulojen sekä menojen kehitys on ollut kevään talousarvioraamia selkeästi heikompi, mutta mikäli taloudellinen tilanne kehittyy syksyn arviota positiivisemmin, on kaupungilla edellytyksiä myös parempaan tulokseen.

Vuosi 2024 tulee kunnille joka tapauksessa olemaan erityisen haasteellinen, näin on myös Kokkolassa. Kaupungin rahoituspohja kaventuu, kun samalla kustannukset ovat kasvaneet merkittävästi ja jatkavat edelleen nousuaan. Investointipaineet ovat kovat tuleville vuosille. Talousarvioesitys on kuitenkin perusteltu, eikä se sisällä henkilöstövaikutuksia tai todellisia veronkorotuksia. Toiminnan tehostamista jatketaan uuden talousohjelman puitteissa ja muilla toimilla, jotta varmistetaan myös tulevien vuosien taloudelliset edellytykset ja tasapaino. Suunnitelmavuodet ovat arviolta jo kuitenkin ensi vuotta positiivisempia, vaikka niihinkin sisältyy epävarmuutta. Kaupunkia kehitetään kuitenkin määrätietoisesti ja vastuullisesti, eikä ensi vuosi saa peittää alleen pitkän aikavälin suunnitelmia.

Investoinnit

Kaupungin vuoden 2024 nettoinvestointeihin on varattu noin 29,70 miljoonaa euroa, ja vastaavasti suunnitelmavuodelle 2025 on varattu 42,94 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 yhteensä 54,30 miljoonaa euroa. Liikelaitos huomioiden vuoden 2024 nettoinvestoinnit ovat noin 42,62 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 noin 52,96 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 noin 57,07 miljoonaa euroa.

Kaupungin ja liikelaitoksen investointisuunnitelmat ovat merkittäviä. Tulevien kolmen vuoden keskeisiä investointeja ovat mm. Halkokarin koulu ja päiväkotit noin 43,0 miljoonaa euroa, Kokkolan Urheilupuisto Oy:n pääomittaminen enintään 27,5 miljoonalla eurolla, Patamäen vesilaitoksen rakentaminen noin 18,2 miljoonaa euroa, Kiviniityn päiväkotit noin 7,0 miljoonaa euroa, asemaseudun alikulku ja pysäköintijärjestelyt noin 5,5 miljoonaa euroa ja muihin infra-, väylä- sekä liittymähankkeisiin noin 11,0 miljoonaa euroa. Lisäksi talousarvio ja taloussuunnitelma pitää sisällään muita pienempiä investointikohteita kuten Donnerska & KSG.

Investointeja sekä leasinghankintoja esitellään tarkemmin talousarvion investointiosioissa.

TULOSLASKELMA, TASE JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin ja liikelaitoksen alijäämä talousarviossa on noin -3,3 miljoonaa euroa ja ensi vuoden kaupungin nettoinvestoinnit 42,62 miljoonaa euroa.

Ensi vuoden kaupungin ja liikelaitoksen vuosikate on noin 12,4 miljoonaa euroa. Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta on -32,2 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 80,0 miljoonaa euroa, mikä pitää sisällään ensi vuonna erääntyvän 30,0 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan uudelleenjärjestelyt. Vastaavasti pitkäaikaisten lainojen vähennykset ensi vuonna ovat -64,4 miljoonaa euroa. Ensi vuoden talousarviolaina suuruus on 50 miljoonaa euroa ja joukkovelkakirjalainan uudelleen järjestelyihin varataan 30 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin lainasaldoennuste kasvaa noin 226,4 miljoonasta eurosta 242,1 miljoonaan euroon vuoden 2024 lopussa.

Rahoituslaskelman rahoituksen rahavirta vuonna 2024 liikelaitos huomioiden on 15,7 miljoonaa euroa ja rahavarojen muutos vastaavasti -16,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2022 tilinpäätöksen taseen edellisten tilikausien ylijäämä oli yhteensä noin 38,2 miljoonaa euroa positiivinen. Vuoden 2023 tilinpäätösennusteen mukaan kaupungin ja liikelaitoksen tuloksesta on tulossa ylijäämäinen, eikä ensivuoden talousarvion arvioitu negatiivinen tulos sitä merkittävästi heikennä.

Tuloslaskelma
TA 2024

	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitos Kokkolan Vesi	Yhteensä, sisäiset erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty
Toimintatulot				
Myyntitulot	29 973 566	9 259 100	39 232 666	15 125 984
Maksutulot	4 328 100	0	4 328 100	4 307 900
Tuet ja avustukset	2 019 154	0	2 019 154	2 019 154
Vuokratulot	39 634 082	8 000	39 642 082	10 252 989
Muut tulot	2 891 020	0	2 891 020	2 227 900
	78 845 922	9 267 100	88 113 022	33 933 927
Valmistus omaan käyttöön	1 732 300	53 000	1 785 300	1 785 300
Toimintamenot				
Henkilöstömenot				
Palkat ja palkkiot	-82 899 708	-1 902 538	-84 802 246	-84 802 246
Henkilösivumenot			0	
Eläkemenot	-17 243 726	-391 374	-17 635 100	-17 635 100
Muut henkilösivumenot	-3 426 157	-78 004	-3 504 161	-3 504 161
Palvelujen ostot	-49 332 966	-1 171 177	-50 504 143	-26 109 011
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-14 560 560	-1 159 877	-15 720 437	-15 325 887
Avustukset	-11 408 550	-1 200	-11 409 750	-11 409 750
Vuokramenot	-39 229 489	-150 366	-39 379 855	-9 990 442
Muut toimintamenot	-1 606 340	-29 700	-1 636 040	-1 636 040
	-219 707 496	-4 884 235	-224 591 731	-170 412 636
Toimintakate	-139 129 274	4 435 865	-134 693 409	-134 693 409
Verotulot	120 992 000	0	120 992 000	120 992 000
Valtionosuudet	26 447 910	0	26 447 910	26 447 910
Rahoitustulot- ja menot				
Korkotulot	52 500	80 000	132 500	52 500
Korvaus peruspääomasta	500 000	-500 000	0	0
Muut rahoitustulot	4 600 000	35 000	4 635 000	4 635 000
Korkomenot	-5 015 300	-36 000	-5 051 300	-4 971 300
Muut rahoitusmenot	-30 500	0	-30 500	-30 500
Vuosikate	8 417 336	4 014 865	12 432 202	12 432 202
Poistot	-13 414 860	-2 695 700	-16 110 560	-16 110 560
Varausten- ja poistoeron muutos				
Poistoeron muutos	191 479	189 500	380 979	380 979
Varausten muutos	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-4 806 045	1 508 665	-3 297 379	-3 297 379

KOKKOLAN KAUPUNKI*

	TP 2022 1000 €	TA 2023 1 000	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	90 497	71 680	78 845 922,00	80 402 440	82 010 000
Valmistus omaan käyttöön	1 855	1 932	1 732 300,00	1 768 000	1 804 000
Toimintamenot	-406 341	-202 893	-219 707 496,09	-227 449 022	-236 001 072
Toimintakate	-313 989	-129 280	-139 129 274,09	-145 278 582	-152 187 072
Verotulot	221 336	116 642	120 992 000,00	123 497 000	127 976 000
Valtionosuudet	109 212	29 554	26 447 910,00	36 369 000	39 308 000
Rahoitustulot- ja menot					
Korkotulot	122	53	52 500,00	0	0
Peruspääoman tuotto	500	500	500 000,00	500 000	500 000
Muut rahoitustulot	6 438	900	4 600 000,00	4 585 000	4 595 000
Korkomenot	-2 719	-5 600	-5 015 300,00	-5 711 000	-6 950 000
Muut rahoitusmenot	-126	-20	-30 500,00	-31 000	-31 000
Rahoitustulot- ja menot	4 215	-4 167	106 700,00	-657 000	-1 886 000
Vuosikate	20 775	12 748	8 417 335,91	13 930 418	13 210 928
Poistot ja arvonalentumiset	-12 900	-13 977	-13 414 860,00	-13 331 000	-12 681 000
Satunnaiset erät	0				
Satunnaiset tuotot	0	0	0,00	0	0
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	7 875	-1 229	-4 997 524,09	599 418	529 928
Poistoeron muutos	191	188	191 479,00	191 500	191 500
Varausten muutos	-181	200	0,00		
Rahastojen muutos	-550			0,00	0,00
Tilikauden yli- tai alijäämä	7 335	-841	-4 806 045,09	790 918	721 428

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot/Toimintamenot, %	22,4 %	35,7 %	36,2 %	35,6 %	35,0 %
Vuosikate / Poistot, %	161,0 %	91,2 %	62,7 %	104,5 %	104,2 %
Vuosikate, euro/ asukas	432,5	264	174,45	288,4	273,5
Kertynyt yli-/alijäämä	14 280	13 439	1 685,97	792 604	1 514 032
Asukasmäärä vuoden lopussa	48 039	48 200	48 250	48 300	48 300

KOKKOLAN KAUPUNKI
KAUPUNKI*

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
RAHOITUSLASKELMA	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	20 775	12 748	8 417 336	13 930	13 211
Satunnaiset erät	0	0	0		
Tulorahoituksen korjausevät	-7 014	-2 000	-2 000 000	-2 000	-2 000
	13 760	10 748	6 417 336	11 930	11 211
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-17 290	-27 103	-32 065 000	-45 040	-56 400
Rahoitusosuudet investointim	572	79	70 000	70	70
Pysyvien vastaavien luovutustulot	8 697	2 600	2 300 000	2 030	2 030
	-8 020	-24 424	-29 695 000	-42 940	-54 300
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 740	-13 676	-23 277 664	-31 010	-43 089
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	600	45	45 000	45	45
Antolainasaamisten lisäykset	0				
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	41 000	47 200	80 000 000	70 000	72 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-38 590	-34 490	-63 550 700	-35 376	-34 579
	2 410	12 710	16 449 300	34 624	37 421
Lyhytaik. lainojen lisäykset/vähennykset	5 905	0			
Oman pääoman muutokset	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien mu	127	0	0		
Vaihto-omaisuuden muutokset	-79	0	0		
Saamisten muutokset	-1 208	0	0		
Korottomien velkojen muutokset	5 680	0			
Rahoituksen rahavirta	13 436	12 755	16 494 300	34 669	37 466
Rahavarojen muutos	19 176	-921	-6 783 364	3 659	-5 623

KOKKOLAN KAUPUNKI
KAUPUNKI**
 TA 2024

	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitos Kokkolan Vesi	Yhteensä sis erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty	TS 2025	TS 2026
RAHOITUSLASKELMA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	8 417 336	4 014 865	12 432 201	12 432 201	17 980	17 567
Satunnaiset erät					0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000	-2 000
Investointien rahavirta					0	0
Investointimenot	-32 065 000	-12 920 000	-44 985 000	-44 985 000	-55 060	-59 170
Rahoitusosuudet investointim	70 000	0	70 000	70 000	70	70
Pysyvien vastaavien luovutustulo	2 300 000	0	2 300 000	2 300 000	2 030	2 030
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23 277 664	-8 905 135	-32 182 799	-32 182 799	-36 980	-41 503
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennykset	45 000		45 000	45 000	45	45
Antolainasaamisten lisäykset	0					0
Lainakannan muutokset						0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	80 000 000	0	80 000 000	80 000 000	70 000	75 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-63 550 700	-800 000	-64 350 700	-64 350 700	-35 776	-34 879
Lyhytaik. lainojen muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Liittymismaksujen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset						
Vaihto-omaisuuden muutokset						
Saamisten muutos						
Korottomien velkojen muutos						
Rahoituksen rahavirta	16 494 300	-800 000	15 694 300	15 694 300	34 269	40 166
Rahavarojen muutos	-6 783 364	-9 705 135	-16 488 499	-16 488 499	-2 711	-1 337

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24	
KOKKOLAN KAUPUNKI					
	TP 2022	TA 2023	TAES 2024		
Toimintatuotot					
Myyntituotot	36 327 110	27 291 510	29 973 566	9,8 %	
Maksutuotot	5 373 128	4 487 798	4 328 100	-3,6 %	
Tuet ja avustukset	4 122 255	1 726 200	2 019 154	17,0 %	
Vuokratuotot	37 022 843	36 002 575	39 634 082	10,1 %	
Muut toimintatuotot	7 651 623	2 172 269	2 891 020	33,1 %	
Valmistus omaan käyttöön	1 855 243	1 931 853	1 732 300	-10,3 %	
Toimintatulot yhteensä	92 352 203	73 612 204	80 578 222	9,5 %	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-83 057 862	-78 429 171	-84 058 223	7,2 %	
Henkilöstökorvaukset	1 450 937	1 146 807	1 158 515	1,0 %	
Henkilösivumenot	0				
Eläkemenot	-18 412 253	-16 103 814	-17 243 726	7,1 %	
Muut henkilösivumenot	-3 352 379	-3 190 020	-3 426 157	7,4 %	
Henkilöstökulut	-103 371 556	-96 576 198	-103 569 591	7,2 %	
Palvelujen ostot	-240 091 778	-45 391 336	-49 332 966	8,7 %	
Aineet, tarvikkeet ja t	-14 330 891	-13 839 736	-14 560 560	5,2 %	
Avustukset	-11 324 648	-11 210 800	-11 408 550	1,8 %	
Vuokramenot	-36 500 268	-34 577 663	-39 229 489	13,5 %	
Muut toimintakulut	-722 115	-1 296 933	-1 606 340	23,9 %	
Toimintakulut yhteensä	-406 341 256	-202 892 666	-219 707 496	8,3 %	
Toimintakate	-313 989 052	-129 280 461	-139 129 274	7,6 %	
Poistot käyttöomaisuudesta	-12 900 320	-13 976 940	-13 414 860	-4,0 %	
Tilikauden tulos	-326 889 373	-143 257 401	-152 544 134	6,5 %	
Poistoeron muutos	191 432	188 200	191 479	1,7 %	
Varausten muutos	-180 830				
	-326 878 771	-143 069 201	-152 352 655		
	<i>LTk ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025 TS 2026
Menot	-221 978	-406 341	-202 892 666	-219 707 496	-227 449 -236 001
Tulot	80 763	92 352	73 612 204	80 578 222	82 170 83 814
Netto	-141 215	-313 989	-129 280 461	-139 129 274	-145 279 -152 187
		TP 2022	TA 2023	TAES 2024	
Toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön					
Tarkastuslautakunta	1 860,00	1 900	0	-100,0 %	
Keskusvaalilautakunta	100 450,80	100 000	283 800	183,8 %	
Kaupunginhallitus	12 484 697,03	5 569 090	7 055 571	26,7 %	
Ympäristöterveyslautakunta	1 581 452,93	1 685 577	1 783 223	5,8 %	
Opetus- ja kasvatuslautakunta	6 583 383,53	4 340 478	4 482 254	3,3 %	
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	2 410 988,62	2 413 280	2 567 070	6,4 %	
Kaupunkirakennelautakunta	57 795 542,19	58 454 359	63 401 304	8,5 %	
Rakennus- ja ympäristöla-	1 163 762,57	1 047 520	1 005 000	-4,1 %	
Pelastuslautakunta	10 230 065,41	0			
yhteensä	92 352 203,08	73 612 204	80 578 222	9,5 %	
	0,00	0	0		
Toimintakulut					
Tarkastuslautakunta	-141 830,44	-171 163	-172 829	1,0 %	
Keskusvaalilautakunta	-106 189,95	-158 861	-370 772	133,4 %	
Kaupunginhallitus	-219 354 684,35	-25 634 801	-23 634 779	-7,8 %	
Ympäristöterveyslautakunta	-2 451 175,86	-2 609 545	-2 868 579	9,9 %	
Opetus- ja kasvatuslautakunta	-100 618 030,52	-99 322 395	-110 742 712	11,5 %	
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-16 070 219,34	-16 835 783	-18 092 333	7,5 %	
Kaupunkirakennelautakunta	-55 791 467,03	-56 202 592	-61 657 063	9,7 %	
Rakennus- ja ympäristöla-	-1 577 592,65	-1 957 525	-2 168 428	10,8 %	
Pelastuslautakunta	-10 230 065,41	0			
yhteensä	-406 341 255,55	-202 892 666	-219 707 496	8,3 %	
	0,00	0	0		
netto					
Tarkastuslautakunta	-139 970,44	-169 263	-172 829	2,1 %	
Keskusvaalilautakunta	-5 739,15	-58 861	-86 972	47,8 %	
Kaupunginhallitus	-206 869 987,32	-20 065 711	-16 579 208	-17,4 %	
Ympäristöterveyslautakunta	-869 722,93	-923 968	-1 085 356	17,5 %	
Opetus- ja kasvatuslautakunta	-94 034 646,99	-94 981 917	-106 260 458	11,9 %	
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	-13 659 230,72	-14 422 503	-15 525 263	7,6 %	
Kaupunkirakennelautakunta	2 004 075,16	2 251 768	1 744 240	-22,5 %	
Rakennus- ja ympäristöla-	-413 830,08	-910 005	-1 163 428	27,8 %	
Pelastuslautakunta	0,00	0			
yhteensä	-313 989 052,47	-129 280 461	-139 129 274	7,6 %	

6 Kokkolan kaupungin talousarvio 2024 lautakunnittain ja vastuualueittain

6.1 Tarkastuslautakunta

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	1	1	1
työsuhteiset			
muut			
yhteensä	1	1	1

Toiminnan yleisperustelut

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään Kuntalaissa ja kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä kuntalain ja julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti riittävin resurssein ja kustannustehokkaasti. Lautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista sekä sitä, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tavoitteena on tuottaa kaupungin ja sen strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi arviointitietoa valtuustolle ja muille päätöksentekijöille sekä kuntalaisille ja kaupungin henkilöstölle. Arviointitoiminnan tulisi tukea valtuuston päättämien strategisten tavoitteiden toteutumista tarkastelemalla asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa, toteutumista ja vaikutuksia eri toiminnoissa. Arviointitoiminnalla pyritään kattamaan toimialojen keskeiset tehtäväalueet ja olennaisimmat tehtävä- ja asiakokonaisuudet valtuustokauden aikana. Lautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttää lautakunnan jäsenten ja tarkastustoimen henkilökunnan riittävää koulututtamista, jotta käytössä on riittävä asiantuntemus suoritua tehtävistään.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Määrärahavaraus kattaa tarkastuslautakunnan, tilintarkastuspalveluiden ja tarkastustoimen kustannukset. KPMG Oy on valittu hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden tuottajaksi tilikausille 2021 - 2024. Tarkastuslautakunnan arviointitoimintaan vaikuttavat toimintaympäristössä ja kaupungin toiminnassa tapahtuvat muutokset. Toimintaan vaikuttavat myös muutokset kuntakonsernin toiminnan ja palvelutuotannon organisoinnissa sekä muutokset lainsäädännössä.

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/.24

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastustoimi

Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 860	1 900	0	-100,0 %
Maksutuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	
Vuokratuotot				
Muut toimintatuotot		0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	1 860	1 900	0	-100,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-74 776	-80 376	-84 300	4,9 %
Henkilöstökorvaukset	0			
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-13 944	-17 445	-17 709	1,5 %
Muut henkilösivumenot	-1 847	-3 344	-3 456	3,4 %
Henkilöstökulut yhteensä	-90 567	-101 164	-105 465	4,3 %
Palvelujen ostot	-41 345	-61 999	-59 830	-3,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-678	-1 200	-900	-25,0 %
Avustukset				
Vuokramenot	-8 702	-6 000	-5 934	-1,1 %
Muut toimintakulut	-539	-800	-700	-12,5 %
Toimintakulut yhteensä	-141 830	-171 163	-172 829	1,0 %
Toimintakate	-139 970	-169 263	-172 829	2,1 %
Poistot käyttöomaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-139 970	-169 263	-172 829	2,1 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-174	-142	-171 163	-172 829	-179	-186
Tulot	0	2	1 900	0	0	0
Netto	-174	-140	-169 263	-172 829	-179	-186

6.2 Keskusvaalilautakunta

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset			
työsuhteiset			
muut			
yhteensä	-	-	-

Toiminnan yleisperustelut

Presidentinvaalit järjestetään 28.1.2024 ja mahdollinen toinen vaali 11.2.2024. Ennakoäänestyksen ajanjakso on 17. - 23.1.2024 ja mahdollisessa toisessa vaalissa 31.1. - 6.2.2024.

Vuoden 2024 europarlamenttivaalit toimitetaan kaikissa jäsenvaltioissa vaaliajanjaksolla 6.–9.6.2024. Suomessa vaalipäivä on sunnuntai 9.6 ja ennakoäänestys järjestetään 29.5. - 4.6.2024.

Perustuslain 14 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa siten häntä itseään koskevaan päätöksen tekoon. Tämän nojalla kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeuteujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakoäänestyksessä että vaalipäivänä.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Järjestetään presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit säädettyinä ajankohtana.

Vuoden 2025 aikana tulevat järjestettäväksi alue- ja kuntavaalit. Suunnitelmavuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24		
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	0	0	0			
Maksutuotot	0	0	0			
Tuet ja avustukset	100 451	100 000	283 800	183,8 %		
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	0	0	0			
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0			
Toimintatulot yhteensä	100 451	100 000	283 800	183,8 %		
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-72 565	-81 000	-245 000	202,5 %		
Henkilöstökorvaukset						
Henkilösivumenot						
Eläkemenot	-7 398	-14 240	-44 713	214,0 %		
Muut henkilösivumenot	-1 585	-3 321	-10 290	209,8 %		
Henkilöstökulut	-81 548	-98 561	-300 003	204,4 %		
Palvelujen ostot	-19 197	-28 400	-51 069	79,8 %		
Aineet, tarvikkeet ja t	-3 319	-25 700	-7 700	-70,0 %		
Avustukset						
Vuokramenot	0	-4 000	-4 000	0,0 %		
Muut toimintakulut	-2 125	-2 200	-8 000	263,6 %		
Toimintakulut yhteensä	-106 190	-158 861	-370 772	133,4 %		
Toimintakate	-5 739	-58 861	-86 972	47,8 %		
Poistot käyttömaisuudesta	0	0	0			
Tilikauden tulos	-5 739	-58 861	-86 972	47,8 %		
	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-371	-106	-158 861	-370 772	-384	-398
Tulot	284	100	100 000	283 800	289	295
Netto	-87	-6	-58 861	-86 972	-94	-103

6.3 Kaupunginhallitus

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNGINHALLITUS				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 817 778	3 318 541	4 187 267	26,2 %
Maksutuotot	151	61 249	53 200	-13,1 %
Tuet ja avustukset	1 360 979	991 600	1 050 754	6,0 %
Vuokratuotot	968 247	97 500	64 150	-34,2 %
Muut toimintatuotot	6 337 543	1 100 200	1 700 200	54,5 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	12 484 697	5 569 090	7 055 571	26,7 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 925 248	-5 999 054	-5 856 512	-2,4 %
Henkilöstökorvaukset	40 280	21 325	6 325	-70,3 %
Henkilösivumenot	0	0	0	
Eläkemenot	-3 126 579	-2 598 088	-1 069 614	-58,8 %
Muut henkilösivumenot	-180 269	-219 373	-234 583	6,9 %
Henkilöstökulut	-8 191 816	-8 795 189	-7 154 384	-18,7 %
Palvelujen ostot	-204 156 953	-10 473 505	-10 286 747	-1,8 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-306 463	-522 064	-309 810	-40,7 %
Avustukset	-4 263 787	-4 125 000	-4 400 000	6,7 %
Vuokramenot	-2 388 868	-1 557 600	-1 284 498	-17,5 %
Muut toimintakulut	-46 797	-161 443	-199 340	23,5 %
Toimintakulut yhteensä	-219 354 684	-25 634 801	-23 634 779	-7,8 %
Toimintakate	-206 869 987	-20 065 711	-16 579 208	-17,4 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-622 257	-403 900	-448 600	11,1 %
Tilikauden tulos	-207 492 244	-20 469 611	-17 027 808	-16,8 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-24 586	-219 355	-25 634 801	-23 634 779	-24 468	-25 388
Tulot	6 865	12 485	5 569 090	7 055 571	7 195	7 339
Netto	-17 720	-206 870	-20 065 711	-16 579 208	-17 273	-18 049

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNGINHALLITUS				
Toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön				
Kaupungin johtaminen	6 993 797	1 460 000	1 701 650	16,6 %
Kaupungin kanslia	311 520	383 246	392 885	2,5 %
Talous- ja tietohallintopalvelut	3 088 789	2 585 744	3 540 582	36,9 %
Elinkeinot ja kaupunkikehitys	468 792	512 800	702 154	36,9 %
Käyttövaraus	0	0	0	
Pelastustoimi	800 899	0	0	
Henkilöstöpalvelut	820 900	627 300	718 300	14,5 %
yhteensä	12 484 697	5 569 090	7 055 571	26,7 %
Toimintakulut				
Kaupungin johtaminen	-196 590 920	-5 444 248	-4 069 404	-25,3 %
Kaupungin kanslia	-1 376 433	-1 714 147	-1 614 641	-5,8 %
Talous- ja hallintopalvelut	-5 063 086	-5 005 372	-4 231 541	-15,5 %
Elinkeinot ja kaupunkikehitys	-7 150 496	-8 793 006	-9 240 329	5,1 %
Käyttövaraus	-23 751	-598 736	-99 634	-83,4 %
Pelastustoimi	-4 942 800	-87 854	0	-100,0 %
Henkilöstöpalvelut	-4 207 198	-3 991 439	-4 379 230	9,7 %
yhteensä	-219 354 684	-25 634 801	-23 634 779	-7,8 %
Netto				
Kaupungin johtaminen	-189 597 123	-3 984 248	-2 367 754	-40,6 %
Kaupungin kanslia	-1 064 912	-1 330 901	-1 221 756	-8,2 %
Talous- ja tietohallintopalvelut	-1 974 297	-2 419 628	-690 959	-71,4 %
Elinkeinot ja kaupunkikehitys	-6 681 704	-8 280 206	-8 538 175	3,1 %
Käyttövaraus	-23 751	-598 736	-99 634	-83,4 %
Pelastustoimi	-4 141 902	-87 854	0	-100,0 %
Henkilöstöpalvelut	-3 386 298	-3 364 139	-3 660 930	8,8 %
yhteensä	-206 869 987	-20 065 711	-16 579 208	-17,4 %

6.4 Kaupunginhallitus - Kaupungin johtaminen

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	1	1	1
työsuhteiset			
muut			
yhteensä	1	1	1

Toiminnan yleisperustelut

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus johtavat kaupungin toimintaa tavoitteena kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja kestävä kehitys.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Kaupungin johtamisen toimintatuotot talousarviossa ovat yhteensä 1 701 650 euroa ja toimintakulut 4 069 404 euroa. Suurin muutos edellisvuoden talousarvioon verrattuna on KuEL eläkemenoperusteisen maksun muuttuminen KuEL tasausmaksuksi. Vuoden 2023 talousarviossa KuEL tasausmaksut on budjetoitu vielä eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti, mutta vuoden 2024 talousarvioon tasausmaksut on budjetoitu Kuntaliiton ohjeen mukaisesti varsinaisille palveluluokille henkilöstömenojen suhteessa. Tämän seurauksena kaupungin johtamisen talousarvion kustannukset vähenivät 1 370 855 euroa.

Verrattaessa vuoden 2024 talousarviota vuoden 2022 toteumiin, suurin muutos toimintakuluissa on Soiten palveluostoihin varattujen määrärahojen poistuminen. Vuonna 2022 toteutuivat myös Morsiussaaren tonttien myynnit, jotka toivat lisätuottoja kaupungin johtamisen alle. Vuodelle 2024 ei kuitenkaan ole tiedossa samankaltaisia suurempia tonttikauppoja, ja kaupungin johtamisen toimintatuottoihin on budjetoitu käyttömaksuuden myyntivoittoja 1 500 000 euroa.

Vuoden 2024 talousarviossa kotoutumispalveluihin liittyvät valtionavustukset sekä kustannukset on siirretty kaupungin johtamisen alta elinkeinoihin. Uutena kuluna tässä talousarviossa on Kruunpyyn lentokentän tukemiseen varattu 88 000 euron kehittämis- ja markkinointituki. Jäsenmaksuihin on varattu 1 440 179 euroa. Jäsenmaksut muodostuvat pääosin Kuntaliiton, Keski-Pohjanmaan liiton sekä Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur jäsenmaksuista.

Korkeakouluopetukseen ja tutkimukseen on varattu toiminta-avustuksina yhteensä 1 090 000 euroa. Toiminta-avustus muodostuu Keski Pohjanmaan kesäyliopiston avustuksesta 60 000 euroa ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen avustuksesta 1 030 000 euroa. Muihin avustuksiin on varattu yhteensä 88 000 euroa. Talousarviokäsittelyssä ei tehdä päätöksiä muista yksittäisistä avustuksista. Avustuspäätökset tehdään kaupungin avustusäynnön ja sitä tarkentavan avustusohjeen mukaisesti.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos%	
KAUPUNGINHALLITUS				.23/24	
Kaupungin johtaminen					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	335 903	360 000	0	-100,0 %	
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	384 520	0	0		
Vuokratuotot	3 539	0	1 650		
Muut toimintatuotot	6 269 836	1 100 000	1 700 000	54,5 %	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
Toimintatulot yhteensä	6 993 797	1 460 000	1 701 650	16,6 %	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-524 974	-516 020	-594 120	15,1 %	
Henkilöstökorvaukset	660				
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-1 884 385	-1 466 849	-108 758	-92,6 %	
Muut henkilösivumenot	-14 209	-17 672	-20 587	16,5 %	
Henkilöstökulut	-2 422 908	-2 000 541	-723 465	-63,8 %	
Palvelujen ostot	-192 740 339	-2 005 037	-1 841 995	-8,1 %	
Aineet, tarvikkeet ja t	-29 562	-31 800	-5 300	-83,3 %	
Avustukset	-1 218 561	-1 130 000	-1 205 000	6,6 %	
Vuokramenot	-166 342	-168 670	-192 944	14,4 %	
Muut toimintakulut	-13 208	-108 200	-100 700	-6,9 %	
Toimintakulut yhteensä	-196 590 920	-5 444 248	-4 069 404	-25,3 %	
Toimintakate	-189 597 123	-3 984 248	-2 367 754	-40,6 %	
Poistot käyttömaisuudesta	-65 218	-65 200	-65 200	0,0 %	
Tilikauden tulos	-189 662 341	-4 049 448	-2 432 954	-39,9 %	
	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025
Menot	-4 179	-196 591	-5 444 248	-4 069 404	-4 213
Tulot	1 502	6 994	1 460 000	1 701 650	1 735
Netto	-2 677	-189 597	-3 984 248	-2 367 754	-2 478
Kaupunginvaltuusto ja hallitus					
Menot		-193 801 254	-2 683 386	-1 194 744	
Tulot		6 993 427	1 460 000	1 701 650	
Toimintakate		-186 807 827	-1 223 386	506 906	
Avustukset					
Menot		-128 368	-96 000	-96 851	
Tulot		0	0	0	
Toimintakate		-128 368	-96 000	-96 851	
Jäsenmaksut					
Menot		-1 146 320	-1 320 076	-1 440 179	
Tulot		0	0	0	
Toimintakate		-1 146 320	-1 320 076	-1 440 179	
Julkaisutoiminta					
Menot		-15	0	0	
Tulot		0	0	0	
Toimintakate		-15	0	0	
Koulutuskuntayhtymät					
Menot		-199 141	-79 953	0	
Tulot		0	0	0	
Toimintakate		-199 141	-79 953	0	
Korkeakouluopetus ja tutkimus					
Menot		-806 545	-1 015 000	-1 090 000	
Tulot		0	0	0	
Toimintakate		-806 545	-1 015 000	-1 090 000	

KOKKOLA

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
<u>Suhdetoiminta</u>				
Menot	-49 081	-50 040	-55 011	
Tulot	370	0	0	
Toimintakate	-48 711	-50 040	-55 011	
<u>Kansainvälinen toiminta</u>				
Menot	-12 700	-30 000	-30 000	
Tulot		0	0	
Toimintakate	-12 700	-30 000	-30 000	
<u>Kehittäminen</u>				
Menot	-248 848	0	0	
Tulot	0	0	0	
Toimintakate	-248 848	0	0	
<u>Maaseututoimi</u>				
Menot	-198 646	-169 793	-162 620	
Tulot	0	0	0	
Toimintakate	-198 646	-169 793	-162 620	

6.5 Kaupunginhallitus - Kaupunginkanslia

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	3	3	3
työsuhteiset	12,6	9,8	11
muut			
yhteensä	15,6	12,8	14

Toiminnan yleisperustelut

Kaupunginkanslia vastaa päätettäväksi tulevien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä huolehtii hankintatoimen ohjauksesta ja kehittämisestä. Kaupunginkanslia koordinoi sähköisen kokoushallinnan käyttöä. Käännöspalvelut, arkistotoimi ja varautumisasiat ovat osa kaupunginkanslian toimintaa.

Kaupunginkanslia vastaa kaupunkiorganisaation sisäisten palveluiden järjestämisestä.

Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä monikulttuurisuusneuvoston toimintaa koordinoidaan kaupunginkansliasta.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2025

Talousarviovuonna 2023 käyttöön otettua Dynasty asiahallinnon sähköisen arkistoinnin toimeenpanoa jatketaan.

Vaalien järjestämisen henkilöresurssoinnin arviointia jatketaan (kahdet vaalit).

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kaupunkilaisten osallisuutta lisäävä toiminta. Palautekanavajärjestelmää kehitetään mm. palautteen kohdistamiseen kaupunkiorganisaatiossa.	Raportointi kaupunginhallitukselle.
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan koulutuksilla ja tyhy-toiminnalla.	Työhyvinvointikyselyn tulosten parantuminen edelliseen kyselyyn verrattuna. Osallistuminen koulutuksiin ja tyhy-toimintaan.
Monimuotoisuuden johtaminen	Henkilöstö osallistuu monimuotoisuus-koulutuksiin.	Koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä.
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Vaalien järjestämisen prosesseja tarkastellaan.	Henkilöstön ja tehtävien uudelleen määrittely tehty (kyllä / ei)
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Asiakaspalvelutiimin säännölliset kehityspalaverit otetaan käyttöön.	Säännölliset kehityspalaverit on otettu käyttöön (Kyllä / Ei)

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos%
KAUPUNGINHALLITUS				.23/.24
Kaupungin kanslia				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	311 370	341 946	356 485	4,3 %
Maksutuotot	151	38 100	33 200	-12,9 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	
Vuokratuotot	0	3 000	3 000	0,0 %
Muut toimintatuotot	0	200	200	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	311 520	383 246	392 885	2,5 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-608 790	-798 344	-806 044	1,0 %
Henkilöstökorvaukset	737	6 325	6 325	0,0 %
Henkilösivumeno				
Eläkemenot	-296 240	-250 572	-158 125	-36,9 %
Muut henkilösivumeno	-25 487	-32 732	-33 120	1,2 %
Henkilöstökulut	-929 780	-1 075 323	-990 965	-7,8 %
Palvelujen ostot	-308 962	-414 504	-408 693	-1,4 %
Aineet, tarvikkeet ja t	17 323	-48 950	-48 950	0,0 %
Avustukset				
Vuokrameno	-154 329	-168 600	-159 363	-5,5 %
Muut toimintakulut	-685	-6 770	-6 670	-1,5 %
Toimintakulut yhteensä	-1 376 433	-1 714 147	-1 614 641	-5,8 %
Toimintakate	-1 064 912	-1 330 901	-1 221 756	-8,2 %
Poistot käyttömaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 064 912	-1 330 901	-1 221 756	-8,2 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-1 659	-1 376	-1 714 147	-1 614 641	-1 672	-1 734
Tulot	399	312	383 246	392 885	401	409
Netto	-1 260	-1 065	-1 330 901	-1 221 756	-1 271	-1 326
Hallintoyksikkö						
Menot		-938 603	-1 264 172	-1 157 334		
Tulot		284	6 300	6 300		
Toimintakate		-938 319	-1 257 872	-1 151 034		
Sisäiset palvelut						
Menot		-422 544	-439 520	-457 307		
Tulot		311 236	376 946	386 585		
Toimintakate		-111 308	-62 574	-70 722		
Velkaneuvonta, sos.asiamies						
Menot		-15 285	-10 455	0		
Tulot		0	0	0		
Toimintakate		-15 285	-10 455	0		

6.6 Kaupunginhallitus - Talous- ja tietohallintopalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	6	6	7
työsuhteiset	33	19	16
muut			
yhteensä	39	25	23

Toiminnan yleisperustelut

Talous- ja tietohallintopalveluiden tehtävänä on johtaa ja valvoa kaupungin taloushallintoa, suunnitella ja ohjata kaupungin taloutta. Vastuualueen tehtävänä on huolehtia talousarvion, taloussuunnitelman ja tilinpäätöksen valmistelusta ja laadinnasta. Lisäksi vastuualue huolehtii kaupungin maksuvalmiudesta, rahoituksesta ja konserirahoituksesta ja viranomaisraportoinnista. Näiden ohella vastuualueen tehtävänä on tuottaa ja kehittää kaupungin tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Maailmantaloudessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, ja euroalueen pohjainflaatio ja korot ovat edelleen korkealla tasolla. Lisäksi julkisentalouden haasteet luovat paineita myös kuntatalouteen. Tulevista vuosista on odotettavissa vaikeita. Talous- ja tietohallinnon rooli korostuu uuden kuntatalouden tasapainotilan löytämisessä. On varmistettava riittävät resurssit, työkalut sekä menetelmät epävarmuudessa navigointiin.

Vuoden 2023 Monetra Oulu Oy aloitti kaupungin taloushallintopalveluiden yhteistyökumppanina. Projekti toteutui tavoitteiden mukaisesti ja hyvää yhteistyötä jatketaan mm. toimintojen ja prosessien kehittämisenkin näkökulmasta edelleen. Monetra Oulu Oy tuottaa palvelukeskuksmallilla kaupungin peruskirjanpidon ja yrityskirjanpidon, ostolasku- ja ostoreskontrapalvelut, myyntilaskutus- ja myyntireskontrapalvelut sekä maksuliikenne- ja kassaennustamisenpalvelut. Taloushallintopalveluiden prosessien parantaminen ja kehittäminen jatkuu, on myös kokonaisuutena ensi vuoden keskeinen teema. Toiminnan jatkuva kehittäminen on osa vastuualueen identiteettiä. Se pitää sisällään resurssien oikean kohdentamisen, kyvyn uudistua ja tarjota toimialoille laadukasta taloushallinnon palvelua. Talousraportoinnin kehitetään edelleen, varmistetaan tietosisältöjen ajantasaisuus ja niiden tiivistäminen. Konserinraportoinnin kehittämistä jatketaan ja tämän lisäksi myös taloussuunnittelun prosesseja selkiytetään.

Toimialojen toimintojen ja järjestelmien kehittäminen jatkuu. Kesällä käyttöön otettiin uudet ja nykyaikaiset kaupungin sisäiset verkkosivut. Dynasty 10 järjestelmää kehitetään mm. Cloudia integraation kautta ja arkistoinnin osalta. Sähköistä allekirjoitusta parannetaan sekä sen integraatiota muihin järjestelmiin. Vahva tunnistautuminen otetaan käyttöön laajasti ulkoisissa etäyhteyksissä. Tietohallinto toteuttaa myös selvityksen toimialojen sähköisten palvelujen tilasta.

Vastuualueen talousarvossa on varauduttu myös mahdollisen hankintapäällikön resurssointiin.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjäturvallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kaupungin hankintojen strategisen johtamisen, ohjauksen, kehittämisen ja kokonaiskoordinaation parantaminen. Hankintapäällikön rekrytointi.	Hankintapäällikön rekrytointi ja hankintojen kokonaiskoordinaation jalkauttaminen (Kyllä / Ei).
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Vuosikate > poistot	Taloussuunnittelua ja seuranta kehitetään läpi organisaatiota leikkaavaksi. Pitkätäkätimen investointisuunnitelun käyttöönotto osaksi toimialojen päivittäistä taloussuunnittelua.	Säännönmukaiset läpi organisaation leikkaavat talouden ja investointien seuranta käytänteet otettu käyttöön (Kyllä / Ei).

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Taloussuunnittelun tehtävien, prosessien ja vastuiden kehittämistä jatketaan. Laaditaan pitkäntähtäimen suunnitelman kehittämiskohteiden selkiyttämiseksi ja priorisoimiseksi.	Laaditaan pitkäntähtäimen suunnitelma toimintojen kehittämiseksi (Kyllä / Ei).
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessin vahvistaminen, uudistuksen jalkauttaminen ja kehittäminen osaksi organisaation päivittäistä tekemistä.	Uudistettu sisäisen valvonnan prosessi on otettu käyttöön (Kyllä / Ei). Uudistettu riskienhallinnan prosessi on otettu käyttöön (Kyllä / Ei).
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Tietohallinnon omat kehittämistoimet (Tietohallinnon kehittämissuunnitelman päivittäminen 2023-2025). Käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessin luonti. IT Roadmapin päivitys.	Tietohallinnon kehittämissuunnitelma päivitetty (Kyllä / Ei). Käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessi luotu (Kyllä / Ei). IT Roadmap päivitetty (Kyllä / Ei).

Työllisyys: Toimivat työmarkkinat

Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Toimialojen toimintojen ja järjestelmien jatkokehittäminen (Dynasty 10 sähköinen asiointi ja integroinnit. Tietosuojan ja -turvan jatkokehitys). Trimble Locus/Cloud ja NIS-ohjelmistojen SaaS-hankinta. Sähköisten palveluiden jatkokehittäminen.	Dynasty 10 – Cludia integraatio. Toteutettu (Kyllä/Ei) Dynasty 10 arkisto – Trimble NIS arkistosiirrot suoraan Trimblestä Dynasty 10 arkistoon. Toteutettu (Kyllä/Ei). Innofactor allekirjoitusportaali ja/tai Dynasty10 allekirjoitus integraation mahdollisuus muihin järjestelmiin. Toteutettu (Kyllä/Ei). Kaikki ulkoiset etäyhteydet hallinnon verkkoon toteutettu vahvalla tunnistautumisella (Kyllä / Ei). Trimble NIS on verkkotietojärjestelmä, jolla ylläpidetään kaupungin hulevesi- ja Kokkolan Veden vesi ja jätevesiverkoston johtotietoja. Trimble Locus/Cloud paikkatietojärjestelmällä ylläpidetään kiinteistö-, kaava-, osoite-, rakennus-, katu-, viher- ja huoneistorekisteriä, kaupungin maaomaisuutta, tontinvuokra- ja hulevesilaskutusta, yleisten alueiden, rakennusten ja ympäristöluvitusta sekä valvontaa ja tuotetaan asemakaavan pohjakartta, kiinteistötoimituksiin liittyvät tonttijako- ja tonttikartta, opaskarttapalvelu, taustakartat eri järjestelmiin, WMS- sekä WFS- rajapintapalvelut ja kaupungin palautepalvelu. Järjestelmät siirretty Trimblen konesaliin (Kyllä/Ei). Selvitys toimialojen sähköisten palvelujen tilasta tehty (Kyllä / Ei).
--	--	---

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNGINHALLITUS				
Talous- ja tietohallintopalvelut				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 979 717	2 562 595	3 520 582	37,4 %
Maksutuotot	0	23 149	20 000	-13,6 %
Tuet ja avustukset	2 250	0	0	
Vuokratuotot	98 516			
Muut toimintatuotot	8 306	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	3 088 789	2 585 744	3 540 582	36,9 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 607 822	-1 142 425	-1 239 258	8,5 %
Henkilöstökorvaukset	26 233	15 000	0	-100,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-356 183	-228 860	-207 238	-9,4 %
Muut henkilösivumenot	-48 429	-46 183	-51 336	11,2 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 986 201	-1 402 469	-1 497 831	6,8 %
Palvelujen ostot	-2 409 512	-2 790 459	-2 139 784	-23,3 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-160 592	-368 814	-183 560	-50,2 %
Avustukset				
Vuokramenot	-499 539	-424 560	-400 796	-5,6 %
Muut toimintakulut	-7 242	-19 070	-9 570	-49,8 %
Toimintakulut yhteensä	-5 063 086	-5 005 372	-4 231 541	-15,5 %
Toimintakate	-1 974 297	-2 419 628	-690 959	-71,4 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-419 354	-369 900	-362 600	-2,0 %
Tilikauden tulos	-2 393 652	-2 789 528	-1 053 559	-62,2 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-4 789	-5 063	-5 005 372	-4 231 541	-4 381	-4 545
Tulot	3 545	3 089	2 585 744	3 540 582	3 611	3 683
Netto	-1 244	-1 974	-2 419 628	-690 959	-770	-863

Taloushallintopalvelut

Menot	-2 046 474	-1 954 990	-1 627 385
Tulot	1 067 995	625 000	1 560 870
Toimintakate	-978 479	-1 329 990	-66 515

Verotus

Menot	-1 049 948	-1 050 000	-508 000
Tulot	0	0	0
Toimintakate	-1 049 948	-1 050 000	-508 000

Rahastojen asunto-osakkeet

Menot	0	-70	-70
Tulot	0	0	0
Toimintakate	0	-70	-70

Tietohallintopalvelut

Menot	-1 966 664	-2 000 312	-2 096 086
Tulot	2 020 794	1 960 744	1 979 712
Toimintakate	54 130	-39 568	-116 374

6.7 Kaupunginhallitus - Elinkeinot ja kaupunkikehitys

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	3+5	14	14
työsuhteiset	7+0,5	9	9
muut	1 projektityöntekijä + työllistetyt	2 projektipäällikkö + työllistetyt	4 projektityöntekijä, 1 + työllistetyt
yhteensä	11+5,5+työllistetyt	25+työllistetyt	28 + työllistetyt

Toiminnan yleisperustelut

Elinkeinot ja kaupunkikehitys -vastuualueen toiminta pohjautuu elinvoimaohjelman tavoitteisiin. Tavoitteellisella elinkeino- ja kaupunkikehityksellä sekä yritysläheisellä toimintatavalla pyritään turvaamaan kaupungin ja elinkeinoelämän kehittyminen. Työllisyyspalvelut ovat osa vastuualueen toimintaa. Työllisyyspalveluiden toiminnan tavoitteet esitetään erikseen työllisyyspalveluiden osiossa.

Vastuualueen keskeisenä tehtävänä on osaltaan edistää kaupungin veto- ja pitovoimaa. Tämän lisäksi vastuualue huolehtii kaupungin työllisyyspalveluiden toiminnasta, kaupunkimarkkinoinnin ja viestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta sekä kaupunkistrategian valmistelusta ja seurannasta.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Elinkeinot ja kaupunkikehityksen toiminnan keskeiset teemat vuodelle 2024 ovat:

- Investointi- ja sijoittumispäätösten toteutumisen varmistaminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden ja toimivien työmarkkinoiden edistäminen
- TE2025 uudistuksen valmistelu ja organisaatiomuutoksen käynnistäminen
- Kilpailukyvyyn varmistaminen
- Konsernirakenteen kehittäminen erityisesti kiinteistösalkun osalta

Kokkolanseudun Kehitys Oy KOSEK vastaa elinkeinotoiminnan kehitystyöstä ja yritysneuvontapalveluista erityisesti mikro ja pienyrityksille. Tarkoitukseen on varattu 18,14 €/as. Elinkeinot ja kaupunkikehitys koordinoi matkailuneuvonnan kehittämistä ja toimintaan on varattu Kokkolan Matkailu Oy:lle 10,46 €/as.

Kaupungin elinvoiman kehittämiseen sekä kaupunkiorganisaation johtamis- ja ohjausjärjestelmien kehittämiseen on varattu yhteensä 150 000 €. Summaa voidaan käyttää mm. erilaisiin selvitystöihin, kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistoimintahankkeisiin sekä toimintaa tukevien työkalujen kehittämiseen. Tämän lisäksi kaupungin elinvoimaa edistävien tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä elinkeinoelämää kehittävien hankkeiden kuntavastinrahoitusosuuksiin on varattu 580 000 €. Lisäksi ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen on varattu 180 000 €. Elinkeinot ja kaupunkikehitys toteuttaa kansallisen akkukemian vetovastuuhankkeen osana ekosysteemisopimusmenettelyä.

Yliopistokeskus Chydeniuksen professuurien ja maisteriohjelmien rahoitukseen on varattu rahoitussopimusten mukaisesti 215 000 €. Urheiluseurayhteistyöhön on varattu 126 000 € ja muihin yhteistyösopimuksiin 181 000 €. Nämä pitävät sisälleen mm. leader -ohjelmien kuntarahoituksen, kaupallisen keskustan kehittämisen, osallistumisen alueelliseen ja valtakunnalliseen verkostoyhteistyöhön sekä Osuuskunta Viexpon rahoituksen.

Tapahtumayhteistyöhön on varattu 100 000 € kattaen mm isoimpana Kokkola Material Weekin.

Kaupunkimarkkinointiin ja viestintään on varattu 261 000 €.

Vuonna 2024 vastuualueen toiminnassa varaudutaan tulevaan TE25 uudistukseen.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Yliopistokeskus Chydeniuksen uusien professuurisopimusten valmistelu.	Sopimukset on laadittu seuraavalle kaudelle. (kyllä/ei)
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Alueelle sijoittuvien yritysten prosessien edistäminen kohti lopullisia sijoittumispäätöksiä	Kaksi puhdasta siirtymää edistävää teollisuuden investointipäätöstä on tehty. (kyllä/ei)
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Työstetään nykyisiä sijoittumisasiakkuuksia.	Yksi merkittävä lokaatiopäätös Kokkolaan julkistettu vuoden 2024 osalta (kyllä/ei)
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Lentoliikenteen alueellisen strategisen tavoitetilan määrittely.	Kiinteistö Oy Kruunupyyn Lentohallin toiminnalle on laadittu kuntien välinen rahoitussuunnitelma vuosille 2024 - 2026. (kyllä/ei)
Valmistautuminen TE-palvelu 2024 uudistukseen	Valmistautuminen TE25 uudistukseen ja valtionhallinnon palvelu-uudistukseen.	Kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalvelukokonaisuuden arviointi vastaamaan hallinnon uudistusta. (Kyllä/ei)
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Tekoälyn käyttöönotto osaksi viestinnän toimintaprosesseja.	Tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuudet arvioitu ja yksi pilotti toteutettu. (kyllä/ei)
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Konserniyhtiöiden määrän vähentäminen kiinteistöosakun päätettyjen toimenpiteiden toteutus.	Tytär ja osakkuusyhteisöjen määrää vähentäminen, vuonna 2024 4 kpl.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24	
KAUPUNGINHALLITUS					
Elinkeinot ja kaupunkikehitys					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	76 874	50 700	266 900	426,4 %	
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	284 814	382 600	390 754	2,1 %	
Vuokratuotot	54 301	79 500	44 500	-44,0 %	
Muut toimintatuotot	52 802	0	0		
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
Toimintatulot yhteensä	468 792	512 800	702 154	36,9 %	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 157 149	-1 633 715	-1 730 641	5,9 %	
Henkilöstökorvaukset	6 009				
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-241 773	-307 159	-345 673	12,5 %	
Muut henkilösivumenot	-46 288	-66 982	-71 129	6,2 %	
Henkilöstökulut	-1 439 200	-2 007 857	-2 147 443	7,0 %	
Palvelujen ostot	-2 231 297	-3 381 299	-3 558 573	5,2 %	
Aineet, tarvikkeet ja t	-35 170	-33 800	-38 300	13,3 %	
Avustukset	-3 032 026	-2 950 000	-3 150 000	6,8 %	
Vuokramenot	-409 249	-416 450	-341 413	-18,0 %	
Muut toimintakulut	-3 553	-3 600	-4 600	27,8 %	
Toimintakulut yhteensä	-7 150 496	-8 793 006	-9 240 329	5,1 %	
Toimintakate	-6 681 704	-8 280 206	-8 538 175	3,1 %	
Poistot käyttöomaisuudesta	0				
Tilikauden tulos	-6 681 704	-8 280 206	-8 538 175	3,1 %	
	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025 TS 2026
Menot	-9 481	-7 150	-8 793 006	-9 240 329	-9 566 -9 926
Tulot	702	469	512 800	702 154	716 730
Netto	-8 779	-6 682	-8 280 206	-8 538 175	-8 850 -9 195
Hallinto					
Menot		-2 832 920	-3 945 407	-4 242 164	
Tulot		40 067	20 000	267 160	
Toimintakate		-2 792 853	-3 925 407	-3 975 004	
Projektit					
Menot		-82 014	-84 062	-72 155	
Tulot		70 924	54 800	54 765	
Toimintakate		-11 090	-29 262	-17 390	
Viestintä					
Menot		-165 579	-197 000	-261 000	
Tulot		0	0	0	
Toimintakate		-165 579	-197 000	-261 000	
Leirintäalue ja Tankar					
Menot		-161 394	-153 460	-46 768	
Tulot		54 301	59 500	6 500	
Toimintakate		-107 092	-93 960	-40 268	
Työllisyys					
Menot		-3 908 589	-4 413 076	-4 618 242	
Tulot		303 499	378 500	373 729	
Toimintakate		-3 605 090	-4 034 576	-4 244 513	

6.8 Kaupunginhallitus - Työllisyyspalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	5	6	11
työsuhteiset	0,5	0,5	2
muut	työllistetyt	työllistetyt	3 projektityöntekijää +1 +työllistetyt
yhteensä	5,5 + työllistetyt	6,5 + työllistetyt	17 + työllistetyt

Toiminnan yleisperustelut

Työllisyyspalvelut on työllisyydenhoidon asiantuntijayksikkö, joka kehittää ja toteuttaa työllisyysstrategista tehtävänsä kaupungin strategian, elinvoimaohjelman ja monialaisen verkostoyhteistyön kautta. Työ edellyttää laaja-alaista näkemystä alueellisesta työllisyyden hoidosta. Työllisyydenhoidon suunnittelussa työmarkkinoiden kehityksen seuranta ja työllisyyden ennakointi ovat tärkeitä näkökulmia.

Työllisyyspalvelut pyrkii edistämään asiakkaiden työllistymistä ja tekee tavoitteen saavuttamiseksi tiivistä yhteistyötä työllisyyden toimijaverkoston kanssa. Keskeisimpiä kohderyhmiä ovat kuntakokeilun asiakkaat, osatyökykyiset ja kokeilun ulkopuolelle jäävät työnhakijat, joiden työttömyys on pitkittynyt.

Tavoitteena on kehittää työllistymistä ja löytää asiakkaille yksilöllisiä ratkaisuja heidän etenemisekseen työhön. Työllisyyspalvelut koordinoi myös kaupungin velvoitetyöllistämistä ja harkinnanvaraista työllistämistä sekä vastaa näihin liittyvästä neuvonnasta ja tiedottamisesta. Toiminnan pitkän aikavälin tavoite on työllisyysasteen nostaminen ja työttömyyden alentaminen sekä alueelliseen työvoiman kysyntään vastaaminen. 1.3.2021 alkaneen työllisyyden kuntakokeilun tavoitteena on Keski-Pohjanmaalla asiakkaan vahvaan alkuun panostaminen ja työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisy, nuoret työnhakijat sekä työllisyysasteen nostaminen.

Työllisyyspalvelut kuuluu elinkeinot ja kaupunkikehitys -vastuualueeseen.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Vuonna 2024 työllisyyspalvelujen talousarvion kokonaisbudjetti on 4 303 167 €. Harkinnanvaraiseen työllistämiseen on varattu 450 000 €, josta yhdistysten työllistämistoimiin osoitetaan 150 000 € ja kaupungin omaan harkinnanvaraiseen työllistämiseen 300 000€. Velvoitetyöllistämiseen eli yli 57- vuotiaiden työllistämiseen on varattu 61 000 €. Työllisyyden kuntakokeilun budjetti vuodelle 2023 on 290 868 €, josta muilta kokeilukunnilta laskutetaan asiakasmäärien mukaisesti 66 900 €. Työmarkkinatuen kuntaosuuksiin varataan noin 3 miljoonaa euroa.

Kuntiin tullaan siirtämään yhä enemmän tehtäväkokonaisuuksia, joista TE24 ja KOTO24 ovat hyviä esimerkkejä. Vuonna 2024 työllisyyden yksikössä työskentelee 5 vakituista työntekijää (työllisyyspäällikkö, kaksi työllisyyskoordinaattoria, kotoutumisen vastuukoordinaattori ja viestintäkoordinaattori) sekä 12 määräaikaista työntekijää (6 työhönvalmentajaa joista osa hankkeissa, työllisyysneuvoja, toimistoassistentti, hallinnon asiantuntija, koto-ohjaaja (TEM avustus) sekä sivistyspalveluilta siirtynyt Welcome Officen maahanmuuttajakoordinaattori ja palveluneuvoja (TEM avustuksella)

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat		
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Yhdistyksille myönnettävät harkinnanvaraiset avustukset, työllisyydenhoidon ekosysteemin arviointityö (eritoten pitkäaikaistyöttömien palvelut)	Yhdistysten avustukset (summa/määrä) Kolmannen sektorin ekosysteemin arviointi (palvelujen riittävyys, käyttöaste) Sakkomaksujen väheneminen 20 % vuosittain.
Valmistautuminen TE-palvelu 2024 uudistukseen	TE24 organisaation valmistelu, työllisyyslautakunnan perustaminen	Työllisyyslautakunta aloittaa toimintansa KYLLÄ / EI

6.9 Kaupunginhallitus - Käyttövaraus

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset			
työsuhteiset			
muut			
yhteensä	-	-	-

Toiminnan yleisperustelut

Käyttövaraukseen varataan määrärahat henkilöstön uudelleen sijoitustoimintaan.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Uudelleensijoitustoimintaan on varattu 81 600 euroa.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNGINHALLITUS				
Käyttövaraus				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	0	
Maksutuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	
Vuokratuotot				
Muut toimintatuotot	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	0	0	0	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-19 690	-581 600	-81 600	-86,0 %
Henkilöstökorvaukset	0			
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-3 290	-13 790	-14 688	6,5 %
Muut henkilösivumenot	-837	-3 346	-3 346	0,0 %
Henkilöstökulut	-23 817	-598 736	-99 634	-83,4 %
Palvelujen ostot	66	0	0	
Aineet, tarvikkeet ja t	0	0	0	
Avustukset		0	0	
Vuokramenot				
Muut toimintakulut	0	0	0	
Toimintakulut yhteensä	-23 751	-598 736	-99 634	-83,4 %
Toimintakate	-23 751	-598 736	-99 634	-83,4 %
Poistot käyttömaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-23 751	-598 736	-99 634	-83,4 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-599	-24	-598 736	-99 634	-103	-107
Tulot	0	0	0	0	0	0
Netto	-599	-24	-598 736	-99 634	-103	-107
<u>Palkkavaraus</u>						
Menot		66	-500 000	0		
Tulot		0	0	0		
Toimintakate		66	-500 000	0		
<u>Uudelleensijoitustoiminta</u>						
Menot		-23 817	-98 736	-99 605		
Tulot		0	0	0		
Toimintakate		-23 817	-98 736	-99 605		
<u>Muut varausmäärärahat</u>						
Menot		0	0	0		
Tulot		0	0	0		
Toimintakate		0	0	0		

6.10 Kaupunginhallitus - Henkilöstöpalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	4	4	4
työsuhteiset	12,5	11,5	11
muut	henkilöstön edustajat 5,5	henkilöstön edustajat 6	henkilöstön edustajat 6
yhteensä	22	21,5	21

Toiminnan yleisperustelut

Henkilöstöpalvelujen vastuualueen tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa ja -palveluja sekä edustaa Kokkolan kaupunkia työnantajana. Henkilöstöpalvelut kehittää, koordinoi ja ohjaa kaupungin työnantajapolitiikkaa ja henkilöstöstrategiaa sekä henkilöstöressurssin johtamista ja käyttöä kaupunkistrategian mukaisesti. Vastuualue hoitaa omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimii näissä kaupungin asiantuntijatahona, huolehtien työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta. Henkilöstöpalvelut vastaa palvelussuhdeasioista, kehittää henkilöstöhallinnon menetelmiä, auttaa toimialoja henkilöstön uudelleensijoittamisessa sekä huolehtii kaupungin palkkahallinnosta. Henkilöstön työhyvinvointia henkilöstöpalvelut edistää koordinoimalla työsuojelua sekä koko kaupunkia koskevia johtamisen, henkilöstön- ja työyhteisötaitojen sekä osaamisen kehittämisen palveluita, henkilöstöetuksia ja työterveyshuollon palveluita. Henkilöstöpalvelut valmistele vastuualueensa asiat kaupunginhallitukselle.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Positiivisen työnteekijäkokemuksen vahvistaminen on yksi tärkeimmistä tavoitteistamme. Uudistamme palkitsemisjärjestelmän, joka osaltaan vahvistaa työnteekijöiden saamaa tunnustusta ja arvostusta työstään sekä kannustaa työyhteisöjä kohteilevaan toimintakulttuuriin. Tehostamme uuden intran (Horisontti) käyttöä modernina digitaalisena työympäristönä ja keskeisenä sisäisen viestinnän ja osallisuuden välineenä. Uudistamme tiedonkulkua sekä kehitämme yhteisöllisiä ratkaisuja vuorovaikutukseen sekä tiedon ja osaamisen jakamiseen.

Kasvatamme tiedolla johtamista muun muassa työkykyjohtamisen digitalisoinnin ja systematisoinnin kautta. Selvitämme digitaalisten ratkaisujen mahdollisuuksia myös kehityskeskustelujen ja työhyvinvointikyselyn ketterämmässä toteuttamisessa.

Edistämme työnantajamielikuvaa osaavan työvoiman saatavuuden sekä työnteekijöiden sitoutumisen vahvistamiseksi. Kehitämme edelleen rekrytointi- ja perehdytys prosesseja, tehostamme anonyymien rekrytoinnin käyttöä ja monimuotoisuuden johtamista. Lisäämme työsuojelutietoisuutta sekä ohjaamme vastuulliseen työkäyttäytymiseen erilaisten koulutusten ja tiedon avulla.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työsuojelutietoisuuden lisääminen ja Kokkolan kaupungin toimintamallien käytön vahvistaminen koulutuksin. Työkykyjohtamisen prosessin digitalisointi ja systematisointi.	Työkykyjohtamisjärjestelmän käyttöönotto. Sisäisten nonstop-koulutusten lukumäärä yli 8 koulutusta / vuosi.
Monimuotoisuuden johtaminen	Monimuotoisuuden johtaminen – koulutukset. Kokkolan kaupungin johtamisperiaatteiden mukaisen johtamisosaamisen sekä esihenkilöiden vertaistuen vahvistaminen. Anonyymien rekrytoinnin tehostaminen.	Lähiesimiestyön ammattitutkinnon suorittaneita esihenkilöitä yli 100 (lähtötaso v. 2022: 58). Monimuotoisuuden johtaminen -koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä yli 50 (lähtötaso v. 2022: 12). Esihenkilöiden vertaistuen digitaalisen alustan käyttöönotto. Anonyymien rekrytoinnin lukumäärä yli 20 (lähtötaso v. 2022: 11).
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Palkitsemisjärjestelmän ja -ohjeen uudistaminen. Ideatynnyriin käytön vakiinnuttaminen. Vastuullisen työkäyttäytymisen vahvistaminen mm. koulutuksin.	Palkitsemisohje laadittu. Ideatynnyriin tulleiden ideoiden lukumäärä yli 60 kpl (lähtötaso v. 2022: 30 kpl). Vastuullinen työkäyttäytyminen yli 70 % (lähtötaso v. 2020 70%).

Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.

Henkilöstöohjelman mukaiset toimet työhyvinvoinnin vahvistamiseksi.

eNPS- suosittelemiseksi yli 20 (Lähtötaso v. 2020: +12).

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos%		
KAUPUNGINHALLITUS				.23/24		
Henkilöstöpalvelut						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	113 914	3 300	43 300	1212,1 %		
Maksutuotot	0	0	0			
Tuet ja avustukset	689 395	609 000	660 000	8,4 %		
Vuokratuotot	17 590	15 000	15 000	0,0 %		
Muut toimintatuotot	0					
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0			
Toimintatulot yhteensä	820 900	627 300	718 300	14,5 %		
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 006 821	-1 326 950	-1 404 850	5,9 %		
Henkilöstökorvaukset	6 642					
Henkilösivumenot						
Eläkemeno	-224 705	-248 302	-235 131	-5,3 %		
Muut henkilösivumenot	-45 021	-52 457	-55 065	5,0 %		
Henkilöstökulut	-1 269 905	-1 627 710	-1 695 046	4,1 %		
Palvelujen ostot	-2 453 559	-1 882 206	-2 337 702	24,2 %		
Aineet, tarvikkeet ja t	-87 961	-34 000	-33 700	-0,9 %		
Avustukset	-13 200	-45 000	-45 000	0,0 %		
Vuokramenot	-360 463	-378 720	-189 982	-49,8 %		
Muut toimintakulut	-22 110	-23 803	-77 800	226,8 %		
Toimintakulut yhteensä	-4 207 198	-3 991 439	-4 379 230	9,7 %		
Toimintakate	-3 386 298	-3 364 139	-3 660 930	8,8 %		
Poistot käyttöomaisuudesta	-20 760	-20 800	-20 800	0,0 %		
Tilikauden tulos	-3 407 058	-3 384 939	-3 681 730	8,8 %		
	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-4 379	-4 207	-3 991 439	-4 379 230	-4 534	-4 704
Tulot	718	821	627 300	718 300	732	747
Netto	-3 661	-3 386	-3 364 139	-3 660 930	-3 801	-3 957
<u>Henkilöstöhallinto</u>						
Menot		-1 716 280	-1 556 851	-1 769 038		
Tulot		113 914	3 300	43 300		
Toimintakate		-1 602 365	-1 553 551	-1 725 738		
<u>Työterveys</u>						
Menot		-1 861 489	-1 345 317	-1 685 000		
Tulot		697 637	609 000	660 000		
Toimintakate		-1 163 852	-736 317	-1 025 000		
<u>Koulutus</u>						
Menot		-23 163	-46 962	-46 962		
Tulot		0	0	0		
Toimintakate		-23 163	-46 962	-46 962		
<u>Muut palvelut</u>						
Menot		-587 442	-712 913	-548 563		
Tulot		9 348	15 000	15 000		
Toimintakate		-578 094	-697 913	-533 563		
<u>Nuorten kesätyöllistäminen</u>						
Menot		-18 824	-329 395	-329 667		
Tulot		0	0	0		
Toimintakate		-18 824	-329 395	-329 667		

6.11 Ympäristöterveyslautakunta - Ympäristöterveydenhuolto

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	25,75	25,75	26,75
työsuhteiset	1	1	3
muut			
yhteensä	26,75	26,75	29,75

Toiminnan yleisperustelut

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueena on Kokkola, Kannus, Halsua, Kaustinen, Kruunupyö, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä. Eläinlääkintähuolto turvaa lakisääntäiset ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätty eläinsuojelulain ja eläintautilain tehtävät. Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

- Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma toteutuu suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti.
- Eläinlääkäripalvelujen resursseja pyritään turvamaan parantamalla eläinlääkärien olosuhteita ja työnantajan vetovoimaisuutta.
- Viennin edellytyksien tarkistaminen ja vientitodistuksien joustava käsittely.
- Osallistuminen aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi antamalla lausuntoja ja osallistamalla työryhmiin.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjävystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Eläinlääkäripalvelussa akuuttitapaukset hoidetaan joustavasti ja viipymättä. TH-käynnit suoritetaan sopimuksen mukaan. Eläinlääkäripalvelujen resurssit pyritään turvamaan parantamalla eläinlääkäreiden olosuhteita ja työnantajan vetovoimaisuutta.	Akuuttitilanteessa eläinhoito on saatavissa 3 tunnin sisällä > 90 % tapauksissa. Tilasto poikkeavista tilanteista. Onnistunut rekrytointi eläinlääkäripalvelussa. Uudet toimitilat.
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Viennin edellytyksien tarkistaminen ja vientitodistuksien joustava käsittely.	Todistuksien antaminen kolmen työpäivän sisällä, mikäli edellytyksiä on olemassa. Tilasto poikkeavista tilanteista.
Elämyksellisyys: Ilmapiiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteutuminen riskiperusteisesti. Osallistuminen aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi antamalla lausuntoja ja osallistamalla työryhmiin.	Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteutuminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toteutumisaste > 70 %. Lausuntojen määrä ja vaikutus.
	Peruseläinlääkäripalvelujen saatavuus pieneläinten osalta parannetaan.	Rekrytoinnin onnistuminen. Kliinikkaeläinlääkintätoimien perustaminen ja täyttöä. Sairaskäynti- tai vastaanottoaika viikon sisällä tilauksesta, jos avun tarve ei ole kiireellinen. Akuuttitilanteessa kolmen tunnin sisällä 90 % tapauksista. Tilasto poikkeavista tilanteista.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA				
Ympäristöterveydenhuolto				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 168 461	1 309 877	1 413 723	7,9 %
Maksutuotot	380 748	325 950	369 500	13,4 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	
Vuokratuotot	32 244	32 250	0	-100,0 %
Muut toimintatuotot	0	17 500	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	1 581 453	1 685 577	1 783 223	5,8 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 394 713	-1 479 600	-1 683 720	13,8 %
Henkilöstökorvaukset	19 133	0	0	
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-404 029	-374 784	-486 200	29,7 %
Muut henkilösivumenot	-55 414	-75 816	-29 800	-60,7 %
Henkilöstökulut	-1 835 022	-1 930 200	-2 199 720	14,0 %
Palvelujen ostot	-185 921	-217 345	-222 543	2,4 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-99 495	-110 900	-117 365	5,8 %
Avustukset	-64 537	-68 900	-68 500	-0,6 %
Vuokramenot	-240 607	-257 500	-234 551	-8,9 %
Muut toimintakulut	-25 593	-24 700	-25 900	4,9 %
Toimintakulut yhteensä	-2 451 176	-2 609 545	-2 868 579	9,9 %
Toimintakate	-869 723	-923 968	-1 085 356	17,5 %
Poistot käyttöomaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-869 723	-923 968	-1 085 356	17,5 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-2 905	-2 451	-2 609 545	-2 868 579	-2 970	-3 081
Tulot	1 812	1 581	1 685 577	1 783 223	1 818	1 855
Netto	-1 094	-870	-923 968	-1 085 356	-1 151	-1 226

6.12 Opetus- ja kasvatustalouden tilinpäätös

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/24

OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos%	
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 659 744	1 626 668	1 728 444	6,3 %	
Maksutuotot	2 882 276	2 241 000	2 241 000	0,0 %	
Tuet ja avustukset	1 744 593	217 400	257 400	18,4 %	
Vuokratuotot	184 330	192 210	192 210	0,0 %	
Muut toimintatuotot	112 440	63 200	63 200	0,0 %	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
Toimintatulot yhteensä	6 583 384	4 340 478	4 482 254	3,3 %	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-52 048 808	-50 358 432	-54 533 144	8,3 %	
Henkilöstökorvaukset	968 767	852 460	942 620	10,6 %	
Henkilösivumenot	0	0	0		
Eläkemenot	-9 530 713	-8 824 443	-11 516 152	30,5 %	
Muut henkilösivumenot	-2 174 341	-2 042 931	-2 259 046	10,6 %	
Henkilöstökulut yhteensä	-62 785 095	-60 373 345	-67 365 723	11,6 %	
Palvelujen ostot	-12 974 467	-12 970 525	-14 542 016	12,1 %	
Aineet, tarvikkeet ja t	-2 030 282	-2 241 350	-2 367 230	5,6 %	
Avustukset	-3 568 698	-3 594 200	-3 544 000	-1,4 %	
Vuokramenot	-19 136 973	-19 967 075	-22 747 843	13,9 %	
Muut toimintakulut	-122 514	-175 900	-175 900	0,0 %	
Toimintakulut yhteensä	-100 618 031	-99 322 395	-110 742 712	11,5 %	
Toimintakate	-94 034 647	-94 981 917	-106 260 458	11,9 %	
Poistot käyttöomaisuudesta	-563 596	-622 580	-596 280	-4,2 %	
Tilikauden tulos	-94 598 297	-95 604 497	-106 856 738	11,8 %	
	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025 TS 2026
Menot	-111 313	-100 618	-99 322 395	-110 742 712	-114 645 -118 955
Tulot	4 473	6 583	4 340 478	4 482 254	4 571 4 662
Netto	-106 840	-94 035	-94 981 917	-106 260 458	-110 074 -114 293

Toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön

Sivistyskeskus	85 694	300	300	0,0 %
Varhaiskasvatuspalvelut	2 823 508	1 987 300	2 017 300	1,5 %
Perusopetus	2 549 755	1 308 017	1 387 017	6,0 %
Lukiokoulutus	722 838	621 361	654 137	5,3 %
Kokkolan seudun opisto	401 589	423 500	423 500	0,0 %
yhteensä	6 583 384	4 340 478	4 482 254	3,3 %

Toimintakulut

Sivistyskeskus	-1 150 442	-1 015 117	-1 158 059	14,1 %
Varhaiskasvatuspalvelut	-36 572 211	-37 033 574	-41 203 970	11,3 %
Perusopetus	-53 372 538	-51 711 698	-57 650 116	11,5 %
Lukiokoulutus	-7 428 508	-7 431 822	-8 469 105	14,0 %
Kokkolan seudun opisto	-2 094 331	-2 130 185	-2 261 461	6,2 %
yhteensä	-100 618 031	-99 322 395	-110 742 712	11,5 %

Netto

Sivistyskeskus	-1 064 748	-1 014 817	-1 157 759	14,1 %
Varhaiskasvatuspalvelut	-33 748 703	-35 046 274	-39 186 670	11,8 %
Perusopetus	-50 822 784	-50 403 681	-56 263 099	11,6 %
Lukiokoulutus	-6 705 670	-6 810 461	-7 814 968	14,7 %
Kokkolan seudun opisto	-1 692 742	-1 706 685	-1 837 961	7,7 %
yhteensä	-94 034 647	-94 981 917	-106 260 458	11,9 %

6.13 Opetus- ja kasvatustaloutakunta - Sivistyskeskus

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	4	7	7
työsuhteiset	8	4	4,5
muut			
yhteensä	12	11	11,5

Toiminnan yleisperustelut

Sivistyskeskus tuottaa opetus- ja kasvatustaloutakunnan ja sen jaostojen tarvitsemat hallinto- ja toimistopalvelut, kehittämis-, hanke- ja koulutuspalvelut, sekä taloushallintopalveluiden tuottamana toimialan taloushallintopalvelut. Sivistyskeskus tuottaa asiantuntija- ja kehittämispalveluja yhdessä vastuualueiden kanssa. Sivistyskeskus koordinoi kaupungin Lapsiystävällinen kunta -toimintaa ja tuottaa lapsivaikutusten arviointeja. Sivistyskeskus arvioi ja seuraa lautakunnan alaisten palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä vastaa yhteistyöstä eri tahojen ja sidosryhmien kanssa.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Sivistyskeskuksen hallinto- ja asiakaspalveluja toteutetaan ja kehitetään edelleen kaupungin strategian sekä opetus- ja kasvatustaloutakunnan kehittämissuunnitelman pohjalta. Sivistystoimen johtamista kaikilla tasoilla vahvistetaan esimies- ja henkilöstökoulutuksella sekä muilla osaamista ja työhyvinvointia edistäväillä toimilla kuten työnohjauksella ja valmennuksella. Koulutus kuntayhtymien Kvarnenin ja Optiman maksusuudet ovat Kaupunginhallituksen alta Sivistyskeskuksen alaisuuteen.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kehitetään opettajien rekrytointiprosessia hyvien ja kelpoisten opettajien saamiseksi.	Kelpoisten opettajien osuus tulisi olla 100%.
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Sivistyskeskuksen viranhaltijat toimivat aktiivisesti rakentaen yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.	Ei mitattavissa, mutta sidosryhmäyhteistyön kehitys sanallisesti arvioitavissa
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistäminen hanketoiminnan avulla	Hanketoimintana tuotettuun harrastustoimintaan osallistuneiden lasten ja nuorten määrä
	Uuden Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman valmistelu	Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman hyväksyminen ja Lapsiystävällinen kunta -statuksen säilyttäminen
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien laatiminen lapsia koskevassa päätöksenteossa	Käynnistyneiden ja valmistuneiden lapsivaikutusten arviointien määrät
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahaston hyödyntäminen yhdenvertaisuuden edistämiseksi	Rahastosta myönnettyjen avustusten rahausuma
	Osallistutaan Itsenäisyyden juhlaruuden lastensäätiön ylläpitämään lapsiperheiden palveluita uudistavaan alueelliseen oppimisverkostoon työhön	Käyttöön otettujen uusien toimintatapojen ja -mallien määrä

Kukoistava kaupunki - kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous	Talousarvion toimintakateen toteutuma ja seuranta koko lautakunnan osalta	Talousarvion pitävyys. Kuukausikohtainen seuranta vastuualueittain.
--	---	---

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Opetushenkilöstön työnkuvien päivitys ja työn vaativuuden arvioinnin uudistaminen.	Työnkuvien päivitys on toteutettu. Uusi työn vaativuuden arviointi on otettu käyttöön.
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Pyritään parantamaan koettua työhyvinvointia	Sivistyskeskuksen työhyvinvointikyselyssä mitattu koettu työhyvinvointi
Monimuotoisuuden johtaminen	Koulutuksen järjestäminen sivistyskeskuksen henkilöstölle	Koulutukseen osallistuneiden määrä

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA				
Sivistyskeskus				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	15 371	0	0	
Maksutuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset	70 123	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	
Muut toimintatuotot	200	300	300	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	85 694	300	300	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-743 456	-620 300	-665 400	7,3 %
Henkilöstökorvaukset	1 466	3 850	3 900	1,3 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-159 027	-130 891	-146 301	11,8 %
Muut henkilösivumenot	-29 750	-25 432	-27 298	7,3 %
Henkilöstökulut yhteensä	-930 767	-772 774	-835 100	8,1 %
Palvelujen ostot	-144 766	-168 043	-233 320	38,8 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-9 164	-12 700	-12 700	0,0 %
Avustukset	0	0	0	
Vuokramenot	-54 464	-54 100	-69 439	28,4 %
Muut toimintakulut	-11 282	-7 500	-7 500	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-1 150 442	-1 015 117	-1 158 059	14,1 %
Toimintakate	-1 064 748	-1 014 817	-1 157 759	14,1 %
Poistot käyttöomaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 064 748	-1 014 817	-1 157 759	14,1 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-1 158	-1 150	-1 015 117	-1 158 059	-1 199	-1 244
Tulot	0	86	300	300	0	0
Netto	-1 158	-1 065	-1 014 817	-1 157 759	-1 199	-1 244

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Oppilasmäärä, ei sis.ammattil. oppilaita	6 572	6 653	6 588	6 469	6 351
Sivistyskeskuksen henkilömäärä	12	11	12	12	12
Lautakunnan kokousmäärät	11	11	11	11	11
Suomenkielisen jaoston kok.m	7	6	6	6	6
Ruotsinkielisen jaoston kok.m	5	6	6	6	6

6.14 Opetus- ja kasvatustaloutta - Varhaiskasvatuspalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	35	35	36
työsuhteiset	448	448	448,5
muut	124	128	128
yhteensä	483	483	484,5

(Toimia ja määräaikaista työsuhteita ei voi suoraan laskea yhteen, koska toimen haltija voi olla poissa esim. sairas- tai äitiysloma ja hänellä on sijainen, joka näkyy määräaikaissa työsuhteissa.)

Toiminnan yleisperustelut

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatustaloutta ja esiopetuksen osalta esiopetuksen opetussuunnitelma sekä perusopetuslaki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää. Kaikilla lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen ja huoltajat yhdessä lapsen kanssa päättävät varhaiskasvatuksen tarpeen. Määrääjät varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulee varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuslaista (yleinen-, tehostettu- ja erityinen tuki) ja erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa tulee huomioida maahanmuuttajien ja eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten tarpeet. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät varhaiskasvatuksen lisäksi esiopetuspalvelut ja siihen liittyvän esikouluikäisten varhaiskasvatuksen.

Esiopetus on velvoittava. Lapsella on oikeus edellytystensä mukaiseen opetukseen esiopetuspaikassa sisältäen yleisen, tehostetun ja erityisen tuen.

Varhaiskasvatus on järjestetty kunnallisena ja palvelusetelimallilla ostettuna toimintana hyväksytyiltä palveluntuottajilta. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lisäksi myös leikkikenttätoiminta sekä Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, Kokkola-tuki sekä yksityisen hoidon tuki).

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Varhaiskasvatussopimusten määrä on kasvanut vuosittain. Alle kolmivuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuspalveluissa on lisääntynyt. Varhaiskasvatussopimusten määrän ennakoiminen on haastavaa, koska siihen vaikuttavat useat tekijät. Varhaiskasvatuspaikkojen kysynnän lisääntyminen on kasvattanut varhaiskasvatuksen menoja. Varhaiskasvatuksen kasvava kysyntä on vaatinut uusia paikkoja ja päiväkotien rakentamista, joka on osittain huomioitukin aikaisemmissa investointisuunnitelmissa ja tehdyissä päätöksissä. Nyt ja tulevaisuudessa päiväkodeille tehdään kuntokartoituksia. Päiväkodit alkavat olla 30-40 vuotta vanhoja ja peruskorjauksen tarpeessa. Pohdittavaksi tulee päiväkotien remontointi vs. uudelleen rakentaminen. Viime vuosien aikana varhaiskasvatuksessa on tapahtunut paljon muutoksia. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma on tullut voimaan 1.8.2017 alkaen, joka päivitettiin 2018 ja 2022, koska lainsäädäntö muuttui. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin on tullut muutoksia 1.1.2018 sekä 1.8.2021 että 1.3.2023. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot ovat muutoksien myötä pienentyneet. Varhaiskasvatuksen osalta lainsäädäntö muuttui 1.9.2018. Lisäksi 1.8.2020 alkaen varhaiskasvatuksen lapsen oikeus varhaiskasvatukseen on muuttunut niin, että lapsi yhdessä huoltajan tai huoltajien kanssa päättävät lapsen varhaiskasvatusajan. Samassa yhteydessä suhdelukuja muutettiin niin, että 1 työntekijän suhde 8:sa lasta kohden muuttui yhden suhde seitsemään. Nämä muutokset tarkoittivat varhaiskasvatuspaikkojen lisäämistä, koska tarve varhaiskasvatukseen osalta on kasvanut. 1.8.2021 voimaan tuli varhaiskasvatushenkilöstölle ilmoitusvelvollisuus havaitusta epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta. Samalla varhaiskasvatuslaissa tarkennettiin varhaiskasvatuksen mitoituksesta poikkeamista koskevaa pykälää (36§). Muutoksilla on ollut tarkoitus lisätä varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää ja näin saada osallistumisasteen nousemista valtakunnallisesti. Viimeisin varhaiskasvatuslain muutos tuli 1.8.2022, jossa lainsäädännön muutoksen myötä varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen oikeus tukeen vahvistui merkittävästi. Lain myötä varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen laadukasta perustoimintaa. Muut tuen portaat ovat tehostettu- ja erityinen tuki.

Palvelusetelillä on myös mahdollista lisätä varhaiskasvatuspaikkoja, mutta nopeisiin ratkaisuihin ei tälläkään malli tarjoa ratkaisua. Palvelusetelitoimintaa on tarkoitus laajentaa Tarharannan alueelle. Aloitussuunnitelma olisi mahdollisesti 1.8.2025. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu on alkanut 2021 ja kestää 2024 toukokuun loppuun asti.

Kokkola-tuen määrä on nostettu 160 eurosta 200 euroon per lapsi per kuukausi 1.3.2023 alkaen. Varhaiskasvatussopimusten ja kotihoidon tuen sekä Kokkola-tuen saajien määrää seurataan kuukausittaisilla tilastoilla. Vuoden 2024 talousarvioesitys on laadittu siten, että Kokkola-tukea korotetaan 300 euroon, ja sitä maksetaan alle 1,5-vuotiaiden lasten huoltajille. Tätä vanhempien lasten osalta kuntalisää ei makseta.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja rekrytoinneissa pyritään hyödyntämään henkilöstöpalveluiden ja markkinointitiimin palveluita. Kehitetään yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Laadukkaan varhaiskasvatuksen ylläpitäminen ja kehittäminen.	Asiakastytyväisyyskyselyiden tulokset
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Osallistutaan ja omalta osalta vaikutetaan investointeihin (Piispanmäen ja Halkokarin hankkeet, Kiviniityn päiväkoti sekä Tarharannan palvelusetelipäiväkoti)	Investointien valmistuminen
Elämyksellisyys: Ilmapiihiltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lasten ja huoltajien osallisuutta edistävä toiminta.	Palautteen säännöllinen kerääminen asiakastytyväisyyskyselyillä.
Lapsiytyväisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Turvallisen kasvuyhteisön edistäminen varhaiskasvatuksessa erityisenä painopistealueena varhaiserityiskasvatus mm. lisätään varhaiserityiskasvatuksen henkilöstöä.	Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, mitataan varhaiskasvatuspalveluiden asiakastytyväisyyskyselyillä.
	Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä kulttuuripalveluiden sekä toimijaverkoston kanssa.	Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisen toiminnan toteutuminen varhaiskasvatuspalveluissa.
Unicefin lapsiytyväällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lapsiytyväällinen kunta toimintasuunnitelma toteuttaminen. Yksiköt tekevät kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelman osana vuosittaista toimintasuunnitelmaa.	Huomiointi toimintasuunnitelmissa.
Rohkeasti omanlaista perhepolitiikkaa, Kokkola-lisä perhepolitiikan keskiössä	Tarjotaan laadukasta varhaiskasvatusta ja tuetaan alle 3-vuotiaiden lasten huoltajia lasten kotihoidossa.	Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä, kotihoidon tuen ja Kokkola-lisän saajien määrä
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Kehitetään ja tiivistetään monialaisen yhteistyön käytänteitä lasten arjen palveluissa Lapset Puheeksi -mallin mukaisesti. Koulutetaan omaa henkilöstöä.	Lapset Puheeksi -koulutusten määrä. Asiakastytyväisyyskyselyiden arviot.
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien tekeminen (LAVA). Lapsia osallistetaan uusien rakkenuhankkeiden suunnitteluvaiheessa.	Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvion seuranta. Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen	Talousarvion pitävyys
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Tuemme henkilöstön ammattiosaamisen ylläpitoa myöntämällä harkinnanvaraisia korvauksia täydennyskoulutukseen.	Täydennyskoulutustarjonta

	Mahdollistamme lisäkoulutautumisen osin työajalla aloilla, joissa on suuri tarve.	
Monimuotoisuuden johtaminen	Yksikötason johtamista kehitetään ja tuetaan lisäämällä ammattiosaamista tukevaa täydennyskoulutusta sekä mahdollisuutta osallistua vertaismentorointiin.	Koulutus- ja mentorointiryhmien tarjonta, asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset.
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työkuormituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako kaikissa varhaiskasvatuspalveluiden tiimeissä sekä työhyvinvoinnin seuranta	Työtyytyväisyyskyselyjen tulokset. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä.

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/.24

OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA

Varhaiskasvatuspalvelut

Toimintatuotot

Myyntituotot	128 410	139 000	169 000	21,6 %
Maksutuotot	2 510 881	1 807 900	1 807 900	0,0 %
Tuet ja avustukset	175 058	16 900	16 900	0,0 %
Vuokratuotot	3 690	8 500	8 500	0,0 %
Muut toimintatuotot	5 469	15 000	15 000	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	2 823 508	1 987 300	2 017 300	1,5 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-18 584 422	-18 802 295	-20 576 857	9,4 %
Henkilöstökorvaukset	533 785	479 000	500 000	4,4 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-3 666 476	-3 501 575	-4 297 676	22,7 %
Muut henkilösivumenot	-784 639	-769 283	-843 331	9,6 %
Henkilöstökulut yhteensä	-22 501 752	-22 594 153	-25 217 865	11,6 %
Palvelujen ostot	-5 065 604	-5 106 001	-6 016 091	17,8 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-272 036	-436 575	-437 475	0,2 %
Avustukset	-3 356 508	-3 362 200	-3 312 000	-1,5 %
Vuokramenot	-5 327 702	-5 472 145	-6 158 040	12,5 %
Muut toimintakulut	-48 611	-62 500	-62 500	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-36 572 211	-37 033 574	-41 203 970	11,3 %
Toimintakate	-33 748 703	-35 046 274	-39 186 670	11,8 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-90 285	-80 500	-68 100	-15,4 %
Tilikauden tulos	-33 839 018	-35 126 774	-39 254 770	11,8 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-41 630	-36 572	-37 033 574	-41 203 970	-42 656	-44 260
Tulot	2 017	2 824	1 987 300	2 017 300	2 057	2 098
Netto	-39 613	-33 749	-35 046 274	-39 186 670	-40 599	-42 161

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Päiväkotien varhaiskasvatussopimukse (ei sisällä palveluseteliä, eikä eo-lasten vakasopimuksia)	1 484	1 562	1 562	1 433	1 475
Perhepäivähoidon varhaiskasvatussop	110	93	93	93	93
Varhaiskasvatussopimukset yhteensä (	1 594	1 655	1 655	1 526	1 568
Varhaiskasvatuspaikkojen määrä palve	164	165	165	294	294
Esiopetus (ostopalvelu)	11	14	7	5	8
6-vuot. esiopetusikäiset	596	559	547	518	491
11-v oppivelvollisuus, esiopetus	19	10	13	13	13
Lapsia vakan/esiopet. piirissä (kaikki)	2 365	2 379	2 367	2 338	2 353
Lastenmäärä kuntalaisä/Kokkola-tuki (lasten keskimääräinen määrä/kk)	429	392	390	390	390
Kotihoidon tuen lasten määrä (kesk.määrin/kk)	773	692	690	690	690

6.15 Opetus- ja kasvatustaloutta - Perusopetus

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
Opettajat 1-6 luokat	216	220	220
Opettajat 7-9 luokat	151	159	159
Erityisopettajat	71	75	81
Koulunkäynninohjaajat	94 htv	95 htv	91 htv
Iltaopetus	14 htv	16,5 htv	17 htv
muut	17	17	17
yhteensä	563	582,5	585

Toiminnan yleispuolellet

Kokkolan kaupunki järjestää perusopetusta, joka perustuu perusopetuslakiin ja -asetukseen. Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluille on laadittu kaupungin strategian pohjalta kehittämissuunnitelma, jonka mukaisesti perusopetusta kehitetään vuoteen 2025 saakka. Perusopetuksen kehittämiseen haetaan aktiivisesti uutta, ulkoista hankerahoitusta ja osa olemassaolevista kehittämishankkeista jatkuu vuoden 2024 puolelle.

Perusopetuksen oppilasmäärän säilyminen ennusteiden mukaan korkealla tasolla toistaiseksi ja oppilasmäärän aiheuttama paine on siirtymässä alakouluista yläkouluun. Valmistavan opetuksen ja monikielisen joustavan perusopetuksen tarve on lisääntynyt viime vuosina ja sen arvioidaan jatkuvan edelleen melko korkeana. Oppilaalla on lain mukainen oikeus edellytystensä mukaiseen opetukseen sekä yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen tuen tarpeen ilmetessä. Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden kokonaismäärä on viime vuosina lisääntynyt ja erityisopetuksen tarve siten kasvanut.

Vuoden 2024 keskeisimmät kouluinvestoinnit ovat Piispanmäen monitoimitalon sekä Donnerskan koulun ja ruotsinkielisen lukion rakennusinvestoinnit. Myös Piispanmäen koulu- ja päiväkotirakennuksen jälkeen toteutettavan Halkokarin kouluhankkeen suunnittelu etenee. Lisäksi valmistaudutaan Sokojan ja Kälviän alakoulujen peruskorjaus- tai uudisrakennustarpeisiin.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystavoite: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kehitetään rekrytointiprosesseja perusopetuksessa kelpoisten opetushenkilöstön saamiseksi	Kelpoisten opettajien osuus perusopetuksen opettajista
Kilpailukykyyn varmistaminen	Kehitetään yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristö ja polku esiopetuksesta lukioon yhteistyössä KOSEKin ja muiden koulutusalan toimijoiden kanssa	Hankesuunnitelman valmistuminen ja saadun rahoituksen määrä
Tavoitteellinen investointien hoidon seuranta	Esiselvityksen valmistuminen kansainvälisen luokan järjestämisen mahdollisuudesta	Esiselvityksen valmistuminen
Elämyksellisyys: Ilmapiiroiltaan innostava, yhteisöllisyyden kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Koulujen monipuolinen osallistuminen erilaisiin tapahtumiin esim. kulttuuripolkutoiminta, Villa Elban ja Rökkikoulun kummiluokkatoiminta, liikuntatapahtumat	Taitojen polkuun osallistuneiden koulujen määrä sekä Villa Elban ja Rökkikoulun kummiluokkien määrät. Liikuntayhdistysten henkilöiden järjestämien tapahtumien määrä
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Koulunkäynnin ja oppimisen tuen lisääminen suhteessa oppilasmäärään ja kelpoisten erityisopettajien osuuden lisääminen	Erityisopetuksen tuntikehyksen määrä

		Määräaikaisten erityisopettajien osuus kaikista erityisopettajista Koulunkäynninohjaajien tuntiresurssi
	Lapset puheeksi - menetelmäosaajien ja Teacher Classroom Management (TCM) -koulutuksen käyneiden määrän lisääminen	Lapset puheeksi -menetelmäosaajien ja TCM-koulutettujen määrät
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Uuden Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman valmistelu	Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman hyväksyminen ja Lapsiystävällinen kunta -statuksen säilyttäminen
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Laajennetaan Lapset puheeksi –palvelumallia perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Koulutetaan ensisijaisesti erityisopettajat LP-menetelmän käyttäjiksi	Käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen määrä
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Laaditaan iltapäivätoiminnan kehittämissuunnitelma, jossa tarkastellaan tiloja, henkilöstöresursseja ja laadullisia tekijöitä	Kehittämissuunnitelman valmistuminen
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
Kestävän kehityksen ja ilmastovaihtokäytösten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Kehittämishankkeet ilmastotietouden ja hiilineutraalisuuden edistämiseksi perusopetuksessa	Saadun ulkopuolisen hankerahoituksen määrä
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Osallistuminen vuosittaiseen Motivan energiansäästöviikkoon syksyllä	Energiansäästöviikkoon osallistuneiden koulujen osuus
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Lisätään ja kehitetään vertaismentoroinnin muotoja ja kohderyhmiä	Mentorointiryhmiin osallistuvien määrä
	Luodaan mahdollisuuksia tutkintokoulutautumiseen tehtäviin, joissa on henkilöstöpulaa (esim. laaja-alaiset erityisopettajat ja erityisluokanopettajat)	Tutkintokoulutukseen hakeutuneiden määrä
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Monitoimitalojen johtamisjärjestelyjen uudistaminen	Uusien tai uudistettujen johtamisjärjestelyjen määrä
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Positiivisen johtamisen ja pedagogiikan edistäminen perusopetuksessa	Henkilöstön työhyvinvointikyselyn eNPS-mittarin tulos
Monimuotoisuuden johtaminen	Järjestetään monimuotoisuuden johtamiseen liittyviä koulutuksia	Koulutukseen osallistuneiden määrä

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA				
Perusopetus				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	975 457	895 907	934 907	4,4 %
Maksutuotot	68 484	65 000	65 000	0,0 %
Tuet ja avustukset	1 308 149	175 100	215 100	22,8 %
Vuokratuotot	123 286	133 410	133 410	0,0 %
Muut toimintatuotot	74 378	38 600	38 600	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	2 549 755	1 308 017	1 387 017	6,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-27 225 887	-25 669 266	-27 710 687	8,0 %
Henkilöstökorvaukset	405 955	340 760	410 000	20,3 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-4 750 693	-4 279 936	-5 882 614	37,4 %
Muut henkilösivumenot	-1 137 742	-1 032 874	-1 155 563	11,9 %
Henkilöstökulut yhteensä	-32 708 367	-30 641 316	-34 338 864	12,1 %
Palvelujen ostot	-7 021 149	-6 882 952	-7 451 102	8,3 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-1 397 235	-1 365 750	-1 425 230	4,4 %
Avustukset	-206 587	-203 000	-203 000	0,0 %
Vuokramenot	-11 988 736	-12 571 280	-14 184 521	12,8 %
Muut toimintakulut	-50 464	-47 400	-47 400	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-53 372 538	-51 711 698	-57 650 116	11,5 %
Toimintakate	-50 822 784	-50 403 681	-56 263 099	11,6 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-385 588	-461 540	-402 140	-12,9 %
Tilikauden tulos	-51 208 395	-50 865 221	-56 665 239	11,4 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-57 761	-53 373	-51 711 698	-57 650 116	-59 681	-61 925
Tulot	1 378	2 550	1 308 017	1 387 017	1 414	1 443
Netto	-56 383	-50 823	-50 403 681	-56 263 099	-58 267	-60 483

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Tunnusluvut					
Oppilasmäärä/ 1-6 lk sis.erit.opetus	3 796	3 809	3 728	3 605	3 467
Oppilasmäärä/ 7-9 lk sis.erit.opetus	1 900	1 936	1 935	1 934	1 954
Valmistavan opetuksen oppilaat	69	84	75	75	75
Eriytynen tuki, 9-v oppivelvollisuus	280	290	285	275	275
11-v oppiv, vaik. kehitysvammaiset	33	32	40	40	40
11-v oppivelvollisuus, muut	84	86	88	85	85
Perusop. aamu- ja iltapv.t. lapsia	670	650	650	640	630
Nettokust./€ oppilas.sis.lp-toiminta	-8 923	-8 773	-9 935	-10 519	-11 157

6.16 Opetus- ja kasvatustalouden lautakunta - Lukiokoulutus

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset opettajat	59	60	60
työsuhteiset	3	3	3
muut			
yhteensä	62	63	63

Toiminnan yleisperustelut

Lukio on peruskoulun jälkeinen yleissivistävä, korkeakouluopintoihin johtava toisen asteen koulutuksen oppilaitos, joka antaa lukiolain mukaista koulutusta. Kokkolassa toimivat Kokkolan suomalainen lukio, Karleby svenska gymnasium sekä Kokkolan aikuislukio. Kokkolan suomalaisella lukiolla on myös ollut luonnontiede- ja teknologiapainotteinen erityinen koulutustehtävä vuodesta 2018 alkaen. Suomalaisen lukion erityistehtävässä onnistuminen ja sen vetovoimaisuuden ylläpito edellyttävät jatkuvaa kehittämistyötä.

Lukiot tekevät läheistä yhteistyötä keskenään sekä muiden toisen asteen ja alueen korkea-asteen oppilaitosten kanssa luoden mahdollisuuksia yksilöllisiin opintopolkuihin. Lukiokoulutus yhdessä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän ja konservatorion kanssa tarjoaa opintoja, joissa nelivuotisen koulutuksen aikana voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon, lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon. Näiden lukio-opintojen järjestäminen näkyy talousarviossa ammatillisen koulutuksen järjestäjien maksamina tuloina. Muuten maakunnan toisen asteen yhteistyöhön osallistutaan aktiivisesti ja koulutusyhteistyösopimuksen mukaisesti syntyy opintokurssien myynnistä vähäisiä tuloja.

Kokkolan lukiokoulutuksen tavoitteena opiskelijamäärän kasvu, sillä kaupungin perusopetuksen päättävien ikäluokkien koko kasvaa edelleen.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Lukiokoulutuksessa oppivelvollisuus ja maksuton toisen asteen koulutus on lukuvuonna 2023-24 laajentunut koskemaan kolmea ensimmäistä nuorten lukiokoulutuksen vuosiluokkaa, mikä vaikuttaa kustannuksia kasvattavasti vielä vuoden 2024 aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Nämä kustannukset koostuvat pääsääntöisesti oppimateriaaleista, opiskeluvälineistä ja vähäisessä määrin henkilökustannuksista. Suomenkielisen nuorten lukiokoulutuksen käyttämässä kiinteistössä jatkuvat remontti- ja muutostyöt edelleen vuoden 2024 aikana. Karleby svenska gymnasium toimii edelleen vuonna 2024 Terveystien kiinteistössä väistötiloissa oman koulu kiinteistön remontin johdosta.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystavoite: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Ylläpidetään ja vahvistetaan hyvämaineista toimintakulttuuria rekrytointiprosessien vahvistamiseksi.	Houkuttelevat virka- ja tehtäväjärjestelyt. Rekrytointien kelpoisten hakijoiden määrä.
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Riittävät opetusresurssit ja muut resurssit. Modernien ja ajanmukaisten opetustilojen tarjoaminen.	Opetusryhmien koko. Toiminnan arvioinnin tulosten seuranta.
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Suositaan laadukkaita lähiruokia ja tataan riittävät resurssit kouluruokailun toteuttamiseen.	Kouluruokakyselyn tulosten seuranta ja tarvittavien toimenpiteiden toteutus.
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Lukiolaisten tapahtumajärjestelyt ja niiden näkyvyys.	Tapahtumien määrä ja niiden näkyvyys kaupunkilaisille.
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lukioiden välinen yhteistyö. Yhteistyö paikallisen yrityselämän, kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden kanssa.	Yhteisten tapahtumien määrä.
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Vierailut ja tutustuminen paikalliseen kulttuuriympäristöön.	Toteutettujen vierailujen määrä.

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen

Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Tarjotaan laadukasta opetusta ja varmistetaan oppimisympäristön turvallisuus.	Toiminnan arvioinnin palautteen seuranta.
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Kehittäjäopettajien yhteistyön vahvistaminen oppilaitos- ja kaupunkitasolla.	Toiminnan tulosten arviointi.
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtiminen. Riittävät opiskelijan huollon ja tuen resurssit. Yhteisöllisten hyvinvointiryhmien toiminnan kehittäminen.	Kouluterveyskyselyn tulosten seuranta. Opiskelijoiden poissaolojen määrä. Palveluiden saatavuuden arviointi.
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Tuetaan ja rohkaistaan opiskelijoiden osallistamista.	Opiskelijakuntien aktiivisuus.

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

Kestävän kehityksen ja ilmastovaikeutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resurssissa	Luodaan puitteet kestävän kehityksen elämäntavan toteuttamiseksi. Toistaiseksi puitteet ovat riittämättömät esim. lajittelun osalta.	Puitteiden toteuttaminen. Esimerkiksi lajittelun mahdollistuminen.
Uudistuvien energiatuotantomahdollisuuksien edistäminen	Suositaan henkilö- ja opiskelijakunnan energiaystävällistä liikkumista ja opastetaan asianmukaiseen kierrättämiseen.	Opiskelija- ja henkilöstöpalautteet. Lukiopyörien käyttöaste.
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Tiedon jakaminen. Teema- ja tapahtumapäiviin osallistuminen. Ohjeistus hävikkiruoan vähentämiseksi.	Teematapahtumien määrä. Hävikkiruoan määrä.

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Resurssien taloudellinen käyttö ja budjetissa pysyminen.	Budjetin rajoissa pysyminen.
---	--	------------------------------

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Edistetään työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan työssä jaksamista. Kehitetään työyhteisön toimintakulttuuria.	Sairauspoissaolojen määrä. Toiminnan arvioinnin tulosten seuranta.
Monimuotoisuuden johtaminen	Jaetun johtajuuden vahvistaminen. Tiimien ja aineryhmien vastuiden kasvattaminen.	Palautteet ja henkilöstön kanssa säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut.
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Rohkaistaan kokeilemaan toimintakulttuurin kehittämiseen.	Uusien ehdotettujen ideoiden, käytänteiden ja toimintamallien määrä.
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Vahvistetaan työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan työssä jaksamista. Kehitetään positiivista työyhteisön toimintakulttuuria.	Palautteet ja henkilöstön kanssa säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut.

Työllisyys: Toimivat työmarkkinat

Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Edistetään opiskelijoiden jatko-opintosuunnitelmia ja työelämätiätoutta. Tuetaan opiskelijoiden opinnoissa etene mistä ja tutkintojen valmistumista. Opinto-ohjauksen resurssin lisääminen suositusten mukaiseksi.	Määräajassa valmistuneiden ja opintojensa keskeyttäneiden määrä. Opiskelijamäärä suhteessa ohjauksen resurssiin.
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Kehitetään viestijärjestelmä Wilman sähköisiä lomakkeita ja toimintoja.	Käyttöön otettujen uusien lomakkeiden määrä.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA				
Lukiokoulutus				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	537 574	584 761	617 537	5,6 %
Maksutuotot	80	2 000	2 000	0,0 %
Tuet ja avustukset	158 573	25 400	25 400	0,0 %
Vuokratuotot	6 590	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	20 021	9 200	9 200	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0			
Toimintatulot yhteensä	722 838	621 361	654 137	5,3 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 416 574	-4 132 800	-4 395 600	6,4 %
Henkilöstökorvaukset	25 348	16 720	16 720	0,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-757 636	-697 054	-943 481	35,4 %
Muut henkilösivumenot	-180 048	-168 858	-185 057	9,6 %
Henkilöstökulut	-5 328 910	-4 981 992	-5 507 418	10,5 %
Palvelujen ostot	-619 958	-695 505	-711 188	2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-316 592	-391 725	-457 225	16,7 %
Avustukset	-5 603	-28 000	-28 000	0,0 %
Vuokramenot	-1 152 383	-1 283 600	-1 714 274	33,6 %
Muut toimintakulut	-5 061	-51 000	-51 000	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-7 428 508	-7 431 822	-8 469 105	14,0 %
Toimintakate	-6 705 670	-6 810 461	-7 814 968	14,7 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-87 724	-80 540	-126 040	56,5 %
Tilikauden tulos	-6 793 394	-6 891 001	-7 941 008	15,2 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-8 489	-7 429	-7 431 822	-8 469 105	-8 768	-9 097
Tulot	654	723	621 361	654 137	667	680
Netto	-7 834	-6 706	-6 810 461	-7 814 968	-8 100	-8 417

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Lukiokoulutus / Opiskelijamäärä	825	838	855	855	855
Lukiokoulutus yli 18-v aloittaneet	51	70	70	75	75
Ammattilukio opiskelijamäärät	174	210	215	220	220
Nettokust./ € opiskelija	-7 655	-7 501	-8 449	-8 710	-9 050

6.17 Opetus- ja kasvatustalouden - Kokkolan seudun opisto

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	5	5	6
työsuhteiset	8,5	8,5	8,5
muut	n. 19 htv (155)	n. 19 htv (155)	n. 18 htv (143)
yhteensä	32,5	32,5	32,5

Toiminnan yleisperustelut

Kokkolan seudun opisto – Karlebynejdens institut toimii yhtenä tulossyksikkönä, johon kuuluvat suomen- ja ruotsinkielisen osaston, lasten ja nuorten kuvataidekoulun sekä sanataidekoulu Santun toimintayksiköt. Opiston opetustarjontaa muodostuu valtionosuustunteihin perustuvasta, yleissivistävästä kurssitarjonnasta, kuva- ja sanataiteen perusopetuksesta lapsille ja nuorille sekä hankkeisiin ja myyntipalveluun liittyvistä kursseista.

Opiston toimintaa ohjaavat laki vapaasta sivistystyöstä, laki taiteen perusopetuksesta, taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma ja kaupungin strategia. Elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti opisto tarjoaa kaikenikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia oman osaamisen ja kansalaistaitojen kehittämiseen eri elämäntilanteissa.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Kokkolan seudun opiston opetuksen määrän vaikuttavat talousarvioraamituksen lisäksi myös opiston henkilöstössä tapahtuneet muutokset sekä työnkuviissa ja työntekijöiden opetusvelvollisuuksissa tapahtuneet muutokset. Taiteen perusopetuksen tunti- ja oppilasmäärät pysyvät vakiintuneella tasolla. Kansalaisopisto-opetuksen tuntimäärä vähenee 250 t. pienemmäksi kuin vuonna 2023 suunnittelijaopettajan ja koulutussuunnittelijan tehtävien opetusvelvollisuuksien pienentymisen vuoksi. Kurssi- ja lukuvuosisuorusten lisäksi opisto pyrkii saamaan tuloja tuottamalla myyntipalvelukoulutuksia niin kaupungin sisäisiin kuin työelämän ja kolmannen sektorinkin tarpeisiin. Tuloja saadaan myös Opistotalon ja Taidetalo Renlundin tilojen vuokraamisesta eri toimijaryhmien käyttöön.

Kuvataiteen laajan perusopetuksen toimintaa sekä pedagogiikkaa vakiinnutetaan lisää korvaamalla osa tuntiopettajatyöstä toistaiseksi voimassa olevalla opettajan viralla. Kuvataiteen perusopetuksen opetussuunnitelma ja oppilasmäärät ovat vuosittain vakiintunutta kaupungin vakaata palvelutarjontaa.

Taidetalo Renlundin kiviosa, jossa toimii kuvataidekoulu, peruskunto on päässyt riskialttiille tasolle. Taidetalo kokonaisuus ja taidepiha arvokkaalla toimivalla sijainnillaan sekä kauniina monipuolisena oppimisympäristönä tarvitsee myös kuvataidekoulun kiviosan peruskunnostuksen. Vanhan tukevarakenteisen kiinteistön peruskunnostus on mahdollista toteuttaa edullisemmin siten että säilytetään mahdollisimman paljon rakennuksen rakenneosia: huonejako, lattiat, puiset sisäovet ym. rakenneosia.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjätystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Opisto vastaa työvoiman osaamistarpeiden muutoksiin yhteistyössä alan verkoston kanssa tarjoamalla tarpeen mukaan täydennyskoulutuksia myyntipalveluna.	Myyntipalvelukoulutusten määrä.
	Opisto kehittää osaamisperusteisten kurssien tarjoamiseen liittyvää prosessia. Tarjotaan osaamisperusteisia kursseja, joista saaduilla suoritusmerkinnöillä voidaan tunnustaa esimerkiksi työelämässä tarvittavaa osaamista.	Osaamisperusteisuuteen liittyvä prosessinkuvaus valmistuu. Osaamisperusteisten kurssien ja suoritusmerkintöjen määrä. Taiteen perusopetuksen suoritusten vieminen Koski-palveluun.

Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Opisto tarjoaa kuntalaisille monipuolisesti erilaisia kursseja ottaen huomioon alueelliset omaleimaisuudet ja tarpeet sekä osallistuu opiston toimintaa tukeviin tapahtumiin alueella että tuottaa niitä.	Asiakaspalautteet ja kurssipalautteet. Tapahtumiin osallistumisten ja opiston omien tapahtumien määrä.
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Opisto kehittää yhteisöllisyyteen kannustavaa toimintaympäristöä ja vahvistaa yhteistyötä ja verkostoa opiston toimintaa tukevien kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.	Taidepiha -projektin eteneminen rakennusvaiheeseen. Yhteistyötoimijoiden ja -tapaamisten määrä. Yhteistyön tuloksena syntyneet kehittämisideat ja toiminnot.
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Opisto pitää myös maaseutualueiden monipuolisesta kurssitarjonnasta huolta.	Kurssipalautteet ja asiakaspalautteet.
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Opisto ylläpitää kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä toimimalla ja hallinnoimalla Opistotaloa ja Taidetalo Renlundia, jotka ovat suojeltuja rakennuksia. Myös opetuksen sisällöissä on huomioitu ko. tavoite.	Kunto- ja terveysturvallisuuskartoitusten tulokset. Tilojen käyttöaste. Taidetalo Renlundin kiviosan kunnostussuunnitelun eteneminen.
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Kuvataidekoulu ja sanataidekoulu tukevat lapsiystävällisen kaupungin tavoitteita tarjoamalla lapsille ja nuorille mahdollisuuksia taiteellisen ilmaisuun ja oman ilmaisun löytämiseen.	Kuvataidekoulun ja sanataidekoulun oppilasmäärät.
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Taiteen perusopetuksen opetus on vuorovaikutteista ja osallistavaa. Yhteistyötä tehdään toimintaa tukevien eri tahojen kanssa ja esimerkiksi näyttelytoiminta on aktiivista.	Oppilas- ja huoltajapalautteet. Näyttelyihin, projekteihin ja julkaisuihin osallistuneiden oppilaiden määrä.
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
Kestävän kehityksen ja ilmastovaihtokäytösten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Kehitetään opiston digitaalista toimintaa ja verkkoavusteista opetusta huomioiden kestävän kehityksen periaatteita, muun muassa materiaalien käytön suhteen.	Opiston itsearviointijärjestelmän kehittämistulokset.
	Huolehditaan opiston tiloista kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.	Taidetalo Renlundin kivipuolen kunnostuksen suunnitelman eteneminen kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Vuosikate > poistot	Opiston talousarvion aktiivinen seuraminen ja talousarviossa pysyminen.	Osavuosisikatsaukset
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Selvitetään mahdollisuuksia esteettömyyden kehittämiseen kuvataidekoulun opetustiloissa.	Selvityksen valmistuminen
Monimuotoisuuden johtaminen	Kehitetään avointa vuorovaikutusta ja työyhteisön moninaisuutta voimavaraksi ja vahvuudeksi. Tehtävänkuvia organisoidaan tarvittaessa uudelleen opiston	Työhyvinvointikyselyn tulokset.

	toiminta ja tavoitteet huomioiden, henkilöstösuunnitelma huomioon ottaen.	
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Kannustetaan henkilöstöä seuraamaan alan kehitystä ja osallistumaan alan koulutuksiin sekä kehittämään opiston toimintaa ja omaa työtään.	Koulutuksiin ja alan tapahtumiin osallistumisten määrä.
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Kehitetään avointa vuorovaikutusta henkilöstön kesken. Opitaan tunnistamaan palvelupolun solmukohtia ja kehitetään asiakaspalvelua asiakaslähtöisesti sujuvammaksi.	Työhyvinvointikyselyn tulokset. Asiakaspalautteet.
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Opisto tukee tuntiopettajien osallisuutta opiston kehittämiseen.	Tuntiopettajatilaisuuksien määrä.
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat		
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Opisto tarjoaa matalan kynnyksen periaatteella monipuolisesti erilaisia kursseja sekä mahdollisuuksien mukaan myyntipalvelukoulutuksena tilaajan tarpeiden mukaista koulutusta.	Opiskelijapalautteet. Myyntipalvelukoulutusten määrä.

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA .23/.24
Kokkolan seudun opisto

Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 931	7 000	7 000	0,0 %
Maksutuotot	302 831	366 100	366 100	0,0 %
Tuet ja avustukset	32 691	0	0	
Vuokratuotot	50 764	50 300	50 300	0,0 %
Muut toimintatuotot	12 372	100	100	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0			
Toimintatulot yhteensä	401 589	423 500	423 500	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 078 469	-1 133 770	-1 184 600	4,5 %
Henkilöstökorvaukset	2 212	12 130	12 000	-1,1 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-196 880	-214 986	-246 080	14,5 %
Muut henkilösivumenot	-42 162	-46 485	-47 798	2,8 %
Henkilöstökulut	-1 315 300	-1 383 111	-1 466 477	6,0 %
Palvelujen ostot	-122 990	-118 024	-130 315	10,4 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-35 255	-34 600	-34 600	0,0 %
Avustukset	0	-1 000	-1 000	0,0 %
Vuokramenot	-613 689	-585 950	-621 569	6,1 %
Muut toimintakulut	-7 096	-7 500	-7 500	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-2 094 331	-2 130 185	-2 261 461	6,2 %
Toimintakate	-1 692 742	-1 706 685	-1 837 961	7,7 %
Poistot käyttöomaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 692 742	-1 706 685	-1 837 961	7,7 %

	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-2 275	-2 094	-2 130 185	-2 261 461	-2 341	-2 429
Tulot	424	402	423 500	423 500	432	441
Netto	-1 851	-1 693	-1 706 685	-1 837 961	-1 909	-1 989

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Opisto / Opiskelijämäärä	6 919	7 900	7 700	7 700	7 700
Valtionosuuteen oik.opetustunnit	17 107	17 900	17 900	17 900	17 900
Opetustunnit Kuvataidekoulu	3 323	3 200	3 200	3 200	3 200
Opetustunnit Sanataidekoulu Santtu	380	400	400	400	400
Opetustunnit ruotsinkielinen osasto	2 161	2 500	2 250	2 250	2 250
Myyntipalvelu	183	300	300	320	350
Opetustunnit suomenkielinen osasto	11 243	11 800	11 800	11 800	11 800

6.18 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 024 773	1 126 500	1 166 700	3,6 %
Maksutuotot	52 890	77 100	119 900	55,5 %
Tuet ja avustukset	328 262	244 000	244 000	0,0 %
Vuokratuotot	930 643	883 930	947 970	7,2 %
Muut toimintatuotot	74 420	81 750	88 500	8,3 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	2 410 989	2 413 280	2 567 070	6,4 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 775 946	-4 024 464	-4 263 920	6,0 %
Henkilöstökorvaukset	60 578	32 450	32 450	0,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-789 315	-786 884	-889 807	13,1 %
Muut henkilösivumenot	-153 749	-163 839	-174 810	6,7 %
Henkilöstökulut yhteensä				
Palvelujen ostot	-2 647 452	-2 897 656	-3 184 590	9,9 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-541 000	-586 060	-598 410	2,1 %
Avustukset	-3 339 085	-3 344 200	-3 217 550	-3,8 %
Vuokramenot	-4 861 517	-5 023 730	-5 750 926	14,5 %
Muut toimintakulut	-22 735	-41 400	-44 770	8,1 %
Toimintakulut yhteensä	-16 070 219	-16 835 783	-18 092 333	7,5 %
Toimintakate	-13 659 231	-14 422 503	-15 525 263	7,6 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-434 101	-460 300	-516 100	12,1 %
Tilikauden tulos	-14 093 724	-14 882 803	-16 041 363	7,8 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-18 422	-16 070	-16 835 783	-18 092 333	-18 730	-19 434
Tulot	2 521	2 411	2 413 280	2 567 070	2 618	2 670
Netto	-15 900	-13 659	-14 422 503	-15 525 263	-16 112	-16 764

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA				
Toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön				
Yhteiset menot ja Kieppi	21 524	500	500	0,0 %
Kulttuuripalvelut	57 667	20 000	122 000	510,0 %
Kirjastopalvelut	125 004	142 180	117 620	-17,3 %
Museopalvelut	57 640	71 400	69 900	-2,1 %
Nuorisopalvelut	263 789	220 500	238 350	8,1 %
Liikuntapalvelut	1 885 365	1 958 700	2 018 700	3,1 %
yhteensä	2 410 989	2 413 280	2 567 070	6,4 %
Toimintakulut				
Yhteiset menot ja Kieppi	-227 424	-305 494	-317 295	3,9 %
Kulttuuripalvelut	-3 710 469	-3 784 926	-4 232 523	11,8 %
Kirjastopalvelut	-3 026 003	-3 046 580	-3 182 766	4,5 %
Museopalvelut	-1 324 973	-1 444 836	-1 535 013	6,2 %
Nuorisopalvelut	-1 757 762	-2 010 866	-2 130 201	5,9 %
Liikuntapalvelut	-6 023 587	-6 243 081	-6 694 536	7,2 %
yhteensä	-16 070 219	-16 835 783	-18 092 333	7,5 %
Netto				
Yhteiset menot ja Kieppi	-205 901	-304 994	-316 795	3,9 %
Kulttuuripalvelut	-3 652 802	-3 764 926	-4 110 523	9,2 %
Kirjastopalvelut	-2 900 999	-2 904 400	-3 065 146	5,5 %
Museopalvelut	-1 267 333	-1 373 436	-1 465 113	6,7 %
Nuorisopalvelut	-1 493 974	-1 790 366	-1 891 851	5,7 %
Liikuntapalvelut	-4 138 222	-4 284 381	-4 675 836	9,1 %
yhteensä	-13 659 231	-14 422 503	-15 525 263	7,6 %

6.19 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Yhteiset menot ja Kieppi

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset			
Kieppi työsuhteiset	2	2,5	2,5
Sivistyskeskus työsuhteiset		1	1
yhteensä	2	3,5	3,5

Toiminnan yleisperustelut

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vastuualueiden ja yksiköiden tavoitteena on Kuntalain 1 §:n mukaisesti vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja edistää kaupunkilaisten hyvinvointia. Suunnitelmakaudella 2022-2025 lautakunnan toimintaa sekä tavoitteiden asettelua ja toimenpiteiden valintaa ohjaa Kuntalain ja eri vastuualueiden sektorilakien lisäksi kaupungin strategia "Meillä on laajempi horisontti". Strategian määrittämistä painopistealueista kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kannalta keskeisiä ovat *Elämyksellisyyteen* ja *Lapsiystävällisyyteen* liittyvät kehittämissäkökulmat, mutta lautakunnan alaisilla vastuualueilla on liittymäkohtia myös strategian *Yrittäjystävällisyys* -painopistealueen tavoitteisiin.

Kaikkien kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vastuualueiden yhteisiä tavoitteita ovat myös strategian kivijalkaan liittyvät kehittämistavoitteet ja –toimenpiteet, jotka liittyvät henkilöstön kehittämiseen, vastuulliseen taloudenpitoon, kestäväan kehitykseen ja toimiviin työmarkkinoihin. Edellä mainittujen tavoitteiden lisäksi on lautakunta nimennyt vastuualueidensa yhteiseksi tavoitteeksi kulttuuri- ja vapaa-aikalapalvelujen hyvinvointi- ja terveysvaikutusten tunnettuuden lisäämisen.

Niin lautakunnan yhteiset kuin myös sen vastuualueiden omat toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi määritellään strategian pohjalta laaditussa, koko suunnitelmakautta käsittävässä vuonna 2022 hyväksytyssä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kehittämissuunnitelmassa. "Hyvinvointia ja aktiivista kuntalaisuutta" -kehittämissuunnitelmansa pohjalta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on hyväksynyt ne seurattavat ja mitattavat tavoitteet, joita vuonna 2023 seurataan vastuualuekohtaisesti Targetor- työkalun avulla. Samalla kulttuuri- ja vapaa-aikalapalvelujen vastuualueet pyrkivät tiivistämään yhteistyötään sekä keskenään että myös muiden toimijoiden kanssa tavoitteenaan on tarjota palvelujen käyttäjille kokonaisvaltaisia sivistyksen palveluita.

Kieppi, Kokkolan luonnontieteellinen museo on ammatillisesti hoidettu museo, jonka toimintaa määrittää sen kokoelmaohjesääntö. Toiminnan painopisteenä on kokoelmien hallinnointi ja hoito, luonto- ja ympäristökasvatus sekä kokoelmien tieteellisen tiedon vapaa saatavuus (LAJI.FI). Kieppi tekee yhteistyötä eri toimialojen, koulujen, laitosten sekä alan harrastajien ja tutkijoiden kanssa. Kieppi avasi ovensa uudelleen kävijöille kesällä 2023, joten vuonna 2024 on mahdollista keskittyä jälkeen näyttelytoimintaan ja yleisötyöhön uudistetuissa tiloissa. Näyttelyiden rakennus jatkuu yhä ulkomaisten näyttelyiden ja ison dioraaman osalta. Yleisötyön eri muodot palautuvat vähitellen ja uusia toimintamuotoja kehitetään.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan yhteisten menojen ja Kiepin yhteinen vastuualue käsittää lautakunnan yleiset hallintopalvelut, kuten lautakuntatoiminnan kulut ja yhden henkilötyövuoden laajuiset sivistystoimen sihteeripalvelut, sekä Kokkolan luonnontieteellisen museon Kiepin toiminnan.

Kiepin kaikki kolme kokoelmaa ovat korkeatasoisia ja niiden hoito ja ylläpito vaatii asiantuntijuutta. Kiepin henkilöstö täydentyi vuonna 2023 museovalvoijalla (50%) museon uudelleen avaamisen yhteydessä. Kokoelmien hoito, toiminnan kehittäminen, laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä sähköisten palveluiden käyttöönotto edellyttäisivät intendentin ja museopedagogin tehtävien eriyttämistä tulevaisuudessa, jolloin Kiepissä tarvittava henkilömäärä olisi 3,5 sisältäen intendentin viran sekä museopedagogin, museoassistentin ja osa-aikaisen museonvalvojan (50%) toimet.

Kaupunkistrategian tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet ja niiden mittarit on seuraavassa esitetty Kiepin osalta.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kiepin näyttelyt ja tapahtumat saavutettavissa laajennetuilla aukioloajoilla	Avoinnaolopäivien ja tapahtumien määrä

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen

Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatusta ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Opastusten, työpajojen ja verkkonäyttelyiden tarjoaminen lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen tueksi	Kävijämäärät, kokonaismäärä
--	---	-----------------------------

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Vuosikate > poistot	Talousarvion toimintakatteen toteutuma ja seuranta	Toimintakatteen toteutuma ja kehitys talousarviovuoden aikana koko lautakunnan osalta.
---------------------	--	--

Työllisyys: Toimivat työmarkkinat

Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Kieppi tarjoaa kuntouttavan työtoiminnan, työharjoittelun sekä nuorten kesätyön paikkoja	Toteutuneiden jaksojen määrä
---	--	------------------------------

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/24
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA				
Yhteiset menot ja Kieppi				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 524	0	0	
Maksutuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset	20 000	500	500	0,0 %
Vuokratuotot	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0			
Toimintatulot yhteensä	21 524	500	500	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-78 466	-146 646	-148 700	1,4 %
Henkilöstökorvaukset	267	0	0	
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-17 594	-25 351	-28 695	13,2 %
Muut henkilösivumenot	-3 190	-5 422	-6 097	12,4 %
Henkilöstökulut	-98 982	-177 419	-183 492	3,4 %
Palvelujen ostot	-30 470	-12 175	-13 706	12,6 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-4 587	-11 000	-11 000	0,0 %
Avustukset	0	0	0	
Vuokramenot	-93 164	-104 500	-108 697	4,0 %
Muut toimintakulut	-221	-400	-400	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-227 424	-305 494	-317 295	3,9 %
Toimintakate	-205 901	-304 994	-316 795	3,9 %
Poistot käyttöomaisuudesta	5 509	25 800	-4 500	-117,4 %
Tilikauden tulos	-200 392	-279 194	-321 295	15,1 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-318	-227	-305 494	-317 295	-328	-341
Tulot	1	22	500	500	1	1
Netto	-318	-206	-304 994	-316 795	-328	-340

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Lautakunnan kokousmäärät	0	9	9	9	9
KIEPPI. Kokkolan luonnontieteellinen museo. Kävijämäärä.	0	4 000	4 000	7 500	7 500
Nettomenot/asukas	-4	-6	-7	-7	-7

6.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kulttuuripalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	1	1	1
työsuhteiset	2,25	2,5	3,5
muut	-	-	-
yhteensä	3,25	3,5	4,5

Toiminnan yleisperustelut

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda kaupungin asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan tuottajana ja / tai vastaanottajana. Vireä ja monipuolinen kulttuuritoiminta sitoo asukkaita lähiyhteisönsä ja kotikaupunkiinsa. Laadukkaat kulttuuripalvelut ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia, ja ehkäisevät syrjäytymistä, koska ne vaikuttavat myönteisesti elämisen laatuun sekä kuntalaisten sosiaaliseen verkostoitumiseen ja osallisuuden kokemuksiin. Laadukas ja monipuolinen kulttuurielämä lisää myös kaupungin vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kaupungin aktiivinen ja tehokas verkostotoiminta kulttuurialalla luo uusia työskentelymahdollisuuksia taiteen ammattilaisille.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Toiminnassaan kulttuuripalvelujen vastuualue tähtää kaupungin strategisten painopisteiden tukemiseen vastuualueen käytössä olevilla keinoilla:

Yrittäjyystävällisyys

Vahvistamme kulttuurin ammatillisuutta kaupungissa laajentamalla ja monipuolistamalla vastuualueen toiminta- ja tukimuotoja siten, että ne palvelevat paremmin myös ammattitaiteilijoita. Musiikkikeskus Snellmanin toiminnan käynnistyminen vuonna 2024 vahvistaa Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin toimintaedellytyksiä ja tarjoaa aiempaa laadukkaammat olosuhteet myös muuhun tapahtumatoimintaan kaupungissa.

Elämyksellisyys

Kulttuuripalvelujen vastuualueen tavoitteena on parantaa kulttuuritoiminnan saatavuutta ja saavutettavuutta kaupungissa. Kulttuuripalvelujen rooli elämyksellisyyden edistämässä liittyy ennen kaikkea kulttuuri- ja taidelaitosten, kulttuurin kansalaistoiminnan ja taiteellisesti tavoitteellisten, paikallisten kulttuuritapahtumien tukemiseen sekä toimivien olosuhteiden tarjoamiseen myös ulkopuolisille tapahtumatoimijoille. Elämyksellisyyden vahvistamiseksi vastuualue pyrkii ohjaamaan yhteen eri taiteen alojen toimijoita sekä tukemaan myös uusien taide- ja tapahtumamuotojen nousua kaupungissa.

Lapsiystävällisyys

Lapsiystävällisyyden edistämässä valtuustokauden tavoitteet kulttuuripalveluissa liittyvät yhteistyöhön varhaiskasvatuspalvelujen ja opetuspalvelujen kanssa. Koulujen ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatustyön tueksi pidämme yllä ja laajennamme verkostoa, jossa sivistyspalvelujen asiantuntijat kehittävät palveluja yhdessä taiteen ammattilaisten, taidekasvatuksen ammattilaisten sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Yhteenvedo vastuualueen avustuksista vuonna 2023, talousarviovuonna 2024 ja arvio taloussuunnitelmaan 2025

Vuosi / avustuskohde	2023	2024	2025
Taide- ja kulttuurilaitokset, toiminta-avustus ja vuokratuki	2 862 000	2 843 000	3 120 000
Kulttuuritapahtumat	111 500	126 500	130 000
Kumppanuusavustukset	103 000	101 000	105 000
Kohde- ja vuokra-avustukset	60 000	63 500	65 000
Avustukset yhteensä, €	3 144 000	3 134 000	3 420 000

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystavallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Vastuualue ottaa käyttöön musiikkikeskus Snellmanin ja tarjoaa sen tiloja tapahtumakäyttöön	Musiikkikeskuksen tapahtumakäytön määrät ja niiden kehitys Musiikkikeskuksen yleisömäärä ja sen kehitys Musiikkikeskuksen tuotot ja niiden kehitys
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kulttuurin kansalaistoiminnan tukeminen ja vahvistaminen	Kulttuurin kansalaistoiminnan tuen kehitys; tukimuotojen ja euromääräisten ponnostusten kehitys
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Aktiivinen yhteydenpito kulttuuritoiminnan paikalliseen yhteistyöverkoston sekä järjestökentän omatoimisuuden tukeminen	Kolmannen ja neljännen sektorin kulttuuritoiminnan aktiivisuuden kehitys; toimintojen ja tapahtumien määrällinen kehitys ja osallistujamäärät
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Toimivien olosuhteiden turvaaminen kulttuurin harrastustoiminnalle ja kulttuuritapahtumille kaupungin eri osissa	Vastuualueen tukeman kulttuuritoiminnan määrä ja sen kehitys kaupungin haja-asutusalueilla
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatusta ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä varhaiskasvatusta ja opetuspalvelujen sekä toimijaverkoston kanssa	Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisen toiminnan toteutuminen ja palvelujen käyttömäärät Kokkolan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten kulttuuriharrastustoiminnan vahvistaminen yhdessä paikallisen toimijaverkoston kanssa	Lapsille ja nuorille tarjottujen kulttuuripalvelujen määrän ja osallistujamäärien kehitys
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Taloudellisten kynnysten madaltaminen kulttuuritoimintaan osallistumisessa	Kaikukortti-asiakkaiden määrän ja Kaikukortin käyttökertojen kehitys. Nuorten kulttuuriharrastuksia tukevien toimintamallien käyttö nuorten parissa. Lapsiperheille suunnattujen matalan kynnyksen tapahtumien ja palvelujen määrät ja niiden osallistujamäärät.
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
Ilmatietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Ilmastoystävällisten ratkaisujen käyttö toiminnassa sekä ilmastovastuusta viestiminen asiakkaille ja yhteistyökumppaneille	Kestävää kehitystä tukevien ratkaisujen käyttöönotto ja hyödyntäminen kulttuuritoiminnassa ja tapahtumissa
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen	Taloustarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työkuorituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako sekä tiimin työhyvinvoinnin seuranta	Tiimin henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä
--	--	--

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/24

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Kulttuuripalvelut

Toimintatuotot

Myyntituotot	1 378	0	46 200	
Maksutuotot	0	2 500	3 800	52,0 %
Tuet ja avustukset	7 000	0	0	
Vuokratuotot	48 150	10 000	57 000	470,0 %
Muut toimintatuotot	1 139	7 500	15 000	100,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0			
Toimintatulot yhteensä	57 667	20 000	122 000	510,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-160 535	-175 860	-215 800	22,7 %
Henkilöstökorvaukset	5 670			
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-28 643	-32 297	-43 529	34,8 %
Muut henkilösivumenot	-5 251	-7 210	-8 915	23,6 %
Henkilöstökulut yhteensä	-188 758	-215 367	-268 244	24,6 %
Palvelujen ostot	-110 907	-162 999	-273 718	67,9 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-15 169	-22 300	-44 000	97,3 %
Avustukset	-3 034 217	-3 019 000	-2 888 000	-4,3 %
Vuokramenot	-357 516	-361 260	-753 061	108,5 %
Muut toimintakulut	-3 901	-4 000	-5 500	37,5 %
Toimintakulut yhteensä	-3 710 469	-3 784 926	-4 232 523	11,8 %
Toimintakate	-3 652 802	-3 764 926	-4 110 523	9,2 %
Poistot käyttöomaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-3 652 802	-3 764 926	-4 110 523	9,2 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-4 451	-3 710	-3 784 926	-4 232 523	-4 382	-4 546
Tulot	119	58	20 000	122 000	124	127
Netto	-4 332	-3 653	-3 764 926	-4 110 523	-4 257	-4 420

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Vuokratuotot, €	50 000	10 000	60 000	130 000	140 000
Kulttuuritapahtumat, tuotot €			60 000	100 000	125 000
Kulttuuritapahtumat, €	62 524	128 000	100 000	115 000	125 000
Kulttuurilaitosten avustukset, €	2 850 754	2 862 000	2 843 000	3 120 000	3 193 000
Muut kulttuuriavustukset, €	163 157	281 000	290 000	295 000	300 000
Myönnettyjen avustusten lkm	105	97	105	105	110
Nettomenot/asukas	-76	-78	-85	-88	-92

6.21 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kirjastopalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	3	3	3
työsuhteiset	37	35	35
muut			
yhteensä	40	38	38

Toiminnan yleisperustelut

Kokkolan kaupunginkirjasto tuottaa laadukkaasti ja kattavasti kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston palvelut ja kehittää toimintaansa aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti.

Kirjaston tehtävänä on: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492)

Kirjastopalvelut koostuvat pääkirjastosta, Koivuhaan, Kälviän, Lohtajan ja Ullavan kirjastoista sekä kirjastoautosta. Naapurikuntien kanssa ylläpidetään yhteistä Anders-verkkokirjastoa, johon Kokkolan lisäksi kuuluvat Halsua, Kannus, Kaustinen, Lestijärvi ja Toholampi.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Kirjastopalvelujen kannalta suunnittelukauden tärkeimmät investoinnit ovat Kälviän omatoimikirjasto sekä uuden kirjastoauton hankinta.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Toimimme aktiivisena tapahtumaympäristönä, edistämme kaikenikäisten lukemista, kirjallisuutta ja kulttuuria sekä tarjoamme kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Anders-kirjastot liittyvät valtakunnalliseen e-kirjastoon.	Kokonaislainausmäärä Fyysisten käyntien määrä Verkkokäyntien määrä Tapahtumien määrä E-aineistojen lainausmäärä
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Vahvistamme omatoimikirjasto- ja kirjastoautotoimintaa	Omatoimikirjastojen fyysisten käyntien määrä Kirjastoauton fyysisten käyntien määrä
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatusta ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Järjestämme säännöllistä varhaiskasvatus- ja koulu yhteistyötä	Peruskoulun ja kirjaston välisen yhteistyön periaatteiden toteutuksen vuosittainen arviointi
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Edistämme lasten ja nuorten lukemista, kirjallisuutta ja kulttuuria	Lasten ja nuorten kirjojen hankintamäärä Lasten ja nuorten kirjojen lainausmäärä Lasten ja nuorten tapahtumien määrä

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Vuosikate > poistot	Vastuualueen talousarvion aktiivinen seuraaminen ja talousarviossa pysyminen	Toimintakatteen toteuma ja kehitys osavuositarkastuksissa
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Vastuualueen henkilökunnan työhyvinvoinnin seuranta	Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa Työhyvinvointisuunnitelma
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Henkilökunnalle taataan mahdollisuus ylläpitää omaa osaamistaan sekä kehittämään omaa tehtävänalaansa	Koulutuspäivien määrä

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 **TAES 2024** muutos%
.23/.24

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA Kirjastopalvelut

Toimintatuotot

Myyntituotot	2 432	4 000	2 000	-50,0 %
Maksutuotot	19 811	19 000	17 000	-10,5 %
Tuet ja avustukset	40 712	58 500	38 500	-34,2 %
Vuokratuotot	7 191	7 680	7 120	-7,3 %
Muut toimintatuotot	54 858	53 000	53 000	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulo yhteensä	125 004	142 180	117 620	-17,3 %

Toimintakulut

Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 311 963	-1 334 700	-1 403 200	5,1 %
Henkilöstökorvaukset	16 318	29 150	29 150	0,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-315 537	-290 545	-296 252	2,0 %
Muut henkilösivumenot	-53 851	-54 723	-57 531	5,1 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 665 034	-1 650 817	-1 727 833	4,7 %
Palvelujen ostot	-289 038	-303 863	-318 784	4,9 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-377 475	-373 200	-375 200	0,5 %
Avustukset	0	0	0	
Vuokramenot	-691 470	-714 200	-755 449	5,8 %
Muut toimintakulut	-2 986	-4 500	-5 500	22,2 %
Toimintakulut yhteensä	-3 026 003	-3 046 580	-3 182 766	4,5 %
Toimintakate	-2 900 999	-2 904 400	-3 065 146	5,5 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-88 601	-105 600	-89 700	-15,1 %
Tilikauden tulos	-2 989 600	-3 010 000	-3 154 846	4,8 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-3 196	-3 026	-3 046 580	-3 182 766	-3 295	-3 419
Tulot	118	125	142 180	117 620	120	122
Netto	-3 078	-2 901	-2 904 400	-3 065 146	-3 175	-3 296

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Lainat 1000	677	605	620	670	670
Lainaajat	13 955	14 000	13 500	13 500	13 500
Uudet kirjat	16 304	15 500	15 500	15 500	15 500
Menot/laina	4	5	5	5,00	5,00
Kävijät 1000	343	420	420	420	420
Nettomenot/asukas	-60	-60	-64	-66	-68

6.22 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Museopalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	1	2	2
työsuhteiset	12	13	13
muut	4	4	4
yhteensä	18	19	19

Toiminnan yleisperustelut

Museotoiminnan tarkoituksena on (MuseoL §2): 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen; 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen; 3) aineistojen ja tiedon saataavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen; 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen; 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

K.H. Renlundin museo toimii Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämänä alueellisena vastuumuseona Keski-Pohjanmaalla osana kansallista kulttuuriperintövastuuta. Roolissaan museo hoitaa MuseoLain (314/2019) 7§ perusteella alueellisen vastuumuseon tehtävää (1) edistäen alueellista museotoimintaa, (2) hoitaen kulttuuriympäristötehtävää, jossa tehtävässä toimii myös kulttuuriperinnön asiantuntijaviranomaisena sekä (3) vastaten visuaalisen kulttuurin ja taiteen edistämisestä alueella. Toiminta perustuu Alueellisen työn suunnitelmaan.

K.H. Renlundin museon ydinprosesseja ovat elämystuotanto, kokoelmahallinta, tietopalvelu ja alueellinen työ. Museo turvaa Kokkolan kaupungin historian, kulttuuriperintöomaisuuden sekä taiteen säilymistä tulevaisuuteen sitä kartuttaen ja esittäen. Museo osallistuu palveluillaan kaupungin veto- ja pitovoiman vahvistamiseen. Museo palvelee kaupunkia ja sen asukkaita kulttuurisena, sosiaalisena ja yhteiskunnallisena voimavarana. Museon palvelukyvykkyys perustuu osaavan henkilöstön innostukseen ja aktiiviseen kehittämistyöhön sekä toimivien eri alojen kumppanuuksien monipuoliseen hyödyntämiseen.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

K.H. Renlundin museo tukee sisällöllään ja ohjelmistollaan asukkaiden hyvinvointia ja ylläpitää ymmärrystä yhteisen kulttuuriperinnön merkityksestä. Toiminnallaan museo vahvistaa alueen veto- ja pitovoimaisuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Museotoiminnan perustana ja vahvoina tukijalkoina ovat kansainvälisesti merkittävä marginaalitaiteen kokoelma, paikalliseen kaupunkihistoriaan liittyvä kokoelma-aineisto ja asiantuntemus sekä alueellinen toiminta.

Vuoden 2024 aikana laaditaan museotoimipaikkojen pitkän aikavälin kehittämissuunnitelma ja näyttelypoliittiset linjaukset. Osana tätä työtä konseptoidaan Suolamakasiinin rakennuksen tuleva toiminta sekä läpikäydään erityisesti pienempien museotoimipaikkojen hoitoon ja ylläpitoon liittyvät tarpeet. Vuoden aikana osallistutaan Lataamon alueen viitesuunnitelman valmisteluun sekä alueelle sijoitettavan kokoelmien säilytystilan suunnitteluun, tavoitteena kokoelmien muutto vuoden 2025 aikana. Roosin tontille sijoittuvasta ja kaupungin vetovoimaa ja elämyksellisyyttä vahvistavasta näyttely- ja yleisötoimintaa mahdollistavasta uudisrakennuksesta tehdään esiselvitys, jonka jälkeen toteutuksen aikataulua voidaan arvioida. Kokonaisuudessaan museon tiloihin liittyvä suunnittelu- ja toteutustyö jatkuu koko taloussuunnittelukauden ajan vuoden 2026 loppuun.

Vuoden 2024 aikana käydään henkilöstön toimenkuvat läpi ja ajantasaistetaan. Pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelmaa päivitetään tarvittavissa määrin, työvastuiden katvealueiden poistamiseksi ja henkilöstön kuormituksen vähentämiseksi. Henkilöstöresurssin lisäämistarpeet kohdentuvat taloussuunnittelukaudella etenkin kokoelmien hoitoon ja ylläpitoon (konservaattori) sekä museoiden asiakaspalveluun (asiakaspalveluassistentti).

Vuoden aikana jatketaan laadukasta näyttelytoimintaa, kokoelmatyötä, tietopalvelua ja alueellista vastuumuseotyötä sekä jatketaan toiminnan kehittämistä. Painopisteenä kehittämisessä on sidosryhmätyö ja verkostomainen työskentely. Historiatuimikunta valmistelee liitoskunnista (Lohtaja, Kälviä ja Ullava) historiateosta. Vuosille 2024 ja 2025 varataan 50 000 euron vuosittainen erillinen määräraha Kaupunginhallituksen periaatepäätöksen mukaan.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kulttuuriperinnön ja taiteen sisällöt ovat KHRM museossa saatavina yrityksille mahdollistamaan yritystoimintaa ja tuoteistamista.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät yritystoimintaan.
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kaupungin kansallisen ja kansainvälisen vetovoiman vahvistaminen KHRM museon palveluvalikoimalla, mm. marginaalitaiteen kokoelmilla sekä nostamalla esiin paikallisen historian ja taiteen erityispiirteitä ja omaleimaisuutta.	KHRM museon ja kaupungin tunnettuus ja näkyvyys paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Näyttelyt ja tapahtumat.
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kulttuuriperinnön ja taiteen saavutettavuus kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja identiteetin tueksi vahvistetaan KHRM museopalvelun saatavuutta ja saavutettavuutta.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät ja saavutettavuus myös museon ulkopuolella.
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	KHRM alueellisen vastuumuseon toiminnan ja palvelun vahvistaminen erityisesti kulttuuriympäristöjen vaalimisen ja säilyttämisen edistämiseksi ja kulttuuriperinnön merkityksen esillä pitämiseksi ja vahvistamiseksi.	KHRM museon palveluiden vaikuttavuus, käyttömäärät, lausuntojen ja kannanottojen määrät ja yhteistyöverkostojen kattavuus.
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Kaupunkisuunnitteluun ja -kaavoitukseen osallistuminen	Rakennettuun ympäristöön liittyvien lausuntojen määrä
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	KHRM museon kulttuuriperinnön ja taiteen sisältöjen tuottaminen sekä museopedagogian ja muun yleisötyön palveluiden tarjoaminen lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen tueksi.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät, työpajojen, opastusten ja tapahtumien määrät.
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen		
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
HINKU verkostoon liittyminen	Toimiminen kulttuuriperinnön asiantuntijana maankäytön ja rakentamisen Hinku-teemaryhmässä, tavoitteena maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvien ilmastotoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen. Ympäristönäkökulma asiantuntija- ja viranomaistyössä.	Ilmastoystävällisyyden ja hiilineutraliuden edistämiseen liittyvien kannanottojen, lausuntojen ja kokousten määrät.
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	KHRM museo-organisaation rajapintoja häivyttämällä rakennetaan kumppanuuksia ja hyödynnetään ulkopuolisia osaamisia.	Kumppanuuksien lukumäärä ja sitoutuminen yhteistyöhön KHRM museon kanssa.

Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Kollektiivinen asiantuntijuus tuottaa KHRM museossa jaettava johtajuutta. Museon tiimit työskentelevät itseohjautuvasti.	KHRM museon toimintakyky ja asiantuntevuus sekä niistä saatu mahdollinen palaute.
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Panostetaan työntekijöiden hyvinvointiin ja työturvallisuuteen	Työhyvinvointikyselyjen tulokset ja kehityskeskustelut

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/24

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA
Museopalvelut

Toimintatuotot

Myyntituotot	6 377	18 000	14 000	-22,2 %
Maksutuotot	370	5 400	5 400	0,0 %
Tuet ja avustukset	45 805	30 000	30 000	0,0 %
Vuokratuotot	3 343	3 000	5 500	83,3 %
Muut toimintatuotot	1 745	15 000	15 000	0,0 %

Valmistus omaan käyttöön

	0	0	0	
--	---	---	---	--

Toimintatulot yhteensä 57 640 71 400 69 900 -2,1 %

Toimintakulut

Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-648 789	-681 410	-695 510	2,1 %
Henkilöstökorvaukset	3 183	3 300	3 300	0,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-118 163	-122 721	-147 002	19,8 %
Muut henkilösivumenot	-25 747	-27 733	-28 523	2,8 %
Henkilöstökulut	-789 516	-828 564	-867 735	4,7 %
Palvelujen ostot	-130 493	-148 042	-152 708	3,2 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-24 614	-39 700	-39 700	0,0 %
Avustukset	-50	-5 200	-5 200	0,0 %
Vuokramenot	-376 594	-415 830	-462 120	11,1 %
Muut toimintakulut	-3 706	-7 500	-7 550	0,7 %

Toimintakulut yhteensä -1 324 973 -1 444 836 -1 535 013 6,2 %

Toimintakate -1 267 333 -1 373 436 -1 465 113 6,7 %

Poistot käyttömaisuudesta -13 274 -12 000 -18 300 52,5 %

Tilikauden tulos -1 280 608 -1 385 436 -1 483 413 7,1 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-1 516	-1 325	-1 444 836	-1 535 013	-1 589	-1 649
Tulot	67	58	71 400	69 900	71	73
Netto	-1 449	-1 267	-1 373 436	-1 465 113	-1 518	-1 576

Tunnusluvut TP 2022 TA 2023 TAES 2024 TS 2025 TS 2026

Asiantuntijapalvelujen käyttäjämäärä	250	250	250	250	250
Lausuntojen määrä	302	300	300	300	300
Kokoelmaobjektien määrä	145 794	180 000	185 000	185 100	185 200
Digitaalisesti saavutett. objektien määrä	489	500	1 500	2 000	2 500
Kävijämäärä	15 546	16 000	16 500	17 000	17 000
Työpajoihin osallistuneiden määrä	242	450	455	460	460
Some-tilien seuraajamäärät ja verkkokäynnit					
Nettomenot/asukas	-26	-29	-30	-31	-33

6.23 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Nuorisopalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	1,5	1,5	1
työsuhteiset	20,95	21,95	25
muut	2	2	0
yhteensä	24,45	25,45	26

Toiminnan yleisperustelut

Nuorisopalveluiden toiminnan yleisperustelut perustuvat laajempaan yhteiskunnalliseen näkemykseen nuorten hyvinvoinnin ja kehityksen tukemisesta. Nuorisopalvelut tarjoaa nuorille mahdollisuuksia kasvaa, oppia ja kehittyä monipuolisesti sekä auttamaan heitä kohtaamaan elämässään eteen tulevia haasteita. Nuorisopalvelut edistää nuorten hyvinvointia ja aktiivista osallisuutta yhteiskunnassa. Nuorisopoliittista tehtävää toteutetaan monialaisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten kanssa sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien toimijoiden kanssa. Tavoitteena on edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisotyön tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja kehitystä monipuolisesti sekä auttaa heitä saavuttamaan tavoitteensa ja unelmansa. Tämä voi tapahtua erilaisten ohjelmien, palveluiden ja toimintojen kautta, jotka on suunniteltu vastaamaan nuorten tarpeisiin ja toiveisiin. Kokkolan nuorisopalveluiden tarjoamat toiminnot rakentuvat nuorisolain määrittelemiä lähtökohtiin, jotka ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus, kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Rokkikoulun kummiluokkatoiminnan toiminnan jatkaminen sekä vakiinnuttaminen edellyttää lisäystä henkilöstöresurssiin. Taloussuunnitelmassa 2025-2026 tulee huomioida sekä Piispanmäen että Halkokarin monitoimitalojen mahdollinen yhteisöllisen nuorisotyön tarve. Nuorten hyvinvoinnin heikentyminen ja polarisaatio sekä lisääntynyt häiriökäyttäytyminen edellyttää myös erityisnuorisotyön resursointia tulevien vuosien aikana.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Monipuolisten kulttuuristen ja liikunnallisten tapahtumien tarjoaminen nuorille	Rokkikoulun oppilasmäärä Rokkikoulun käyntimäärät Tapahtumien määrä (omat) Tapahtumien määrä (yhteistyö) Erityisryhmille järjestettyjen tapahtumien määrä (erityisryhmien diskot, Rokkikoulun erityisryhmien vierailuihin osallistuneiden nuorten määrät) Vapaamuotoisiin "höntsä"-kerhojen käyntimäärät
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Ennakkoluuloton, verkostoiva työtapatoimintoissa. Nuorten edustuksellisen ja vaikuttavan osallisuuden lisääminen.	Moniammatillisten yhteistyöverkostojen määrä Lapsi- ja nuorisovaltuustojen edustajien määrä Tukioppilastoimintaan koulutettujen nuorten määrä

Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Lapsille ja nuorille turvallisen asuinympäristön vahvistaminen.	Jalkautuvan nuorisotyön määrä/h (nuorisopalvelut, ankkuri ja vapaaehtoistoimijat) Jalkautuvassa työssä kohdattujen nuorten määrä (nuorisopalvelut, ankkuri ja vapaaehtoistoimijat) Nuorisotilojen käyntimäärät
---	---	--

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen

Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Yhteisöllisyyden ja turvallisuuden lisääminen kouluympäristössä nuorisotyön keinoin	Koulunuorisotyön piirissä olevien koulujen/oppilaiden määrä
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen	Lapsivaltuuston toiminnan mittarit (kokoukset ja käsiteltävien asioiden määrä) Nuorisovaltuuston toiminnan mittarit (kokoukset ja käsiteltävien asioiden määrä) Nuorisotilatoiminnan alle 18 -vuotiaiden harrastuskokeilujen määrä Sateenkaariyhmien ja seksuaalineuvonnan käyntimäärät Nuorisopassin käyttäjämäärät
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Osallisuuden taloudellisten esteiden tunnistaminen ja vähentäminen. Ehkäisevällä päihdetyöllä edistetään perheiden terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.	Rokkikouluun myönnettyjen maksuvapautusten määrä Harrastuskokeiluihin osallistuneiden nuorten määrä Päihdeavainindikaattorit
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lasten ja nuorten osallisuuden mahdollisuuksien tunnistaminen, tunnustaminen ja mahdollistaminen	Tapahtumien toteuttamiseen osallistuneiden nuorten määrä Nuorisotilojen talokokouksiin osallistuneiden nuorten määrä Työtreeniin osallistuneiden nuorten määrä

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

Kestävän kehityksen ja ilmastovaihtokutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Ilmastotietoisesti vastuullinen toiminta ja ilmastovaihtokutusten arvioiminen päätöksenteossa	"Ympäristövastuullinen nuorisotila" -suunnitelmien määrä
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Nuorten ilmastotietoisuuden lisääminen	Nuorisotiloilla järjestettyjen ilmastokeskustelujen/-tilaisuuksien määrä /osallistuneiden nuorten määrä

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Toimintojen toteuttaminen talousarvion mukaisin resurssein	Talousarvion toteutuminen
---	--	---------------------------

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvoinnin edistäminen työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti	Työhyvinvointikysely
Monimuotoisuuden johtaminen	Osallisuuden ja inklusiivisuuden edistäminen työyhteisössä	Kehittämispäivien määrä

Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Tiedostavan ja voimaantuvan työskentelevien vahvistaminen.	Koulutuspäivien määrä
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Positiivisen työyhteisön perusteiden ja psykologisen turvallisuuden vahvistaminen.	Ryhmä- ja yksilökehityskeskusteluiden toteutumisaste (%)
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat		
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Nuorille suunnattujen ohjaus - ja neuvontapalveluiden ja palveluohjauksen tarjoaminen	Ohjaamo -toiminnan asiakkuudet Etsivän nuorisotyön asiakkuudet
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Vastuualueen työntekijöiden työkyvyn seuranta ja arviointi, avoimen dialogin ylläpitäminen ja tarvittaessa yksilöllisten ratkaisujen tekeminen.	Työkyvyn tuki- keskustelujen määrä
Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Avustusten sähköisen asiointipalvelun kehittäminen	Sähköisesti saapuneiden avustushakemusten määrä kaikista hakemuksista (%)

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA				
Nuorisopalvelut				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	0	
Maksutuotot	32 619	50 200	48 700	-3,0 %
Tuet ja avustukset	202 248	155 000	175 000	12,9 %
Vuokratuotot	13 020	14 050	14 150	0,7 %
Muut toimintatuotot	15 902	1 250	500	-60,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	
Toimintatulot yhteensä	263 789	220 500	238 350	8,1 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-829 207	-898 930	-956 310	6,4 %
Henkilöstökorvaukset	22 336	-4 000	-4 000	0,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-165 395	-168 627	-197 937	17,4 %
Muut henkilösivumenot	-34 984	-36 528	-39 120	7,1 %
Henkilöstökulut	-1 007 248	-1 108 085	-1 197 367	8,1 %
Palvelujen ostot	-152 523	-241 101	-266 142	10,4 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-51 001	-53 060	-52 310	-1,4 %
Avustukset	-113 805	-115 000	-115 350	0,3 %
Vuokramenot	-423 678	-472 720	-477 313	1,0 %
Muut toimintakulut	-9 507	-20 900	-21 720	3,9 %
Toimintakulut yhteensä	-1 757 762	-2 010 866	-2 130 201	5,9 %
Toimintakate	-1 493 974	-1 790 366	-1 891 851	5,7 %
Poistot käyttöomaisuudesta	0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 493 998	-1 790 366	-1 891 851	5,7 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-2 231	-1 758	-2 010 866	-2 130 201	-2 205	-2 288
Tulot	218	264	220 500	238 350	243	248
Netto	-2 013	-1 494	-1 790 366	-1 891 851	-1 962	-2 040

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Käyntikerrat nuorisotiloilla	11 780	27 000	20 000	20 000	20 000
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitetut nuoret	9 510	14 500	10 000	10 000	10 000
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	378	450	450	450	450
Rokkikoulun oppilaat	138	150	150	140	140
Virtuaalisesti kohdatut nuoret	2 425	5 500	1 000	1 000	1 000
Nettomenot/asukas	-31	-37	-39	-41	-42

6.24 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Liikuntapalvelut

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	1	1	1
työsuhteiset	22,2	23	23
muut	0,8		
yhteensä	24	24	24

Toiminnan yleisperustelut

Liikuntapalvelujen tavoitteena on luoda kuntalaisille monipuolisia liikuntaedellytyksiä ja siten edistää kaupungin asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Järjestämme terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Ylläpidämme ja kehitämme monipuolisia liikuntapaikkoja ja liikkumisympäristöjä, jotka lisäävät elämyksellisyyttä sekä kaupungin veto- ja pitoa. Tuemme liikunnan kansalaistoimintaa ja toimimme laajassa yhteistyöverkostossa liikkumisen lisäämiseksi.

Toiminta perustuu liikuntalakiin, jossa kunnan vastuut on määritelty sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan valtakunnallisiin linjauksiin. Palvelujen järjestämisen lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Liikkumattomuuden ja paikallaanolon aiheuttamat kansansairauksien kustannukset ovat Kokkolan osalta n. 26-27 miljoonaa euroa vuosittain (UKK-instituutti)

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Vastuualueen tulotavoitteen saavuttaminen edellyttää, että liikuntaolosuhteet ovat käyttökunnossa ja, että asiakasmäärät ja käyttötunnit palautuvat vähintään samalle tasolle, kun ennen koronapandemiaa.

Retkeilyreittien ja taukorakenteiden peruskunnostus ja kehittäminen ovat talousarvio- ja suunnitelmavuosien pääpainopisteitä. Vuonna 2024 tehtävät toteutetaan edelleen hankeresursseilla eikä uusia toimia esitetä. Hyväksytyn luontoliikunnan kehittämissuunnitelman suunnitelmallinen toteuttaminen edellyttää jatkossa pysyvän suunnittelu- ja koordinaatioresurssin. Uuden toimen tehtäväkokonaisuus ja sijainti kaupunkiorganisaatiossa tulee ratkaista vuodeksi 2025.

Urheilupuisto hankkeiden toteutus sekä hallinto- ja ylläpitojärjestelyt vaikuttavat taloussuunnitelmavuosista lähtien vastuualueen käyttötalousrakenteeseen. Kaupungin tulee varautua siihen, että liikunta- ja tapahtumaolosuhteisiin liittyvät kustannukset kasvavat hankkeiden valmistuttua.,

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystaloudellisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Vastuualue osallistuu ja omalta osaltaan vaikuttaa Urheilupuisto hankkeiden ja alueen suunnitteluun ja toteutukseen	Hankkeiden ja alueen suunnittelun sekä toteutuksen eteneminen
Elämyksellisyys: Ilmapiiirtään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kaikenikäisten asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen monipuolisilla liikuntapalveluilla, tavoittaen erityisesti suosituksiin nähden liian vähän liikkuvia	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärän ja siihen liittyvän ryhmätoiminnan kehitys Ohjattuihin liikuntaryhmiin osallistuneiden määrä Erityisliikuntakortti palvelun käyttö ja sen kehitys Erityisryhmille järjestetyt tapahtumat ja osallistujamäärät

		Vesiliikuntapalvelujen ja -tapahtumien määrän kehitys
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Aktiivinen yhteistyö urheiluseurojen ja muiden liikuntaa järjestävien toimijoiden kanssa.	Yhteistyöhankkeiden ja -verkostojen aktiivisuuden kehitys; toiminnot ja tapahtumat sekä niiden osallistujamäärät Vapaaehtoisten liikuttajien määrä ja toteutetut koulutukset (esim. Vertaisveturit)
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Liikkeelle innostavien ja saavutettavien (lähi)liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja kehittäminen käyttäjiä vahvasti osallistaen	Liikuntaolosuhteiden käytön kehitys Toteutetut hankkeet ja palautteet
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Retkeilyreittien ja -palveluiden kehittäminen hyväksytyin luontoliikunnan kehittämissuunnitelman mukaisesti	Toteutetut toimenpiteet ja hankkeet
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten liikunnan tukeminen sekä monipuolisen harrasteliikunnan järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Avustusmäärärahan kehitys Matalan kynnyksen harrastetoiminnan määrä ja kehitys (esim. perheliikunta, KOHASU, avoimet vuorot)
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Taloudellisten kynnysten madaltaminen liikuntatoimintaan osallistumisessa	Vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikuntatoimintaan myönnetty tuki Liikuntatilojen vuokratason kehitys Nuorten liikuntaharrastuksia tukevien etujen edistäminen ja niiden käyttö (esim. Nuorisopassi)
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikeutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Liikuntaolosuhteiden ympäristökuormitusten seurannan kehittäminen ja ilmastoystävällisten ratkaisujen käyttöönotto yhteistyössä kaupunkiympäristön kanssa.	Tehdyt toimenpiteet Kestävä kenttäverkosto -selvityksen ja kehittämissuunnitelman valmistuminen
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
Vuosikate > poistot	Vastuualueen talousarvion toteutumisen seuranta ja vastuullinen taloudenpito	Toimintakatteen toteuma ja kehitys Aktiivinen hanketoiminta
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvoinnin edistäminen työhyvinvointisuunnitelmien mukaisesti	Työhyvinvointikyselyn tulokset
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Henkilöstön perehdytykseen, osaamisen kehittämiseen sekä toimivaan ja motivoivaan työnjakoon tiimeissä panostetaan	Palaute kehityskeskusteluissa Koulutuspäivien määrä Asiakas - ja kuntalaiskyselyjen palveluarvioinnit

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/.24

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA
Liikuntapalvelut

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 013 062	1 104 500	1 104 500	0,0 %
Maksutuotot	90	0	45 000	
Tuet ja avustukset	12 497	0	0	
Vuokratuotot	858 939	849 200	864 200	1,8 %
Muut toimintatuotot	776	5 000	5 000	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön		0	0	
Toimintatulot yhteensä	1 885 365	1 958 700	2 018 700	3,1 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-746 987	-786 918	-844 400	7,3 %
Henkilöstökorvaukset	12 804	4 000	4 000	0,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-143 983	-147 344	-176 392	19,7 %
Muut henkilösivumenot	-30 727	-32 223	-34 625	7,5 %
Henkilöstökulut	-908 892	-962 485	-1 051 417	9,2 %
Palvelujen ostot	-1 934 021	-2 029 476	-2 159 532	6,4 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-68 152	-86 800	-76 200	-12,2 %
Avustukset	-191 013	-205 000	-209 000	2,0 %
Vuokramenot	-2 919 095	-2 955 220	-3 194 287	8,1 %
Muut toimintakulut	-2 414	-4 100	-4 100	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-6 023 587	-6 243 081	-6 694 536	7,2 %
Toimintakate	-4 138 222	-4 284 381	-4 675 836	9,1 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-337 735	-368 500	-403 600	9,5 %
Tilikauden tulos	-4 476 324	-4 652 881	-5 079 436	9,2 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-6 708	-6 024	-6 243 081	-6 694 536	-6 930	-7 191
Tulot	1 999	1 885	1 958 700	2 018 700	2 059	2 100
Netto	-4 710	-4 138	-4 284 381	-4 675 836	-4 872	-5 091

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Ohjaustoiminnan käyntikerrat	26 201	36 000	36 000	36 000	36 000
Uintikeskus VesiVeijari käyntikerrat	211 865	230 000	240 000	240 000	240 000
Jäähallin käyttötunnit	3 417	3 800	3 800	3 800	3 800
Best-Hall Areenan käyttötunnit	2 013	2 100	2 100	2 100	2 100
Kipparihallin käyttötunnit	4 498	4 000	4 500	4 500	4 500
Hollihaan liikuntahallin käyttötunnit	1 937	1 900	1 900	1 900	1 900
Isokylän mnt liikuntahallin käyttötunnit	1 486	1 600	1 600	1 600	1 600
Kälviän vapaa-ajan talon käyttötunnit	1 187	1 500	1 500	1 500	1 500
Lohtajan Maininki/käyttötunnit	1 135	1 200	1 200	1 200	1 200
Ulkokenttien käyttötunnit	7 643	8 000	8 000	8 000	8 000
Urheilutalo käyntikerrat yhteensä	134 000	140 000	140 000	140 000	140 000
Urheilutalo kuntosali käyntikerrat	53 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Liikuntajärjestöjen avustukset €	190 332	204 000	208 000	208 000	208 000
Avustettavien järjestöjen määrä	48	52	52	52	52
Nettokustannus euro/asukas	-86	-89	-97	-101	-105

6.25 Kaupunkirakennelautakunta

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	26,5	26,5	23,5
työsuhteiset	345,73	340,67	348,64
muut	65,61	56	56
yhteensä	437,84	423,17	428,14

Toiminnan yleisperustelut

Lautakunnan yleisenä tehtävänä on:

- huolehtia yhdyskuntateknisistä palveluista,
- huolehtia kaupungin toimitiloista annettujen valtuuksien puitteissa,
- huolehtia kaupungin maa- ja vesialueista,
- huolehtia kaupunkikuvasta ja viihtyvyydestä sekä
- huolehtia asemakaavoituksesta

Lautakunnan lakisääteisenä tehtävänä on:

- toimia asuntoviranomaisena
- huolehtia kaupungin kiinteistö- ja mittaustoiminnan järjestämisestä
- toimia kunnan öljyntorjuntaviranomaisena
- huolehtia kaupungin joukkoliikenneasioista

Kaupunkiympäristö jakautuu viiteen vastuualueeseen, joista neljä ovat kaupunkirakennelautakunnan alaisia:

- kaupunkialueet
- kaupunkisuunnittelu
- kaupunkirakentaminen
- kaupunkitoimitilat

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Kaupunkiympäristön toiminta kokonaisuudessaan vaikuttaa merkittävästi kuntalaisten hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä kaupungin vetovoimaisuuteen. Terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön merkitys kasvaa yhä enemmän, mikä osaltaan haastaa aikaisemmat kuntasektorilla käytössä olevat totut toimintamallit ja edellyttää enenemässä määrin kuntalaisten osallistamista sekä verkostoitumista eri yhteistyötahojen kanssa.

Kansallisen kaupunkipuiston statuksen myötä tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana eheänä kokonaisuutena – kaupunkilaisten viihtyisänä olohuoneena. Kokkolan kansallinen kaupunkipuisto on Suomen laajin ja merellisin kaupunkipuisto. Kansallinen kaupunkipuisto on lisäksi osa kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja -rakentamisesta. Tähän kokonaisuuteen liittyy tiiviisti myös torin, Suntain ja Meripuistoalueen sekä ranta-alueiden kehittäminen, jotka ovat huomioitu talousarviossa. Hyväksytyssä metsästrategiassa on huomioitu taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden näkökulmia sekä otettu kantaa lähimetsien käyttöön, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sekä metsänkasvatusmenetelmien mahdollisuuksiin. Kehitystyö jatkuu vuosia.

Kokkolan kaupungin koko mahdollistaa hyvin kevyen liikenteen tehokkaan käyttämisen sekä työ- että vapaa-ajan matkoissa. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoa kehitetään vuonna 2021 valmistuneen Kokkolan pyöräliikenteen edistämishjelma 2040 mukaisesti. Uuden joukkoliikennemallin kehittäminen jatkuu ja liikenneväylien osalta keskitytään perusparannuskohteisiin ja uudiskohteisiin.

Keskustan elinvoimaisuuden lisääminen maa- ja asuntoliittisen ohjelman mukaisesti kaupunkirakenteen tiivistämisellä ja erilaisten asumisvaihtoehtojen tarjoamisella edellyttää avointa ja hyvää vuorovaikutusta useiden eri toimija- ja viranomaistahojen kesken sekä kuntalaisten osallistamista. Hyvällä maapolitiikalla luodaan edellytykset pitkäjänteiselle kaavoitukselle, rakentamiselle sekä muulle maankäytön suunnittelua edellyttävälle toiminnalle. Hankkimalla maata keskeisiltä kasvusuunnilta hyvissä ajoin ennen kaavoitusta, kaupunki voi ylläpitää riittävää ja kohtuuhintaista tonttitarjontaa sekä kehittää yhdyskuntarakennetta edulliseen suuntaan. Eheä yhdyskuntarakenteen antaa kaupungille hyvät mahdollisuudet tuottaa asukkaiden tarvitsemat palvelut, kuten kunnallistekniikan, päiväkotien, koulujen sekä sosiaali- ja terveysalan palvelut. Ratkaisuilla luodaan edellytykset myös kaupallisen/yrityspalveluverkon kehittämiseksi. Kaupunkirakenteen kehittämistavoitteiden lisäksi kaupunkikeskustassa sijaitsee yksi kaupungin kärkihankkeista, asemaseudun sekä Kosilan alueen

kehittäminen mm. ratapiha-alueen alituksella. Kokkolan asemanseudun kehittämiseksi on voimakas tarve sekä keskustan elinvoiman että seudullisen saavutettavuuden näkökulmasta. Kaupungin logistiikkaratkaisuihin keskustasta saakka linkittyy VT8/13 parantamistoimenpiteet (tiesuunnitelma valmistunut 2023).

Piispanmäen koulun ja päiväkodin urakkasopimukset allekirjoitettiin 10.2.2023 ja kohteen valmistumisajankohta sopimuksen mukaan on kesä 2025. Hakalahden, Jokilaakson, Lappilanmäen ja Puntuksen asuinalueiden väliin rakentuu kaupungin uusin ja suurin koulurakennus, jossa on uudet tilat päiväkotilapsille, esikoululaisille, 1-6 ja 7-9 luokkalaisille. Talossa on myös nuorisotoimen ja oppilashuollon tiloja. Lisäksi taloon tulee valmistuskeittiö, jossa valmistetaan talon ulkopuolelle n. 3000 annosta/pv. Keittiö tulee toimimaan myös mahdollisen kriisinajan ruokahuollosta vastaavana yksikkönä. Rakennukseen tulee oppilaita arviolta n. 800 ja varhaiskasvatukseen lapsia n. 160. Kaupungin toinen koulurakennuskohde on Donnerska skolanin ja KSG:n peruskorjauskohde, joka valmistuu kesällä 2024. Tämän lisäksi kaupungin toimitiloja peruskunnostetaan ja peruskorjataan yli 50 hankkeessa ympäri Kokkolaa. Uuden Piispanmäen kiertoliittymän ja kevyenliikenteen järjestelyt sekä Pohjoisväylällä että liittyvillä väyläreiteillä on jo aloitettu ja ne jatkuvat vuoteen 2024 saakka.

Asiakaspalvelun ja sähköisten järjestelmien kehitystyö jatkuu ja palveluissa hyödynnetään yhä enemmän digitalisaatiota. Robotiikka on tulossa osaksi jokapäiväistä toimintaa. Sopimushallinnan kehitysprojektiksi on ajoitettu vuodelle 2023. Rakennusvalvontasovelluksen sekä siihen liittyvien asiointipalveluiden kehittäminen alkaa (voimakas panostaminen kehittämiseen, käyttöliittymän ja prosessien kehittämiseen) ja tulee jakautumaan useammalle vuodelle. Myös ePermitin yleisten asioiden lupapuolen kehittäminen jatkuu. Näiden lisäksi valtion kautta tulevia isoja hankkeita ovat DVV muutostietopalvelun kehittäminen, FISE -rekisteri sekä RYHTI- ja KATTI -hankkeet. Infraomaisuutta on tarkoitus viedä Digiroadiin ja 3D-ohjauksryhmässä on priorisoitu kehitystoivelistaa. Kaupunkiympäristössä valmistaudutaan maankäyttö- ja rakennuslain muutoksiin; Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (1.1.2024), Rakentamislaki (1.1.2025) ja Alueidenkäyttölaki (1.1.2025).

Kokkolan kaupungin strategiassa määritellyistä HINKU -tavoitteista on tullut osa jokapäiväistä toimintaa ja niiden edistymistä voidaankin jatkossa seurata erilliseltä Kokkolan Ilmasto Vahti -sivustolta. Kokkolan kaupunki on liittynyt kuntien energiasäästösovitukseen ja kaupungin ilmastosuunnitelma on valmisteilla.

Henkilöstö

Kaupunkiympäristössä on viime vuosina tehty merkittäviä uudelleen organisoituneita ja uudistuksia tavoissa tehdä työtä ja tuottaa palveluita. Resursseja on kohdistettu tärkeisiin palveluihin ja osaamiskartoituksia käytetty tehtävien uudelleen järjestelyiden perustana. Vuoden 2024 loppuun mennessä henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitymässä ja nämä on huomioitu henkilöstösuunnitelmaa laadittaessa. Tämä tulee aiheuttamaan haasteita tulevina vuosina.

Toiminnoista on tunnistettu strategisesti merkittävät toiminnot, joiden tuottaminen, resurssit ja palvelun laatu on pystyttävä varmistamaan. Täyttämättömäksi jääneitä resursseja on vastaavasti korvattu ostopalveluina. Valmistaudutaan tuleviin eläköitymisiin tekemällä selvitys vaihtoehtoisten toimintatapojen löytämiseksi mm. infrarakentamisen kokonaisuuden osalta.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	18 639 700	19 792 024	21 362 432	7,9 %
Maksutuotot	1 157 394	1 150 979	954 500	-17,1 %
Tuet ja avustukset	481 127	173 200	183 200	5,8 %
Vuokratuotot	34 907 380	34 796 685	38 429 752	10,4 %
Muut toimintatuotot	756 528	609 619	739 120	21,2 %
Valmistus omaan käyttöön	1 853 413	1 931 853	1 732 300	-10,3 %
Toimintatulot yhteensä	57 795 542	58 454 359	63 401 304	8,5 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-14 571 544	-15 251 786	-16 142 751	5,8 %
Henkilöstökorvaukset	254 375	236 432	175 220	-25,9 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-3 363 344	-3 267 376	-2 936 048	-10,1 %
Muut henkilösivumenot	-594 161	-633 525	-662 967	4,6 %
Henkilöstökulut	-18 274 674	-18 916 255	-19 566 546	3,4 %
Palvelujen ostot	-18 670 610	-18 388 397	-20 612 387	12,1 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-10 700 487	-10 335 812	-11 134 095	7,7 %
Avustukset	-38 549	-78 500	-178 500	127,4 %
Vuokramenot	-7 662 367	-7 626 638	-9 053 306	18,7 %
Muut toimintakulut	-444 781	-856 990	-1 112 230	29,8 %
Toimintakulut yhteensä	-55 791 467	-56 202 592	-61 657 063	9,7 %
Toimintakate	2 004 075	2 251 768	1 744 240	-22,5 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-11 279 553	-11 289 360	-11 603 880	2,8 %
Tilikauden tulos	-9 275 478	-9 037 592	-9 859 640	9,1 %
Poistoeron muutos	191 432	188 200	191 479	1,7 %
Laskennalliset erät	-2 619 640	-2 616 710	-2 840 230	8,5 %
Tilikauden yli- alijäämä	-11 703 686	-11 466 102	-12 508 391	9,1 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-62 073	-55 791	-56 202 592	-61 657 063	-63 830	-66 230
Tulot	63 803	57 796	58 454 359	63 401 304	64 654	65 947
Netto	1 730	2 004	2 251 768	1 744 241	824	-283

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA				
Toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön				
Hallinto	436 896	443 675	519 694	17,1 %
Kaupunkialueet	5 816 759	5 299 762	5 335 600	0,7 %
Kaupunkisuunnittelu	696 481	520 282	503 100	-3,3 %
Kaupunkirakentaminen	6 689 579	6 705 783	6 919 758	3,2 %
Kaupunkitoimitilat	44 155 826	45 484 857	50 123 152	10,2 %
yhteensä	57 795 542	58 454 359	63 401 304	8,5 %
Toimintakulut				
Hallinto	-714 162	-783 609	-629 913	-19,6 %
Kaupunkialueet	-1 664 689	-1 709 519	-1 903 117	11,3 %
Kaupunkisuunnittelu	-2 895 767	-3 424 472	-3 722 443	8,7 %
Kaupunkirakentaminen	-12 686 386	-12 871 032	-13 760 131	6,9 %
Kaupunkitoimitilat	-37 830 464	-37 413 960	-41 641 460	11,3 %
yhteensä	-55 791 467	-56 202 592	-61 657 063	9,7 %
netto				
Hallinto	-277 265	-339 934	-110 219	-67,6 %
Kaupunkialueet	4 152 071	3 590 243	3 432 483	-4,4 %
Kaupunkisuunnittelu	-2 199 286	-2 904 190	-3 219 343	10,9 %
Kaupunkirakentaminen	-5 996 806	-6 165 249	-6 840 373	11,0 %
Kaupunkitoimitilat	6 325 362	8 070 897	8 481 692	5,1 %
yhteensä	2 004 075	2 251 768	1 744 241	-22,5 %

6.26 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkialueet

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	6	6	6
työsuhteiset	13	13	13
muut	3	3	3
yhteensä	22	22	22

Toiminnan yleisperustelut

Kaupunkialueet -vastuualue huolehtii maanhankinnasta ja -luovutuksesta, metsien ja muiden luonnonmukaisten viheraluiden hoidosta, maastomittauspalveluista sekä kiinteistönmuodostamispalveluista.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Maa- ja vesialueiden oston esitetään perusmäärärahana 1,5 milj. euroa. Summa sisältää esirakentamisen ja tarpeettomien rakennusten purkukustannuksia 200 000 euroa. Epävarmat talousnäkymät ja vuokrauksen suosion lisääntyminen tonttien luovutuksessa aiheuttanee myyntitulosten laskua. Tonttien ja alueiden myyntituloksi arvioidaan 1,5 milj. euroa. Vuokratuloksi arvioidaan 5,3 milj. euroa, josta Kokkolan Sataman osuus on noin kaksi miljoonaa. Tonttien luovutusmääriä on tietoisesti vähennetty viime vuosina, koska niiden kysyntäkin on vähentynyt. Vaikka uusien alueiden kaavoitusta on vähennetty, niin raakamaan hankintaan tulee edelleen panostaa. Raakamaan hankinta hyvissä ajoin ennen kaavoitusta on edellytys hintatason pitämiseksi kurissa. Kaupungin metsäomaisuus vähenee vuosittain kaavoituksen ja kunnallistekniikan rakentamisen myötä, joten metsän hankkiminen ilman kaavoitustarvettakin on tarpeen. Yksityisten omistamien rakentamattomien tonttien korotettu kiinteistövero on kaupungilla käytössä ja niissä tapahtuneista muutoksista raportoidaan verottajalle vuosittain.

Viranomaistoimintojen taksoja tarkistetaan säännöllisesti verokkikaupunkien taksoihin ja korotetaan tarvittaessa. Metsätalouden suunnitelmat perustuvat metsäsuunnitelmaan ja metsien hoidon kokonaiskestävän hakkuu- ja hoitosuunnitteen toteuttamiseen.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjätystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Teollisuustonttien hintataso pidetään kohtuullisena kaupungin kokoon nähden (K/E).	Luovutettujen tonttien hintataso ja määrä.
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Pyritään tarjoamaan teollisuustontteja yrittäjien tarpeet huomioiden. Vapaita tontteja tarjolla (K/E).	Tarjolla olevien erityyppisten teollisuustonttien määrän muutos ja lukumäärä.
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Kaupunki vuokraa omistamiaan pelto-alueita viljelykäyttöön, ellei niitä lähialueina tarvita kaupungin omaan käyttöön. Ranta-alueita vuokrataan mm. lampaiden laiduntamiseen. Kaikki peltoalueet vuokrattu (K/E).	Vuokrattu hehtaarimäärä.
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava		
Monipuoliset asumisen vaihtoehtot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Luovutetaan tontteja vuosittain 30-50 kpl eri puolelta kaupunkia erityyppiseen rakentamiseen.	Luovutettujen tonttien lukumäärä.

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

HINKU verkostoon liittyminen	Ojitettujen turvemaametsien ilmasto-kestävä hoito.	Ojamerien vähentäminen % alkuperäisestä määrästä ojituskohteessa. Tavoite -30 % / kohde.
Kestävän kehityksen ja ilmastovai- kutusten huomioiminen päätöksen- teossa ja resursseissa	Metsien hoidon kokonaiskestävä pää- töksenteko ja toteutus, metsien hiilensi- dontakyvyn ylläpitäminen ja sopeutumi- nen ilmastomuutokseen.	Metsien kasvua ylläpitävien metsänhoi- totöiden ja hakkutöiden määrä ha. Ta- voite 250 ha/vuosi.
Uudistuvien energiatuotantomah- dollisuuksien edistäminen	Metsänhoidon yhteydessä muodostu- van energiapuun hyödyntäminen.	Energiapuun myynti m3/vuosi. Tavoite 2500-3000 m3/vuosi.
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Metsien hoidon perusteista ja toteutuk- sesta tiedottaminen.	Asukastiedotteet kpl/v.

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmis- taa talousarviossa ja sille asetetussa kehyksessä pysymisen (K/E)	Talousarvion pitävyys ja nettokustan- nusten kehitys
---------------------	---	---

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Vastuullinen, uudistuva ja kokei- leva toimintakulttuuri	Rohkaistaan henkilöstöä uusien ajatus- ten esittämiseen	Aloitteiden määrä
Positiivinen työyhteisö ja merkityk- sellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työmotivaation ylläpito monipuolisella tehtävänkuvalla.	Sairaspoissaolojen määrä. Tavoite läh- tötaso -10% valtuustokauden lähtöta- sosta.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA				
Kaupunkialueet				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	431 906	381 555	380 000	-0,4 %
Maksutuotot	343 499	318 531	217 000	-31,9 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	
Vuokratuotot	4 857 527	4 564 784	4 653 200	1,9 %
Muut toimintatuotot	129 167	10 410	60 400	480,2 %
Valmistus omaan käyttöön	54 660	24 483	25 000	2,1 %
Toimintatulot yhteensä	5 816 759	5 299 762	5 335 600	0,7 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-884 572	-946 411	-975 100	3,0 %
Henkilöstökorvaukset	16 841	21 890	3 000	-86,3 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-190 961	-194 007	-208 986	7,7 %
Muut henkilösivumenot	-37 929	-39 363	-40 037	1,7 %
Henkilöstökulut	-1 096 620	-1 157 891	-1 221 123	5,5 %
Palvelujen ostot	-337 471	-326 378	-410 467	25,8 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-37 969	-52 050	-46 450	-10,8 %
Avustukset	0	0	0	
Vuokramenot	-176 164	-152 800	-204 476	33,8 %
Muut toimintakulut	-16 463	-20 400	-20 600	1,0 %
Toimintakulut yhteensä	-1 664 689	-1 709 519	-1 903 117	11,3 %
Toimintakate	4 152 071	3 590 243	3 432 483	-4,4 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-6 483	-6 500	-6 500	0,0 %
Tilikauden tulos	4 145 587	3 583 743	3 425 983	-4,4 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-1 912	-1 665	-1 709 519	-1 903 117	-1 970	-2 044
Tulot	5 273	5 817	5 299 762	5 335 600	5 441	5 550
Netto	3 361	4 152	3 590 243	3 432 483	3 471	3 506
Kaupunkimittaus						
Menot		-958 439	-952 261	-1 057 710		
Tulot		367 532	335 098	292 000		
Toimintakate		-590 907	-617 163	-765 710		
Maapolitiikka						
Menot		-299 175	-296 002	-340 164		
Tulot		5 033 267	4 562 700	4 652 200		
Toimintakate		4 734 093	4 266 698	4 312 036		
Metsät						
Menot		-407 075	-461 256	-505 243		
Tulot		415 960	401 964	391 400		
Toimintakate		8 885	-59 292	-113 843		

6.27 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkisuunnittelu

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	5	5	5
työsuhteiset	14,85	17,85	17,85
muut			
yhteensä	19,85	22,85	22,85

Selvitys henkilöstömäärästä:

Tällä hetkellä yksi vakanssi on täyttämättä.

Toiminnan yleisperustelut

Kaupunkisuunnittelu huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kaavoitustehtävistä, niihin liittyvien lausuntojen ja päätösten valmistelusta sekä yleisten alueiden kaupunkikuvallisesta suunnittelusta. Kaupunkisuunnittelu osallistuu maakuntakaavoituksen valmisteluun sekä kaupungin kehittämiseen liittyvien, maankäyttöä koskevien hankkeiden suunnitteluun.

Kaupunkisuunnittelu huolehtii kaupungin liikennesuunnittelusta sekä joukkoliikenteen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Kaupunkisuunnittelu huolehtii kaupungin katujen, torien, liikennealueiden, urheilu- ja ulkoliikuntapaikkojen, puistojen- ja viheralueiden sekä muun kunnallisteknisen rakentamisen ja niihin liittyvien laitteiden suunnittelusta sekä edellisiin liittyvien kehittämissuunnitelmien laatimisesta.

Kaupunkisuunnittelu huolehtii yhdyskuntateknisten investointien pitkäjänteisestä suunnittelusta ja ohjelmoinnista yhdessä infrapäällikön ja kaupunkiympäristöjohtajan kanssa.

Kaupunkisuunnittelun alla toimii erillisenä palveluyksikkönä paikkatietojärjestelmistä vastaava paikkatietoyksikkö. Paikkatietoyksikön tehtävänä on integroida kansallisia ja kansainvälisiä paikkatietosäädöksiä, standardeja ja suosituksia paikallistason tarpeisiin. Paikkatietoyksikkö vastaa Kokkolan kaupungin paikkatietojärjestelmien hallinnasta ja kehittämisestä, koordinoi paikkatietojen jakelua sekä vastaa tarvittavien paikkatieto- ja kartta-aineistojen hankinnasta ja ylläpidosta siten, että paikkatietoja voidaan käyttää suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Paikkatietoyksikkö vastaa paikkatietoalan lainsäädännön edellyttämien kunnalle kuuluvien velvoitteiden järjestämisestä ja noudattamisesta yhteistyössä vastuualueiden kanssa. Paikkatietoyksikkö toimii seudullisen paikkatietoyhteistyön kehittäjänä yhdessä alueen kuntien kanssa. Palveluyksikön toiminnasta vastaava viranhaltija on paikkatietopäällikkö.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystavoitteet: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kruunuportin alueen jatkovalmistelussa kiinteästi mukana. Suurteollisuuden (KIP) ja Sataman alueen sekä Mesilän teollisuusalueen asemakaavojen valmiiksi saattaminen. Kaupunkisuunnittelu priorisoi resursseja työpaikka-alueiden suunnitteluun.	Kruunuportin seuraavat vaiheet aloitettu (K/E). Suurteollisuuden (KIP) ja Sataman alueen sekä Mesilän teollisuusalueen asemakaavat lainvoimaisia (K/E). Yritystoimintaan kaavoitetut alueet (ha) /vapaiden yritystonttien lkm vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Kaupunkisuunnittelu toteuttaa 7.3.2022 hyväksytyä strategista aluerakenneyleiskaava 2040 avaintemojen palveluverkko, keskustan kehittäminen, työpaikka-alueet ja erityiskohteet osalta. Kruunuportin ja MT 749 välinen yhteys jatkovalmisteluun. (K/E)	Em. kohteiden jatkovalmistelun aloitukset (lkm) ja edistäminen vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).

Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Alueiden käytön suunnittelussa huomioidaan alkutuotannon sekä muun elinkeinorakenteen yhteensovittaminen (K/E).	Elinkeinotoiminnan huomioivat lausunnot (lkm) vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja kehitetään rekrytointiprosesseja pätevän henkilöstön saamiseksi.	Montako rekrytointia johti vakituisen työntekijän palkkaamiseen suhteessa avoimena oleviin vakansseihin.
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Alueiden käytön suunnittelussa huomioidaan huoltovarmuustekijöiden sekä muun elinkeinorakenteen yhteensovittaminen.	Huoltovarmuustekijöitä huomioivat lausunnot (lkm) vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Torin, Urheilupuiston ulkoalueiden ja Laataamon alueen jatkosuunnitelmien laatiminen. Erilliskohteiden kehittäminen.	Em. suunnitelmien valmistuminen (K/E). Erillishankerahoituskohteet (lkm).
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Maptionnaire (karttapohjaiset) kyselyt. Hankekohtaiset työpajat. Hankkeiden yhteissuunnittelun kehittäminen.	Kyselyjen ja työpajojen lukumäärät. Yhteiset maastokäynnit (lkm). Vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Kaupunkisuunnittelu toteuttaa 7.3.2022 hyväksytyä strategista aluerakenneyleiskaava 2040 ja sen teemoja asuminen, liikenne ja viher- ja virkistyskohteet. Kauputorin jatkosuunnittelu ja toteutus, Rautatien edistäminen, Varvinkujan asemakaava (K/E).	Em. kohteiden valmiusaste ja infra- ja vihersuunnitelmien lkm.
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	KKP:n ja muiden arvokkaiden alueiden suunnittelun ja rakentamisen kaupunkikuvallinen ohjaaminen (K/E).	Ohjauspalaverien määrä. Arvokkaita kohteita ja alueita huomioivat lausunnot lkm.
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Hankekohtainen LAVA harkinta. Laaditaan tarvittaessa. Hankekohtaiset kyselyt niissä hankkeissa, joissa vaikutuksia lasten ja nuorten arkeen. Lausuntopyyntöt lapsi- ja nuorisovaltuustolle (em. hankkeet). (K/E)	Kyselyjen lkm. Lausuntopyyntöjen lkm. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen (km). Virkistys- ja puistohankkeiden lkm. Vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
HINKU verkostoon liittyminen	Tuulivoimayleiskaavat. Kaavatason mukaiset ilmastovaikutusten arvioinnit kaavahankkeissa. Seurantaan panostusta (esim. pyöräilymäärät sovitussa pisteessä). Osallistuminen HINKU -työryhmän toimintaan.	Luonnosvaiheessa olevat tuulivoimakkaavat (lkm). Ilmastovaikutusten arvioinnit (lkm).

Uudistuvien energiatuotantomahdollisuuksien edistäminen	Aktiivinen osallistuminen tuulivoima-, vety-, aurinko- ja muihin uudistuviin energiamuotoihin liittyviin hankkeisiin (K/E).	Kokousten ja meneillä olevien hankkeiden lukumäärä.
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen, taukojumppa (ErgoPro), tyhy toimintaan osallistuminen, kehityskeskustelut. Kokousten ja työskentelyajan rytmittäminen. Yhteistyö yksiköiden välillä. Hanke aikataulujen ja priorisoinnin selkeyttäminen.	ErgoPro -mittarit, kehityskeskustelut (lkm), tyhy -toimintaan osallistujien lkm. Yhteisten maastokäyntien ja työpajojen lukumäärä. Työhyvinvointikyselyn vastaukset. Seurataan sairaspöissaolujen kehitystä (tavoite -10% valtuustokauden alusta). PlanMan -ohjelmisto käyttöön otettu (K/E).
Monimuotoisuuden johtaminen	Koulutuksiin osallistuminen, Kaupunkisuunnittelun toimintatapojen kehittäminen, rekrytoinneissa huomioitava.	Koulutusten lukumäärä. Toiminnan kuvauksen valmistuminen. Paikkojen täyttämisen.
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Vastuualuepalaverien kehittäminen ja sieltä nousseiden toimintatapojen jalkauttaminen. Rohkaistaan henkilöstöä uusien ajatusten esittämiseen. Mikrotiimityöskentelyn tehokas käyttöönotto.	Aloitteiden, kehittämistoimien ja vastuualuepalaverissa sovittujen toimenpiteiden lukumäärä. Hankkeet, joissa mikrotiimi ja näiden kokoontumisien lukumäärä.
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Sitoudutaan viikkopalaveriin, fyysiset tapaamiset (lähipäivät), kalenterivaraukset ja työajan rytmitys. Työmotivaation ylläpito monipuolisilla tehtävillä. (K/E)	Viikkopalaverien toteutuminen. Projektien valmistumisen huomioiminen yhdessä henkilöstön kanssa. Sairaspöissaolujen määrä. Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Työhyvinvointikyselyn tulokset.
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat		
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Nettisivuston ylläpito ajan tasalla (K/E). Kaavoittajan vastaanotot vähintään aikaisemmalla tasolla. Opaskarttapalveluissa olevien tietojen kehittäminen.	Kaikkien hankkeiden löytyminen helposti. Asiakaskontaktien lkm. Asiakaspalautteen lkm.

KOKKOLA TP 2022 TA 2023 TAES 2024 muutos%
.23/.24

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA
Kaupunkisuunnittelu

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	161 544	142 256	142 300	0,0 %
Maksutuotot	30 962	30 000	25 000	-16,7 %
Tuet ja avustukset	284 895	167 000	167 000	0,0 %
Vuokratuotot				
Muut toimintatuotot	730	12 200	0	-100,0 %
Valmistus omaan käyttöön	218 350	168 826	168 800	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	696 481	520 282	503 100	-3,3 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-838 938	-1 042 900	-1 146 500	9,9 %
Henkilöstökorvaukset	5 817	7 370	0	-100,0 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-182 273	-202 162	-231 748	14,6 %
Muut henkilösivumenot	-33 038	-43 300	-47 007	8,6 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 048 433	-1 280 991	-1 425 255	11,3 %
Palvelujen ostot	-1 699 087	-1 950 407	-2 094 113	7,4 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-9 679	-15 400	-12 400	-19,5 %
Avustukset	0			
Vuokramenot	-136 844	-171 974	-184 975	7,6 %
Muut toimintakulut	-1 725	-5 700	-5 700	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-2 895 767	-3 424 472	-3 722 443	8,7 %
Toimintakate	-2 199 286	-2 904 190	-3 219 343	10,9 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-77 963	-66 300	-85 650	29,2 %
Tilikauden tulos	-2 277 250	-2 970 490	-3 304 993	11,3 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-3 821	-2 896	-3 424 472	-3 722 443	-3 854	-3 998
Tulot	503	696	520 282	503 100	513	523
Netto	-3 318	-2 199	-2 904 190	-3 219 343	-3 341	-3 475

<u>Suunnittelu</u>						
Menot		-1 228 238	-1 345 260	-1 547 870		
Tulot		260 330	191 185	174 000		
Toimintakate		-967 908	-1 154 075	-1 373 870		

<u>Paikkatiedot</u>						
Menot		-497 690	-609 497	-648 189		
Tulot		26 666	30 841	30 800		
Toimintakate		-471 024	-578 656	-617 389		

<u>Joukkoliikenne</u>						
Menot		-1 169 839	-1 469 716	-1 526 384		
Tulot		409 485	298 256	298 300		
Toimintakate		-760 353	-1 171 460	-1 228 084		

6.28 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkirakentaminen

Yleiset tavoitteet

Vastualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	9,5	8,5	8,5
työsuhteiset	52	46	46
muut	53	53	53
yhteensä	114,5	107,5	107,5

Toiminnan yleisperustelut

Rakentamisen ja kunnossapidon tehtävänä on rakennuttaa / rakentaa vuosittain talousarviossa esitettyjä uudis- ja / tai peruskorjauskohteita päätöksenteon mukaisesti.

Infrarakentaminen ja kunnossapito huolehtii infrarakentamisesta, liikenneväylien kunnossapidosta, puisto- ja liikuntapaikkojen rakentamis- ja kunnossapitopalveluista sisältäen ulkoilu- ja luontoreittien hoidon, veneilyn, kalasatamat ja kaupungille kuuluvat jätehuollon tehtävät.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Kaupunkirakentamisen tehtävänä on vastata kaupungin tarvitsemien toimitilojen ja kiinteistöjen rakentamisen, rakennuttamisen, suunnittelun ja toteuttamisen järjestämisestä, tuottamisesta sekä niihin liittyvästä ohjelmoinnista vuosittain talousarviossa esitettyjä uudis- ja / tai peruskorjauskohteita päätöksenteon mukaisesti. Tarvittavat toimenpiteet toteutetaan joko omana työnä tai ostopalveluina.

Kaupunkirakentaminen

Rakentamisen tavoitteena on tuottaa käyttäjilleen turvalliset, terveelliset ja asianmukaiset tilat sekä toteuttaa talousarviossa hyväksytyt kohteet siten, että:

- kaupungin rakennuskannan arvo säilytetään
- tilasuunnittelua tehdään yhdessä toimialojen ja muiden sidosryhmien kanssa
- talousarviossa päätetyt kohteet toteutetaan suunnitelmien mukaisesti
- projektit toteutetaan energiatehokkaasti huomioiden energiatehokkuuden parantaminen ja energiakulutuksen pienentäminen ja niiden seurannan tehostaminen käytön aikana.
- henkilöstön osaamista vahvistetaan henkilöstökoulutuksen avulla. Koulutuksessa keskitytään vahvistamaan erityisesti asiantuntijoiden osaamista

Kaupunkirakentamisen uudis- ja peruskorjaushankkeet jatkuvat myös tulevilla talousarvio- ja taloussuunnitelmakausilla. Suurin yksittäinen uudisrakennuskohde on Piispanmäen monitoimitalon, jonka kerrosala on noin 14 000 kem². Toinen merkittävä rakennuskohde on Donnerska skolanin ja KSG:n peruskorjaus- / laajennus, joka on laajuudeltaan noin 7 200 kem². Suunnitelmavuosille 2024-2025 voidaan nostaa merkittävimmäksi suunnitteluhankkeeksi Halkokarin yhtenäiskoulu, jonka rakentamisen aloitus ajoittuu vuodelle 2025. Tulevissa rakennushankkeissamme korostuvat erityisesti vihreät tavoitteet, johon myös Kokkolan kaupunki on sitoutunut (HINKU). Näistä keskeisimpiä asioita ovat energiatehokkuus, uusiutuvat energialähteet, kiertotalouden hyödyntäminen ja ympäristöystävälliset innovaatiot.

Kaupunkirakentamisen ohessa toimii erillisenä palveluyksikkönä infrarakentaminen ja kunnossapito. Infrarakentamisen ja kunnossapidon tehtävä on aikaansaada ja ylläpitää turvallinen, toimiva ja taloudellinen väyläverkosto ja viihtyisä elinympäristö laitteineen.

Infrarakentaminen ja – kunnossapito

- infrarakentamisen vuoden 2024 työkohteet toteutetaan laaditun ohjelman mukaisesti lisäkohteet huomioiden. Investointikohteiden suunnittelu tehdään 1+2 vuotta periaatteella.
- kustannusseurantaa tehdään, kuten aikaisempinakin vuosina. Määrärahojen käyttöön sekä toiminnan taloudellisuuteen panostetaan kustannusseurannalla esim. verrokkikunnat
- kadut päällystetään 3 vuoden kuluessa rakentamisesta.
- asuntoalueiden valaiseminen tulee suorittaa välittömästi alueiden tultua muun rakennustoiminnan osalta valmiiksi, joka toteutuakseen vaatii n. 300 000 €/v. Lisäksi elohopealampujen vaihtoon tulee varata n. 200 000 €/v.

- ELY-keskuksen hankkeisiin liittyvät kaupungin investoinnit tulisi saada lisämäärärahana muun katurakentamisen lisäksi, jotta tavoitetaso pystyttäisiin säilyttämään.
- liikenneväylät ja alueet pidetään talvikunnossapidon osalta standardien edellyttämässä kunnossa (lumenauituksen lähtöraja ajoradoilla 7 cm ja pyöriteillä 3 cm).
- liikenneonnettomuuksia pyritään vähentämään kunnossapidon ja liikennejärjestelyjen avulla.
- hulevesien aiheuttamien haittoja pyritään vähentämään. Vaatii mm. hulevesien hallinnan suunnittelua niin kaa-voituksen kuin yhdyskuntateknisen suunnittelun yhteydessä.
- koneiden ja ajoneuvojen käyttöaste pidetään mahdollisimman korkeana huomioiden käytössä olevat resurssit. Käyttöastetta seurataan koneryhmäkohtaisesti. Kaluston uusimishjelma on vähintäänkin pidettävä entisellään palvelu- ja kilpailukyvyyn säilyttämiseksi, ikääntymisen estämiseksi ja korjauskulujen minimoimiseksi.
- puistoja hoidetaan hyväksytyin hoitotasoluokituksen mukaisesti. Tietyillä alueilla nykyisen hoitotason säilyttäminen koetaan haasteelliseksi johtuen käytettävissä olevista määrärahoista.
- Infrarakentaminen ja kunnossapito vastaa puutarhajätteen kompostoinnista. Kompostimulta hyödynnetään vi-herrakentamisessa.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja hyödyntäen alueen osaamista (K/E)	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin. Onnistumisten määrä.
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Laadukkaan rakentamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	Asiakastyytyväisyyskyselyiden tulokset vähintään aikaisemmalla tasolla.
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Osallistutaan ja omalta osalta vaikute-taan investointeihin ja niiden toteuttami-seen	Investointihankkeiden lukumäärä Investointien valmistuminen Investointisuunnitelman mukaisuus (K/E)
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Huoltovarmuustekijöiden huomiointi uusissa investointihankkeissa (K/E)	Huoltovarmuusinvestointien määrä ja val-mistuminen
Elämyksellisyys: Ilmapiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Kokkola-henki - Osallisuuden, yh-teistyön ja yhteisöllisyyden vahvista-minen	Osallisuutta edistävä toiminta kehitys- ja rakennushankkeissa	Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, hankkeiden osallistamiskyselyiden tulok-set vähintään aikaisemmalla tasolla (K/E).
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt	Varmistetaan asukkaille viihtyisä ja tur-vallinen asuinympäristö ylläpitämällä	Vuosittaiset liikenneturvallisuustilastot vä-hintään aikaisemmalla tasolla (K/E)

sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	joustavia liikennereittejä, -alueita ja -liikemahdollisuuksia	Liikenneväylien kunnossapidon tilastot ylläpidetty (K/E) Hoidetut puistot (ha) ja lähiliikuntapaikat
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Laadukkaiden ja turvallisten varhaiskasvatustilojen suunnittelu ja rakentaminen	Investointihankkeiden seuranta
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien tekeminen (LAVA). Lapsia osallistetaan uusien rakennushankkeiden suunnitteluvaiheessa.	Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
Kestävän kehityksen ja ilmastovai- kutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Ilmasto- ja kestävä kehityksen mukais- ten ratkaisuiden huomioiminen tulevissa investointihankkeissa (K/E)	Ilmasto- ja kestävä kehityksen mukaiset toimenpiteet rakennushankkeissa
HINKU verkostoon liittyminen	Hankinnoissa Hinku- verkoston ohjeis- tuksen huomiointi (K/E)	Materiaalien hankinnoissa hiilineutraali- vaatimukset, esim. pintamateriaalit M1- luokkaa
Uudistuvien energiatuotantomahdol- lisuuksien edistäminen	Erinomainen energiatehokkuus	Energiatehokkuus A- luokan raja 90 kWh/m ² /v. Tavoitteena alle 70 kWh/m ² /v.
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Kiertotalouden ja materiaalien tehokkaan käytön huomiointi suunnittelussa ja to- teutuksessa. Pihan- ja lähialueiden sekä kohdetta ympäröivän luonnon huomiointi oppimisympäristönä. Vähähiilisen liikku- misen huomiointi kohteeseen (K/E).	Suositus 11–50 pysäköintipaikkaa: vähintään 1 la- tauspistevaraus Säilytetään luonnonvaraista tilaa raken- nettavalla tontilla noin 10 %

Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous

Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen (K/E)	Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys
---------------------	---	--

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvointiin panostaminen. Koulutus, tehtävänkierro, ennakkoiva aktiivisen tuen kehittäminen. Työpisteiden ergonomia sekä turvallisuuskävelyt.	Seurataan sairauspoissaolojen kehitystä (-10% valtuustokauden alusta). Erityisesti seurataan 1 - 3 päivän poissaoloja.
Monimuotoisuuden johtaminen	Yksikötason johtamista kehitetään tarjoamalla koulutuksia ja mahdollisuuksia osallistua erityiskoulutuksiin (K/E)	Koulutuksiin osallistumismäärät
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työkuormituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako kaikissa tehtävissä sekä työhyvinvoinnin seuranta	Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Työtyytyväisyyskyselyjen tulokset. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä vähintään aiemmalla tasolla.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24		
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA						
Kaupunkirakentaminen						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 888 778	4 042 376	4 371 824	8,1 %		
Maksutuotot	782 976	802 448	712 500	-11,2 %		
Tuet ja avustukset	176 547	0	0			
Vuokratuotot	80 473	49 681	60 400	21,6 %		
Muut toimintatuotot	233 467	272 078	295 034	8,4 %		
Valmistus omaan käyttöön	1 527 338	1 539 200	1 480 000	-3,8 %		
Toimintatulot yhteensä	6 689 579	6 705 783	6 919 758	3,2 %		
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 265 925	-4 202 217	-4 391 900	4,5 %		
Henkilöstökorvaukset	57 391	51 570	30 220	-41,4 %		
Henkilösivumenot						
Eläkemenot	-971 011	-960 680	-867 970	-9,7 %		
Muut henkilösivumenot	-171 833	-174 842	-171 572	-1,9 %		
Henkilöstökulut	-5 351 378	-5 286 169	-5 401 222	2,2 %		
Palvelujen ostot	-4 184 006	-3 735 045	-4 200 135	12,5 %		
Aineet, tarvikkeet ja t	-1 790 177	-1 670 798	-1 820 358	9,0 %		
Avustukset	-38 549	-78 500	-178 500	127,4 %		
Vuokramenot	-1 239 716	-1 403 090	-1 438 336	2,5 %		
Muut toimintakulut	-82 561	-697 430	-721 580	3,5 %		
Toimintakulut yhteensä	-12 686 386	-12 871 032	-13 760 131	6,9 %		
Toimintakate	-5 996 806	-6 165 249	-6 840 373	11,0 %		
Poistot käyttöomaisuudesta	-4 400 763	-4 187 450	-4 614 300	10,2 %		
Tilikauden tulos	-10 397 570	-10 352 699	-11 454 673	10,6 %		
Poistoeron muutos	3 253	0	3 300			
Tilikauden yli-/alijäämä	-10 394 317	-10 352 699	-11 451 373	10,6 %		
	<i>LTK ES 24</i>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-14 039	-12 686	-12 871 032	-13 760 131	-14 245	-14 781
Tulot	7 003	6 690	6 705 783	6 919 758	7 056	7 198
Netto	-7 036	-5 997	-6 165 249	-6 840 373	-7 188	-7 583

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
RAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO				
<u>Toimitilarakennuttaminen</u>				
Menot	-839 011	-932 479	-998 179	
Tulot	564 080	730 100	750 000	
Toimintakate	-274 931	-202 379	-248 179	
<u>Tilaustyöt/ toimitilat/ sisältää sis. ja ulk.</u>				
Menot	-18 309	-44 400	-44 400	
Tulot	2 000	44 400	44 400	
Toimintakate	-16 309	0	0	
INFRARAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO				
<u>Infrarakentamisen hallinta</u>				
Menot	-649 122	-664 942	-916 217	
Tulot	703 714	684 278	674 934	
Toimintakate	54 592	19 336	-241 283	
<u>Liikenneväylät</u>				
Menot	-4 305 872	-3 600 129	-3 832 442	
Tulot	746 651	20 000	20 000	
Toimintakate	-3 559 221	-3 580 129	-3 812 442	
<u>Liikenneväylien hulevsiverkoston kunnossapito</u>				
Menot	-276	-434 156	-441 994	
Tulot	0	660 000	660 000	
Toimintakate	-276	225 844	218 006	
<u>Puistot</u>				
Menot	-2 026 872	-1 942 406	-2 128 210	
Tulot	333 307	162 138	167 500	
Toimintakate	-1 693 565	-1 780 268	-1 960 710	
<u>Liikuntapaikkojen kunnossapito</u>				
Menot	-1 728 425	-1 762 863	-1 901 641	
Tulot	1 750 417	1 775 763	1 901 744	
Toimintakate	21 993	12 900	103	
<u>Kalasadama ja veneily</u>				
Menot	-124 785	-190 924	-148 500	
Tulot	62 655	36 421	60 400	
Toimintakate	-62 130	-154 503	-88 100	
<u>Jätehuolto</u>				
Menot	-474 791	-251 971	-307 490	
Tulot	229 198	50 000	60 000	
Toimintakate	-245 593	-201 971	-247 490	
<u>Infrakeskus</u>				
Menot	-2 317 873	-2 450 262	-2 443 305	
Tulot	2 028 649	1 946 183	1 984 280	
Toimintakate	-289 224	-504 079	-459 025	
<u>Tilaustyöt/ Infra/ sisältää sis. ja ulk.</u>				
Menot	-201 051	-596 500	-597 752	
Tulot	268 909	596 500	596 500	
Toimintakate	67 858	0	-1 252	

KOKKOLA

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
<u>Tunnusluvut</u>	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	
<u>Liikenneväylät</u>				
Hoid. tie-km**	469	468	469	
Hoid. tie-km/ tulos	15 302	14 550	15 957	
Hoid.tie-km/tienhoitokust.	16 894	16 003	17 407	
Hoid. tie-km/käyttökust:t	9 181	8 481	9 114	
<u>Puistot</u>				
Hoidettu puisto-ha	171	171	172	
€/hoidettu puisto-ha/tulos	12 403	12 688	13 885	
€/hoid.puisto-ha/t-kate	10 021	10 411	11 399	
<u>Jätehuolto</u>				
Lietteen määrä/tonni	0	0	0	
<u>Konekeskus</u>				
Laskutettu työtunti	40 945	43 000	44 000	
€/laskutettu työtunti*)	43,52	45,17	44	
<u>Konekorjaamo</u>				
Laskutettu työtunti	3 400	4 300	4 000	
€/laskutettu työtunti	93,32	79,83	91	

6.29 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkitoimitilat

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	5	5	5
työsuhteiset	261,02	264,51	264,51
muut			
yhteensä	266,02	269,51	269,51

Toiminnan yleisperustelut

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kaupungin toimintoille asianmukaiset toimitilat, huolehtia tilaomaisuuden säilymisestä ja tehokkaasta käytöstä.

Tavoitteena on, että tilat täyttävät teknisesti, laadullisesti ja määrällisesti käyttäjien tarpeet ja että toimitiloihin sitoutunut kaupungin omaisuus säilyy.

Puhtauspalveluiden tehtävänä on toimitilojen puhtaudesta ja hygieenisyydestä huolehtiminen, mikä tukee kiinteistöomaisuuden ylläpitoa. Ruokapalveluiden tehtävä on tuottaa ravitsemissuosituksen mukaista, maittavaa koulu- ja päiväkotiruokaa, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten hyvin vointia.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kaupungin toimintoille asianmukaiset, toimivat ja turvalliset toimitilat, huolehtia tilaomaisuuden säilymisestä ja tehokkaasta käytöstä.

Tavoitteena on, että tilat täyttävät teknisesti, laadullisesti ja määrällisesti käyttäjien tarpeet sekä että toimitiloihin sitoutunut kaupungin omaisuus säilyy.

Tavoitteisiin tähdätään seuraavin toimenpitein:

1. Tilasuunnittelu

- Säännöllistä tilasuunnittelua jatketaan yhdessä hallintokuntien kanssa mm. tilatiimissä.
- Tilatiimi kokoontuu kuukausittain ja/tai tarvittaessa.
- Varhaiskasvatuksen tilatarve kasvaa jatkuvasti. Tämä asettaa haasteen tilojen suunnittelun osalta.
- Osallistutaan aktiivisesti rakennusten suunnitteluprosessiin työryhmissä kaupunkirakentamisen vastuualueen johdolla.

2. Toimitilojen arvo säilytetään

- Korjausvelkalaskelmien vertailua kaupunkien kesken tehdään 3-5 vuoden välein. Korjausvelkalaskelmat on päivitetty vuonna 2021.
- Rakennusten kunnossapidon määrärahojen ja resurssien tarkempi priorisointi.

3. Kaupungin omistamien toimitilojen käyttöastetta seurataan ja se pidetään yli 98 %:ssa

4. Toimitilasuunnitelman toimenpiteitä toimeenpannaan mm. myyntien ja purkujen kautta.

- Edistetään aktiivisesti ja toimitilasuunnitelman mukaisesti kaupungin toimintojen kannalta tarpeettomista toimitiloista luopumista.
- Myynnissä 9 kk ja purussa 6 kk tavoiteajat, sen jälkeen, kun kohde on myytävissä tai purettavissa.

5. Toimitilojen ylläpito- ja toimitilapalvelujen tehokkuutta ja tuloksellisuutta parannetaan mm. seuraavasti:

- Kerätään ja ylläpidetään vertailutietoa ylläpito- ja toimitilapalveluista (KTI). Vertailutietoa kerätään ja vertaillaan 2 vuoden välein. Toimitilojen kokonaismenot pyritään pitämään vertailukaupunkien keskiarvon tuntumassa.
- Kerätään ja ylläpidetään vertailutietoa KTI asiakastytytyväisyyskyselyyn, joka toteutetaan sopimuksen mukaan (2023 toteutettu.)
- Tehostetussa energiaseurannassa on noin 80%:a tilaomaisuudesta (87 kohdetta).

- Tullaan kehittämään kiinteistöjen etähallintaan edelleen. Tällä saadaan tehokkuutta talotekniikan optimoituun käyttöön mm. IV:n käyntiaikojen ja lämmityksen optimoinnin osalta.
- Sähköisen huoltokirjan ja tähän liittyvien palvelupyyntöjen käyttöä laajennetaan. Tavoitteena on saada sähköisen huoltokirjan ja palvelupyyntöjen piiriin vuonna 2024 100%:a toimitiloista. Myös palvelupyyntöjen vasteaikoja seurataan. Sähköisen huoltokirjan (bem) palvelupakettien syöttäminen kesken. Tätä työtä jatketaan ja on tarkoitus saada valmiiksi 2024 vuoden aikana.
- Buildercomin ja uuden kiinteistöhallintarekisterin tiedostojen yhteen sovittaminen. (säädot, käyntiajat ym.)
- Kiinteistöpalvelun mitoitusohjelma on otettu käyttöön. Sen myötä saadaan laskettua henkilöstöpanostarve ja tunnuslukuja kiinteistöpalveluille sitä mukaa kun mitoituksia saadaan valmiiksi.
- Henkilöstön ammattitaidon päivittämistä kouluttamalla.
- Rekrytoinnissa painopiste entistä enemmän koulukseen ja työkokemukseen.
- Ennakoivan kunnossapidon suunnittelua ja toteutusta kehitetään edelleen.

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Puhtaus- ja ruokapalveluiden tehtävänä on toimitilojen puhtaudesta ja hygieenisyydestä huolehtiminen, mikä tukee kiinteistöomaisuuden ylläpitoa. Ruokapalveluiden tehtävä on tuottaa ravitsemussuositusten mukaista koulu- ja päiväkotiruokaa, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten hyvin vointia.

Puhtauspalveluiden kokonaismenot talousarviossa 2024 (5 535410€) nousevat vuoden 2023 tilanteeseen verrattuna n. 319 043 € syynä tähän ovat yleiskustannusten ja henkilöstökustannusten voimakas nousu ja pienten hajallaan olevien varhaiskasvatuksen lisäkohteiden kustannusvaikutukset. Henkilöstön määrä vähenee 0,05 htv vähennyistä.

Ruokapalveluiden kokonaismenot talousarviossa 2024 (7 494 873€) nousevat vuoden 2023 tilanteeseen verrattuna 593 199€. Syynä tähän on elintarvikkeiden hinnan, yleiskustannusten ja henkilöstökustannusten voimakas nousu ja pienten hajallaan olevien varhaiskasvatuksen lisäkohteiden kustannusvaikutukset. Ruokapalveluissa laajennetaan tuotannonohjausjärjestelmän käyttöä sekä viedään eteenpäin ruokatuotannon kehittämissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Jatketaan myös omavalvontajärjestelmän käyttöönoton laajennusta. Ruokapalveluiden henkilöstön määrässä on 1,65 htv:n nousu vuoden 2023 tasoon verrattuna.

Puhtaus- ja ruokapalvelut toteutetaan omana työnä ja täydentäen ostopalveluilla.

Kaupunkitoimitiloissa jatketaan henkilöstön työssä jaksamista tukevaa kehittämistoimintaa. Kiinteistöjen ja ruokapalvelun mitoituksia päivitetään ja jatketaan.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit talousohjelman pohjalta (K/E). Pätevän henkilöstön saatavuuden turvaaminen rekrytointiprosessia kehittämällä sekä koulutusopimusten ja oppisopimuskoulutuksen avulla.	Montako rekrytointia johti vakituisen työntekijän palkkaamiseen suhteessa avoimena oleviin toimiin.
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Ruokakuljetussopimukseen on kirjattu, että tilaaja ja palveluntuottaja sitoutuvat täyteen sopimussyhteistyöhön ja siihen liittyvään joustavuuteen myös normaaliolojen sekä poikkeusolojen häiriötilanteissa. Elintarvikkeiden toimitussopimukseen on kirjattu, että tavarantoimittajan tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin siten, että tilaajan hankintatarve tulee tyydytetyksi.	Kirjataan osavuositarkastukseen uusien sopimusten osalta, että häiriötilannesuunnitelma on käyty läpi. Valmiussuunnitelman pohjalta koulutettujen henkilöiden määrä per vuosi. Koulutettu henkilöstömäärä suhteessa tavoitteeseen (tavoite n. 25 hlö) Kirjataan osavuositarkastukseen lähiruokakampanjoiden määrä suhteessa muihin ruokakampanjoihin sekä kirjataan ovk-tasolla toteutuneet lähiruokaostojen euro-määrät suhteessa sopimuskauden aikana

	<p>Toimintatavat varautumisessa häiriötilanteisiin käydään läpi hankintasopimusta tehtäessä.</p> <p>Kilpailutuksissa tehdään tietäväksi, että tavarantoimittajilta sekä esim. ruokakuljetusten palvelun tuottajalta vaaditaan uusissa kilpailutuksissa selvitys ja suunnitelma toimintakyvystä häiriötilanteessa.</p> <p>Puhtaus- ja ruokapalveluiden valmiussuunnitelman päivittäinen vuosittain.</p> <p>Henkilöstön kouluttaminen valmiussuunnitelman pohjalta.</p> <p>Kaikkien valmistuskeittiöiden esihenkilöiden kouluttaminen.</p> <p>Vuonna 2024 koulutetaan valmistuskeittiöiden ruokapalveluesihenkilöt ja PuRu-hallinnon tiimi.</p> <p>Varmistetaan, että Kilpailutuksissa on mahdollista jättää osatarjouksia ja tarjouspyyntövaiheessa on kirjattu tiedoksi, että tilaaja pidättää oikeuden järjestää, ulkopuolella tämän kilpailutuksen, tarjouspyynnön mukaisista tuotteista sopimuskaudella hankinta-arvoltaan alle hankintalain kansallisen kynnysarvon suuruisen lähiruokaa koskevan hankintakokonaisuuden. Tämä voi käytännössä tarkoittaa esimerkiksi lähiruokakampanjaa tai muuta lähiruoan pienhankintaa.</p>	<p>käytettävissä olevaan lähiruokaostoihin varattuun euromäärään.</p>
<p>Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä</p>	<p>Hankintalain asettamissa puitteissa tarjouspyynnöt laaditaan siten, että paikalliset ja alueelliset pienet ja keskiuuret yritykset voivat jättää tarjouksen.</p> <p>Meneillään olevan KOPLA-hankkeen myötä huomioidaan entistä vahvemmin ruokalistasuunnittelussa kotimaiset kausituotteet raaka-aineina. Korvataan mahdollisuuksien rajoissa ulkomaiset energialisäkkeet kotimaisilla.</p>	<p>Saatujen osatarjousten osuus kaikista tarjoajista.</p> <p>Verrataan 2024 tavoitteen toteutumista vuoden 2023 ruokalistaan kausituotteiden ja kotimaisten energialisäkkeiden käytön osalta.</p>
<p>Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava</p>		
<p>Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen</p>	<p>Arvokiinteistöjen kunnossapito- ja korjaaminen.</p>	<p>Toteutuneet projektit suhteessa suunnitelmiin.</p>
<p>Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen</p>		
<p>Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen</p>	<p>Otamme huomioon Lapsiystävällinen kaupunki toimintasuunnitelman tavoitteita vastualueen toiminnan suunnittelussa ja laadun seurannassa.</p>	<p>Koulukohtaiset laadunseurannat pilottina vaihtuvissa kohteissa, asiakaspalaute "happy or not" mittarin kautta.</p> <p>Oiva arvioinnit keittiöissä</p>

		<p>Insta-800 latutarkastukset puhtauspalveluissa</p> <p>KTI - asiakaspalautteen arvioinnit Isännöintipalveluissa</p>
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Osallistamme lapsia ja nuoria ruokalistasuunnittelussa makuraatien ja asiakaspalautteen avulla.	<p>Asiakaspalautteen seuranta. Ruoan maitavuuden seuranta hävikkiseurannan avulla. Ruokapalveluhenkilökunnan osallistuminen vanhempain iltoihin.</p>
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
HINKU verkostoon liittyminen	Lämmitysenergian kilpailuttaminen (K/E)	<p>Fossiilista polttoaineita käyttävistä lämmitysjärjestelmistä luopuminen (kiinteistöjen määrä/vuosi/fossiilisia polttoaineita käyttävien kiinteistöjen lukumäärä tammikuussa 2023)</p>
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikeutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Hinku-työryhmän tavoitteet vastuualueen osalta (K/E)	HINKU -tavoitteiden seuranta ilmastovahti-palvelusta
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen (K/E)	<p>Talousarvion pysyvyys ja nettokustannusten kehitys</p>
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	1. Kehityskeskusteluiden toteuttaminen. 2. TyHy-päivien järjestäminen ja niihin osallistaminen. 3. Työhyvinvointikyselyyn vastaamiseen kannustaminen. 4. Työhyvinvointisuunnitelman kehittämiskohteiden toteuttaminen 5. Hlö resurssointi	<p>1. Kehityskeskusteluiden toteutuminen 100%.</p> <p>2. TyHy-päivien osallistumis-% suhteessa edellisen vuoden osallistumis-%:iin.</p> <p>3. Työhyvinvointikyselyn vastaus-% suhteessa edelliseen vuoteen.</p> <p>4. Työhyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen.</p> <p>5. Henkilöstömitoitukset kohteita/vuosi</p>
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työntekijäkokemusta edistävien digitaalisten alustojen (Howspace ja Pro24) käytön tehostaminen (K/E).	<p>Pro24 omavalvonta osion käyttöönottojen lukumäärät/ovk-kausi.</p> <p>Howspace-alustan käyttökerrat perehdytyksessä/ovk-kausi.</p>

		
Monimuotoisuuden johtaminen	Anonyymien rekrytointien toteuttaminen (K/E)	Anonyymien rekrytointien määrä suhteessa kaikkiin rekrytointeihin
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Toimiva työyhteisö -koulutus 2023 - 2024 puhtaus- ja ruokapalveluissa (K/E)	Etukäteistehtävän ja palautekyselyn tulosten vertailu työntekijäkokemuksen näkökulmasta.
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat		
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Koulutussopimukset ja oppisopimuskoulutukset yhteistyössä paikallisten oppilaitosten kanssa.	Toimenpiteiden kautta vastuualueellemme työllistyneet (montako työllistynyttä suhteessa koulutettuihin).
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Otamme kohteisimme tukityöllistettäviä; kuntouttava työtoiminta, avotyö ja terapia-työ.	Tukityöllisyystoimenpiteiden kautta tehtyjen sopimusten jatkuminen sopimuskauden ajan.

KOKKOLA

TP 2022

TA 2023

TAES 2024

muutos%
.23/.24

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

Kaupunkitoimitilat

Toimintatuotot

Myyntituotot	14 099 187	15 139 937	16 368 800	8,1 %
Maksutuotot	-42	0	0	
Tuet ja avustukset	19 685	6 200	16 200	161,3 %
Vuokratuotot	29 969 379	30 182 220	33 716 152	11,7 %
Muut toimintatuotot	65 772	15 500	15 500	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1 845	141 000	6 500	-95,4 %
Toimintatulot yhteensä	44 155 826	45 484 857	50 123 152	10,2 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-8 292 951	-8 743 962	-9 267 885	6,0 %
Henkilöstökorvaukset	171 187	153 512	142 000	-7,5 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-1 929 193	-1 829 066	-1 566 273	-14,4 %
Muut henkilösivumenot	-341 012	-362 867	-389 251	7,3 %
Henkilöstökulut	-10 391 969	-10 782 383	-11 081 409	2,8 %
Palvelujen ostot	-12 174 550	-12 066 771	-13 781 210	14,2 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-8 860 659	-8 586 362	-9 244 787	7,7 %
Avustukset	0	0	0	
Vuokramenot	-6 060 674	-5 849 084	-7 174 904	22,7 %
Muut toimintakulut	-342 612	-129 360	-359 150	177,6 %
Toimintakulut yhteensä	-37 830 464	-37 413 960	-41 641 460	11,3 %
Toimintakate	6 325 362	8 070 897	8 481 692	5,1 %
Poistot käyttöomaisuudesta	-6 794 343	-7 029 110	-6 897 430	-1,9 %
Tilikauden tulos	-468 980	1 041 787	1 584 262	52,1 %
Poistoeron muutos	188 179	188 200	188 179	0,0 %
Laskennalliset erät	-2 619 640	-2 616 710	-2 840 230	8,5 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 900 441	-1 386 723	-1 067 789	-23,0 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-41 671	-37 830	-37 413 960	-41 641 460	-43 109	-44 730
Tulot	50 502	44 156	45 484 857	50 123 152	51 114	52 136
Netto	8 831	6 325	8 070 897	8 481 692	8 005	7 406

Tekninen huolto ja talotekniikkakeskus

Menot	-2 515 475	-2 650 467	-2 947 802
Tulot	2 432 567	2 665 460	2 803 150
Toimintakate	-82 908	14 993	-144 652

Rakennusten kunnossapito

Menot	-567 299	-519 972	-496 834
Tulot	322 520	506 350	495 000
Toimintakate	-244 780	-13 622	-1 834

Ruokapalvelut

Menot	-6 267 737	-6 901 674	-7 494 873
Tulot	6 267 781	6 902 212	7 495 050
Toimintakate	44	538	177

Puhtauspalvelut

Menot	-5 192 848	-5 216 367	-5 535 410
Tulot	5 112 782	5 228 615	5 613 800
Toimintakate	-80 066	12 248	78 390

Toimitilat

Menot	-23 287 105	-22 125 480	-25 166 540
Tulot	30 020 176	30 182 220	33 716 152
Toimintakate	6 733 071	8 056 740	8 549 612

KOKKOLA

	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	
Huoneistoala	274 900	260 591	274 430	
Isännöinti eur/huoneistoala	2	2	2	
Lvi-kunnossapito eur/hm2	0,46	0,49	0,46	
Sähkökunnossapitoeur/hm2	0,28	0,37	0,64	
Talonmieskeskus eur/huoneistoala	7	8	8	
Kunnossapito/laskutetut tunnit	8 474	8 020	8 500	
Eur/laskutetut tunnit	67	65	58	
Puhtauspalvelut		TAES 2023	TAES 2024	
Siivous/€/m/v.kaikki kohteet		162 900,00	162 681	
Siivous/€/m/v.kaikki kohteet/ilman eläkemenop.maksua		28	30	
Siivous/€/m/v.kaikki kohteet/Eläkemenop.maksu todellinen		29	0	
Siivousala/koulut, vir. ja lait.		146 222	146 150	
Siivous €/m2/v.koulut, vir. ja lait./ilman eläkemenoper.maksua		26	28	
Siivous €/m2/koulut,vir.ja lait/eläkemenoper.maksu todellinen		27	0	
Siivousala/ päiväkodit		16 678	16 530	
Siivous€/m2/v. päiväkodit/ Ilman eläkemenoper.maksua		47	56	
Siivous€/m ² /v. päiväkodit/ Eläkemenoper.maksu todellinen aiheutt:		51	0	
Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	
Toimitilat				
Huoneistoala	274 900	260 591	274 430	
€/huon.ala/käyttömenot	85	85	92	
€/huoneistoala	119	122	127	
Alue- ja valmistuskeittiöt	11	11	10	
Palvelukeittiöt(ent.jakelu)	42	44	43	
Ostopalveluyksikkö	3	2	2	
Ateriat (ilman palvelua) kpl/v				
Varhaiskasvatuspalvelut	1 272 537	1 418 683	1 131 830	
Opetuspalvelut	1 410 677	1 468 242	1 226 520	
Muut laskutettavat	23 174	23 450	36 640	
Ateriat (ilman palvelua) kpl/v yhteens:	2 706 388	2 910 375	2 394 990	
*)Kokonaiskustannukset	6 101 060	6 901 674	7 494 873	
Sivistys/Varhaiskasvatusp.	2 872 816	3 096 646	3 340 350	
Sivistys/ Opetuspalvelut	3 101 338	3 673 555	4 000 750	
Muut laskutettavat	126 906	131 473	153 773	
*)Kiinteistökustannukset eivät sisälly lukuun				
Keski.arvo kust. €/ateria/palvelu	2	2	3	
Elintarvikekustannukset	1 992 887	2 590 850	2 828 000	
Elintarvikekustannukset keskimäärin €/	1	1	1	

6.30 Rakennus- ja ympäristölautakunta - Kaupunkiluvitus

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilötyövuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	17	19	19
työsuhteiset	4,15	5,15	5,15
muut			
yhteensä	21,15	24,15	24,15

Toiminnan yleisperustelut

Kaupunkiluvitus hoitaa rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa MRL:n mukaisia rakennusvalvontaviranomaiselle kuuluvia tehtäviä ja poikkeamislupa-asioita. Tässä toiminnassa keskeisiä asioita ovat rakentajien neuvonnan ja ohjauksen ohella lupa-asioiden käsittely sekä rakentamisen valvonta suoritettavien tarkastusten ja yleisvalvonnan avulla.

Kaupunkiluvituksen tehtävänä on hoitaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia tehtäviä tavoitteena kestävästi kehittyvä, terveellinen, viihtyisä ja luontosuhteiltaan monimuotoinen elin- ja luonnonympäristö. Ympäristönsuojelun päätoimintaperiaatteena on luonnonvarojen säästeliäs käyttö ja ympäristöhaittojen ennaltaehkäiseminen maankäytön suunnittelun, lupa- ja ilmoitusmenettelyiden, valvonnan sekä tiedottamisen ja opastuksen keinoin.

Kaupunkiluvitus huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kaupungin katu- ja muiden yleisten alueiden sekä kaupungin omistamien alueiden lupa-asioista.

Kaupunkiluvituksen tehtävänä on huolehtia kaupungin ja muusta erikseen sovitusta pysäköinninvalvonnasta. Pysäköinninvalvonta on kaupungin pysyväisluonteista toimintaa, jota säätelee 'Laki pysäköinninvalvonnasta'. Kaupunki on ottanut hoidakseen laissa poliisille määrättyjä pysäköinninvalvontaan liittyviä tehtäviä.

Yhteenveto talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Vastuualueen tavoitteena on hoitaa tehokkaasti ja joustavasti kaikki lakisääteliset ja muut tehtävänsä ja ylläpitää valvonnan taso asiakasystävällisenä, nopeana ja taloudellisena toimintana.

Rakennusluvut käsitellään ja saatetaan päätökseen nopeasti ja tasokkaasti sekä suoritetaan pyydyt tarkastukset ja katselmukset ilman viivettä.

Poikkeamispäätöksiä - ja suunnittelutarveratkaisuja koskevien hakemusten käsittely on viivytyksetöntä ja asiakaslähtöistä. Riittäviin selvityksiin perustuva lupaharkinta, valmistelu ja päätöksenteko on laadukasta.

Ympäristönsuojelun osalta keskeisinä tavoitteina ovat erilaisten lupien ja ilmoitusten viivytyksetön käsittely sekä laadukkaat taustaselvitykset ja toteutuksen valvonta. Lupa- ja yleisvalvontaa tehostetaan. Kehittämishankkeisiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

Pysäköinninvalvonnan asiakastytyvyyttä pyritään parantamaan ohjeistuksella ja neuvonnalla. Lisätään yhteistyötä liikennesuunnittelun ja katujen kunnossapidon sekä keskustan yritysten kanssa kenttätöissä havaittujen liikenteellisten epäkohtien poistamiseksi. Lisäksi pysäköinnintarkastajat opastavat ja antavat lisätietoja kaupunkiluvituksen tehtävänä olevien katualueiden hakemiseen.

Koko vastuualueella pyritään edelleen lisäämään sähköisten lupapalveluiden käyttöä. Asioinnin avuksi toteutetaan opastusvideoita sähköisistä palveluista. Lupiin liittyvä asiakasneuvonta ja -ohjaus on laaja-alaista ja tasokasta. Vuodelle 2023 yksi HTV vahvistamaan asiakaspalvelua. Jalkaudutaan asukastapahtumiin kertomaan kaupunkiluvituksen palveluista ja opastamaan sähköisten hakemusten täyttämistä.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjyystavoite: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Ajantasaiset ja oikeudenmukaiset taksat kaupunkiluvituksessa.	Maksujen toteumatiedot, €
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Yritysyhteyshenkilö yritysten lupaneuvontaan ja sidosryhmäyhteistyöhön	Neuvontatapahtumien määrä/vuosi
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Poikkeamisluvat ja suunnittelutarvetkaisu käsitellään 3 kk tavoiteajassa, rakennusluvut (tavanomaiset) 1,5 kk ja isot (esim. isot laitokset, kerrostalot) 3 kk tavoiteajassa.	Käsittelyajat eri lupatyypeille vrk; käsittelyaika alkaa siitä, kun lupa on hyväksytty käsittelyyn sähköisessä lupajärjestelmässä.
	Asiakaspalvelupisteen perustaminen	Asiakaspalvelupiste on perustettu. Asiakaskäyntien määrä vuosittain.
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Neuvonta ja opastus tapahtumien järjestäjille jouhevan lupakäsittelyn varmistamiseksi. Tapahtumalupien viivytyksetön käsittely.	Tapahtumalupien määrä / vuosi
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Varmistetaan asukkaille viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö. Rakennetun ympäristön siisteyden edistäminen. Vuosittaiset katselmukset.	Roskaantumisolmoitukset kpl Lautakunnan katselmukset kpl
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Rakentajien ja asukkaiden opastus ja neuvonta uudis- ja korjausrakentamisessa erityisalueilla.	Palvelukertojen määrä / vuosi
Lapsiympäristö: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vahvistetaan ennaltaehkäisevää toimintaa lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Ympäristökasvatus ja luontokoulutoiminnan tukeminen.	Luontokoulun kummiluokkasopimus. Toituneet luontokoulu- ja kummiluokkapäivät.
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
HINKU verkostoon liittyminen	Kaupunki tekee kevään 2023 aikana tarvittavat päätökset ja toimenpiteet HINKU-kriteerien täyttämiseksi.	Mittarit täydentyvät ilmastotavoitteiden hyväksymisen jälkeen.
Uudistuvien energiatuotantomahdollisuuksien edistäminen	Rakentajille lisätään neuvontaa ja ohjausta kiinteistökohtaisten uusiutuvan- ja energiaa säästävien energiainvestointien toteutukseen. Lupamenettelyn jouhevoittaminen mm. aurinkopaneeli- ja ilmalämpöpumppujen rakentamisessa.	Neuvontakertojen määrä / vuosi

Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Ilmastotavoite viestinnän lisääminen asukkaille, yrityksille ja maa- ja metsätalousyrittäjille. Ilmastovahti on otettu käyttöön (K/E).	Ilmastoviestinnän määrä, kävijämäärä ilmastovahdissa.
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Henkilöriippumattomien palveluprosessien kehittäminen palvelun sujuvuuden ja tasalaatuisuuden varmistamiseksi. Käsiteltävien asioiden seurantajärjestelmän kehittäminen ja viivytyksetön lupien käsittely.	Lupa-, ilmoitus- ja lausuntomäärät, kpl Käsittelyajat, pvä Asiakasneuvontakontaktikertojen määrä, kpl (puhelut, s-postivastaukset, asiakaskäynnit ja -tapaamiset) Liitetaulukko yllä.
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat		
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Lupien ja ilmoitusten sähköisten palveluiden lisääminen. Kaikki luvat sähköisen järjestelmän kautta (K/E).	Käytössä olevien sähköisten lupa-, ilmoitus- ja oikaisuvaatimusasioiden määrä, kpl Muiden kuin sähköisen järjestelmän kautta toimitettujen hakemusten määrä, kpl
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön ja lautakunnan koulutus ja varautuminen uuden rakentamislain soveltamiseen	Koko lautakunta ja henkilöstö on koulutettu (K/E). Rakennusjärjestys, hallintosäätö ja toimintasäätö sekä sähköisen palvelun lupatyypit on uusittu vastaamaan uuden rakentamislain vaatimuksia.

KOKKOLA	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	muutos% .23/.24
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA				
Kaupunkiluvitus				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	127 308	116 000	115 000	-0,9 %
Maksutuotot	734 429	631 520	590 000	-6,6 %
Tuet ja avustukset	6 843	0	0	
Vuokratuotot				
Muut toimintatuotot	293 353	300 000	300 000	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1 829	0	0	
Toimintatulot yhteensä	1 163 763	1 047 520	1 005 000	-4,1 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-911 185	-1 154 460	-1 248 875	8,2 %
Henkilöstökorvaukset	4 449	4 140	1 900	-54,1 %
Henkilösivumenot				
Eläkemenot	-192 480	-220 554	-283 483	28,5 %
Muut henkilösivumenot	-33 259	-47 872	-51 204	7,0 %
Henkilöstökulut	-1 132 476	-1 418 746	-1 581 662	11,5 %
Palvelujen ostot	-266 166	-353 509	-373 784	5,7 %
Aineet, tarvikkeet ja t	-14 992	-16 650	-25 050	50,5 %
Avustukset		0	0	
Vuokramenot	-130 366	-135 120	-148 432	9,9 %
Muut toimintakulut	-33 593	-33 500	-39 500	17,9 %
Toimintakulut yhteensä	-1 577 593	-1 957 525	-2 168 428	10,8 %
Toimintakate	-413 830	-910 005	-1 163 428	27,8 %
Poistot käyttömaisuudesta	-813	-800	0	-100,0 %
Tilikauden tulos	-414 643	-910 805	-1 163 428	27,7 %

	LTK ES 24	TP 2022	TA 2023	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	-2 135	-1 578	-1 957 525	-2 168 428	-2 245	-2 329
Tulot	1 005	1 164	1 047 520	1 005 000	1 025	1 045
Netto	-1 130	-414	-910 005	-1 163 428	-1 220	-1 284

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Yhteiset menot

Menot	-218 863	-281 527	-318 988
Tulot	62 991	60 000	50 000
Toimintakate	-155 872	-221 527	-268 988

Rakennusvalvonta

Menot	-619 030	-801 788	-877 912
Tulot	611 902	480 000	480 000
Toimintakate	-7 127	-321 788	-397 912

Ympäristö

Menot	-459 519	-578 063	-628 203
Tulot	108 588	127 520	95 000
Toimintakate	-350 931	-450 543	-533 203

Pysäköinninvalvonta

Menot	-280 182	-296 147	-343 325
Tulot	380 282	380 000	380 000
Toimintakate	100 100	83 853	36 675

6.31 Liikelaitos - Kokkola vesi

Yleiset tavoitteet

Vastuualueen henkilö-työvuodet	2022 Toteuma	2023 Talousarvio	2024 Talousarvio
virkasuhteiset	8	8	8
työsuhteiset	28	26	27
muut	-	-	-
yhteensä	36	34	35

Toiminnan yleisperustelut

Vesilaitos toimii itsenäisenä kunnallisena liikelaitoksena. Sen johtokuntana toimii vesilaitosjohtokunta. Vesilaitoksen tehtävänä on toiminta-alueellaan veden hankinta, puhdistus ja jakelu kuluttajille sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen. Vesilaitoksen tulee kattaa omalla rahoituksellaan kunnossapito-, käyttö- ja investointimensa sekä maksaa kaupungille peruspääomasta tuottoa.

Yhteenvedo talousarviosta 2024 ja taloussuunnitelmasta 2025–2026

Tavoitteet

- Jakaa häiriöttömästi asiakkailleen hyvää ja terveellistä talousvettä.
- Mahdollistaa myös teollisten toimijoiden liittymisen Kokkolan Veden verkostoihin.
- Parantaa jätevesiverkoston kuntoa siten, että vuotovesien osuus saadaan vähenemään.
- Vesi- ja jätevesimaksutulot, perusmaksut sekä liittymismaksutulot ovat yht. n. 8 529 100 € ja muut toimintatulot n. 791 000 €.
- Karhinkankaan vedenhankintaprosessin eteenpäin vieminen -> talousveden varmistaminen Kokkolan alueella pitkälle tulevaisuuteen.
- Patamäen uusi vedenkäsittelylaitos
- Ylikunnallisen vesihuollon kehittäminen

Kuvat, kaaviot ja grafiikat

Toiminta (1 000 m ³ /v)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Puhd. raakavesimäärä	2 490	2 388	2 500	2 500	2 500	2 500
Verk. pumpattu vesimäärä	2 391	2 217	2 400	2 400	2 400	2 400
Laskutettu vesimäärä	2 180	2 081	2 200	2 200	2 200	2 400
Puhd. jätevesimäärä	3 393	3 145	3 300	3 300	3 300	3 300
Laskutettu jätevesimäärä	2 086	2 021	2 100	2 100	2 100	2 100

Lainaa nostetaan vuonna 2026 3,0 milj. €.

Talous	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vesimaksu (eur/m ³) (alv. 0 %) /Kokkolan toimialue	1,10	1,10	1,10	1,20	1,30	1,40
Jätevesimaksu (eur/m ³) (alv. 0 %) / Kokkolan toimialue	1,73	1,73	1,73	1,83	1,93	2,03
Toimintatulot (1 000 eur/v)	8 275	7 833	8 613	9 320	9 507	9 697
Toimintamenot	4 340	3 966	4 566	4 884	4 982	4 732
Käyttökate	3 935	3 866	4 047	4 436	4 525	4 965
Vuosikate	3 599	3 547	3 714	4 015	4 050	4 355
Nettoinvestoinnit (1 000 eur/v)	2 117	2 062	6 770	12 920	10 020	2 770
Vaik. maksuvalmiuteen (1 000 eur/v)	1 482	1 485	-3 056	-8 905	-5 970	1 585

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari
Yrittäjäturvallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö		
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kehitetään vesi- ja jätevesiverkostoja yritystoimijat huomioiden	Yritystoimintaa palvelevat verkostot <ul style="list-style-type: none"> • vesijohto, metri • jätevesiviemäri, metri Yrittäjien tyytyväisyys vesihuoltopalveluihin Hankintaosaamisen lisääminen <ul style="list-style-type: none"> • henkilöstön hankintakoulutukset
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Puhtaan talousveden saatavuuden varmistaminen sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen jätevesihuolto.	Vedenoton lisääminen <ul style="list-style-type: none"> • Karhinkangas -> Vesilupahakemus jätetty Aluehallintovirastoon • Patamäki -> Uuden laitoksen rakennusprojekti käynnissä Jätevedenpuhdistamon lupaehtojen täyttäminen <ul style="list-style-type: none"> • Purkuputkiselvitys käynnissä Häiriötön vesihuolto <ul style="list-style-type: none"> • vedenjakelun katkokset, kpl • viemäriverkoston häiriöt, kpl
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava		
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Puhtaan talousveden saatavuuden varmistaminen sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen jätevesihuolto.	Kuntalaisten tyytyväisyys vesihuoltopalveluihin <ul style="list-style-type: none"> • Alkukartoitus asukastyytyväisyyskyselyllä (syyskuu 2023), jonka jälkeen määritellään tavoitetaso Kokkolan Veden vesihuoltopalvelut yleisillä alueilla <ul style="list-style-type: none"> • vesipostit / -pisteet • tapahtumien vesihuolto
Lapsiympäristö: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen		
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Koulutus ja vesihuollon tietoisuuden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluvierailut/työpajat ->vesihuollon opetus • Vierailut laitoksilla (Patamäki, Hopeakivenlahti) • Harjoittelupaikat

		<ul style="list-style-type: none"> • Stipendit / palkitseminen
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035		
Kestävän kehityksen ja ilmastovai- kutusten huomioiminen päätöksen- teossa ja resursseissa	Vuotovesien (hulevesien) määrän vähentäminen jätevesiverkos- tosta -> Viemärisaneerauk- set sekä kiinteistöjen hulevesien ohjaaminen kaupungin hulevesi- verkostoon.	Puhdistettu jätevesi / laskutettu jätevesi (nyk.suhdeluku 1,50, tavoite 10 % pienennys/vuosi)
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Etäluettavien vesimittareiden vaihtaminen kotitalouksiin. Tällä tuetaan kotitalouksien omaeh- toista vedenkulutuksen seuran- taa.	Etäluettavien mittareiden määrä (Tavoite 3000 mittarin vaihto/vuosi)
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous		
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito.	Talousarvion toteutumisen säännöllinen seuranta ja arviointi <ul style="list-style-type: none"> • Osavuositarkastukset / tilinpäätös Käyttömaksut (vesi-, jätevesimaksut) (Tavoite: Kokkolan Veden tavoitteena on vesihuollon käyttömaksuissa olla keskimää- räistä edullisempi verrattuna VVY:n jäsenlai- toksiin) Perusmaksut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Työhyvinvointia, turvallista ja ter- veellistä työtä sekä työkykyä edis- tävät työyhteisöt	Sisäisen tiedonkulun parantami- nen	<ul style="list-style-type: none"> • Teams-ryhmät • Whatsapp-ryhmät • Sähköpostijakeluryhmät • Viikkopalaverit -> muistiot jakoon teamsissa • Koko henkilöstön tapaamiset ker- ran kuussa
Monimuotoisuuden johtaminen	Avoin, keskusteleva johtaminen	Käydyt kehityskeskustelut (tavoite 100 %)
Vastuullinen, uudistuva ja kokei- leva toimintakulttuuri	Digitalisaation lisääminen ver- kosto-omaisuuden hallinnassa	Käytössä olevat ohjelmistot/järjestelmät
Positiivinen työyhteisö ja merkityk- sellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työhyvinvoinnin tukeminen mm. tyhy-toiminnalla	Työhyvinvointikyselyn tulokset Työntekijäkokemuksen mittaaminen -> eNPS –indeksi (suositteluindeksi) (Tavoite: yli 20 Lähtötaso (koko kaupunki) v. 2020: +12 (0-20 hyvä tulos))

KOKKOLAN VESI/ TALOUSARVIO 2024

VESILAITOS	TP 2022 €	TA 2023 €	TA 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	23/24 Muutos %	23/24 Muutos €
TOIMINTATUOTOT	3 030 107	3 305 400	3 421 800	3 490 236	3 560 041	3,5 %	116 400
Henkilöstökulut	1 023 298	1 074 058	1 200 224	1 224 228	948 713	11,7 %	126 166
Palvelujen ostot	240 210	359 086	347 924	354 882	361 980	-3,1 %	-11 162
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	350 558	387 800	375 800	383 316	340 982	-3,1 %	-12 000
Vuokrat	46 942	45 800	90 325	92 132	93 975	97,2 %	44 525
Muut toimintakulut	3 619	18 300	16 400	16 728	17 063	-10,4 %	-1 900
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 664 627	1 885 044	2 030 673	2 071 286	1 762 713	7,7 %	145 629
TOIMINTAKATE	1 365 480	1 420 356	1 391 127	1 418 950	1 797 328	-2,1 %	-29 229
Korkotuotot	76 141	80 000	40 000	10 000	5 000	-50,0 %	-40 000
Muut rahoitustuotot	18 354	35 000	35 000	30 000	30 000	0,0 %	0
Korkokulut	-3 863	-8 400	-10 800	-6 000	-150 000	28,6 %	-2 400
Muut rahoituskulut	-247 643	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	0,0 %	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-157 011	-143 400	-185 800	-216 000	-365 000	29,6 %	-42 400
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	914 189	889 300	978 500	980 000	1 580 000	10,0 %	89 200
POISTOERON MUUTOS	15 429	15 500	15 500	15 500	15 500	0,0 %	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	309 709	403 156	242 327	238 450	-132 172	-39,9 %	-160 829
TUNNUSLUVUT							
Laskutettu m3	2 081 186	2 150 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2,3 %	50 000
Toimintamenot €/m3	0,80	0,88	0,92	0,94	0,80	4,5 %	0,04
Kaikki menot €/m3	1,36	1,41	1,49	1,50	1,70	5,7 %	0,08
Vesimaksu/m3	1,10	1,10	1,20	1,30	1,40	9,1 %	0,10

VIEMÄRILAITOS	TP 2022 €	TA 2023 €	TA 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	23/24 Muutos %	23/24 Muutos €
TOIMINTATUOTOT	4 802 488	5 307 235	5 898 300	6 016 266	6 136 591	11,1 %	591 065
Henkilöstökulut	965 182	1 044 502	1 171 691	1 195 125	1 219 028	12,2 %	127 189
Palvelujen ostot	533 230	802 493	823 253	839 718	856 512	2,6 %	20 760
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	776 992	795 077	784 077	799 759	815 754	-1,4 %	-11 000
Vuokrat	23 674	23 920	60 041	61 242	62 467	151,0 %	36 121
Muut toimintakulut	2 845	14 800	14 500	14 790	15 086	-2,0 %	-300
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2 301 923	2 680 792	2 853 562	2 910 634	2 968 847	6,4 %	172 770
TOIMINTAKATE	2 500 565	2 626 443	3 044 738	3 105 632	3 167 744	15,9 %	418 295
Korkotuotot	97 042	80 000	40 000	10 000	5 000	-50,0 %	-40 000
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Korkokulut	-6 078	-19 600	-25 200	-19 000	0	28,6 %	-5 600
Muut rahoituskulut	-252 537	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	0,0 %	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-161 573	-189 600	-235 200	-259 000	-245 000	24,1 %	-45 600
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	1 703 330	1 713 200	1 717 200	1 800 000	1 850 000	0,2 %	4 000
POISTOERON MUUTOS	174 000	174 000	174 000	174 000	174 000	0,0 %	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	809 662	897 643	1 266 338	1 220 632	1 246 744	41,1 %	368 695
Laskutettu m3							
Laskutettu m3	2 021 122	2 050 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2,4 %	50 000
Toimintamenot €/m3	1,14	1,31	1,36	1,39	1,41	3,8 %	0,05
Kaikki menot €/m3	2,11	2,27	2,31	2,37	2,41	1,8 %	0,04
Jätevesimaksu/m3	1,73	1,73	1,83	1,93	2,03	5,8 %	0,10

KOKKOLAN VESI YHTEENSÄ	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	23/24	23/24
	€	€	€	€	€	Muutos %	Muutos €
TOIMINTATUOTOT	7 832 595	8 612 635	9 320 100	9 506 502	9 696 632	8,2 %	707 465
Henkilöstökulut	1 988 480	2 118 560	2 371 915	2 419 353	2 167 741	12,0 %	253 355
Palvelujen ostot	773 440	1 161 579	1 171 177	1 194 600	1 218 492	0,8 %	9 598
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 127 550	1 182 877	1 159 877	1 183 075	1 156 736	-1,9 %	-23 000
Vuokrat	70 616	69 720	150 366	153 374	156 442	115,7 %	80 646
Muut toimintakulut	6 464	33 100	30 900	31 518	32 149	-6,6 %	-2 200
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 966 550	4 565 836	4 884 235	4 981 920	4 731 560	7,0 %	318 399
TOIMINTAKATE	3 866 045	4 046 799	4 435 865	4 524 582	4 965 072	9,6 %	389 066
Korkotuotot	173 183	160 000	80 000	20 000	10 000	-50,0 %	-80 000
Muut rahoitustuotot	18 354	35 000	35 000	30 000	30 000	0,0 %	0
Korkokulut	-9 941	-28 000	-36 000	-25 000	-150 000	28,6 %	-8 000
Muut rahoituskulut	-500 180	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	0,0 %	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-318 584	-333 000	-421 000	-475 000	-610 000	26,4 %	-88 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2 617 519	2 602 500	2 695 700	2 780 000	3 430 000	3,6 %	93 200
POISTOERON MUUTOS	189 429	189 500	189 500	189 500	189 500	0,0 %	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 119 371	1 300 799	1 508 665	1 459 082	1 114 572	16,0 %	207 866

TALOUSARVIO 2024 JA SUUNNITELMA 2025-2026

	TP 2022 1000 €	TA 2023 1000 €	TA 2024 €	TS 2025 1000 €	TS 2026 1000 €
KOKKOLAN VESI					
Toimintatuotot	7 833	8 612	9 320 100	9 507	9 697
Toimintakulut	-3 967	-4 566	-4 884 235	-4 982	-4 732
	3 866	4 046	4 435 865	4 525	4 965
Poistot	-2 618	-2 602	-2 695 700	-2 780	-3 430
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 248	1 444	1 740 165	1 745	1 535
Rahoitustuotot	192	195	115 000	50	40
Rahoituskulut	-10	-28	-36 000	-25	-150
Peruspääomantuotto (korvaus peruspo:sta)	-500	-500	-500 000	-500	-500
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN	930	1 111	1 319 165	1 270	925
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	930	1 111	1 319 165	1 270	925
Varausten muutos	189	189	189 500	189	189
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 119	1 300	1 508 665	1 459	1 114
INVESTOINNIT brutto	2 062	6 770	12 920 000	10 020	2 770
UUDET LAINAT	0	0	0	0	3 000

RAHOITUSLASKELMA
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta

Tulorahoitus					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	1 248	1 444	1 740 165	1 745	1 535
Poistot ja arvonalentumiset	2 618	2 602	2 695 700	2 780	3 430
Rahoitustuotot ja kulut	-318	-333	-421 000	-475	-610
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
	3 548	3 713	4 014 865	4 050	4 355
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 062	-6 770	-12 920 000	-10 020	-2 770
Rahoitusosuudet investointim	0	0	0	0	0
Pys. vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot					
	-2 062	-6 770	-12 920 000	-10 020	-2 770
Varsinaisen toim. ja inv. netto	1 486	-3 057	-8 905 135	-5 970	1 585

Rahoitustoiminnan rahavirta

Lainakannan muutokset					
Kunnalta saat. pitkäaik.lainojen lis. +					3 000
Muilta saat. pitkäaik.lainojen lis.+	0	0	0	0	0
Kunnalta saat. pitkäaik.lainojen väh.-					
Muilta saat. pitkäaik.lainojen väh.-	-800	-800	-800 000	-400	-300
Kunnalta saat. lyhytaik.lainojen muutos					
Muilta saat. lyhytaik.lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Liittymismaksujen muutos					
Vaihto-omaisuuden muutokset					
Pitkä. ja lyhytaik.saam.muutokset kunnalta	-400				
Pitkä. ja lyhytaik.saam.muutokset muilta	138				
Korott.pitkä- ja lyhytaik.velk. muutos	-181				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-1 243	-800	-800 000	-400	2 700
Vaikutus maksuvalmiuteen	243	-3 857	-9 705 135	-6 370	4 285

KOKKOLAN VESI / INVESTOINNIT	Kustannus- arvio	Aik. käyttö Tilanne 31.8.2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Hankkeen nimitiedot					
VESILAITOS					
UUDISRAKENTAMINEN					
Suunnittelu ja tutkimukset (Karhinkangas)	700 000	997 577	50 000	50 000	100 000
Vedenhankinta Karhinkangas, rakennus + koneet + verkosto	10 000 000				
Verkostojen uudisrakentaminen (vesi)			300 000	300 000	300 000
Patamäki, Mesilä, Kruunupyntyie, Kruununportti	300 000		0	300 000	
Raakavesikaivo			50 000	50 000	50 000
Aluemittaus			100 000		
Kalustohankinnat			60 000	60 000	60 000
Uudisrakentaminen yhteensä			560 000	760 000	510 000
KORVAUSRAKENTAMINEN					
Patamäki, Mesilä, Kruunupyntyie, Kruununportti suunnittelu			50 000		
Sokojan vesijohdon saneeraus	800 000	939.395	350 000		
Patamäki, Mesilä, Kruunupyntyie, Kruununportti saneeraus	750 000		250 000	250 000	250 000
Patamäen uusi vedenpuhdistuslaitos	15 200 000	536 892	9 000 000	6 200 000	
Liikenneväylistä johtuvat verkostojen korvausinvest. (vesi)			400 000	400 000	400 000
Kokkolan Veden omat verkostosaneeraukset (vesi)			100 000	100 000	100 000
Arvaamattomat investoinnit			200 000	200 000	200 000
Etäluettavat vesimittarit			200 000	200 000	200 000
Korvausrakentaminen yhteensä			10 550 000	7 350 000	1 150 000
Vesilaitos investoinnit yhteensä			11 110 000	8 110 000	1 660 000
VIEMÄRILAITOS					
UUDISRAKENTAMINEN					
Verkostojen uudisrakentaminen (jätevesi)			300 000	300 000	300 000
Patamäki, Mesilä, Kruunupyntyie, Kruununportti	300 000		0	300 000	
Kirkonmäen pumppaamo			150 000		
Kalustohankinnat			60 000	60 000	60 000
Uudisrakentaminen yhteensä			510 000	660 000	360 000
KORVAUSRAKENTAMINEN					
Koivuhaka suunnittelu					
Patamäki, Mesilä, Kruunupyntyie, Kruununportti saneeraus	1 000 000		500 000	500 000	
JV-pumppaamoiden uusiminen			50 000	50 000	50 000
Sähkökeskusten saneeraus			50 000		
Liikenneväylistä johtuvat verkostojen korvausinvest. (jätevesi)			350 000	350 000	350 000
Kokkolan Veden omat verkostosaneeraukset (jätevesi)			150 000	150 000	150 000
Arvaamattomat investoinnit			200 000	200 000	200 000
Korvausrakentaminen yhteensä			1 300 000	1 250 000	750 000
Viemärilaitos investoinnit yhteensä			1 810 000	1 910 000	1 110 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ			12 920 000	10 020 000	2 770 000
Tulot			0	0	0
Nettomenot			12 920 000	10 020 000	2 770 000

7 Käyttötalousyhdistelmä ja sitovuustasot

KOKKOLAN KAUPUNKI

KÄYTTÖTALOUS 2024 YHDISTELMÄ	MENOT		TULOT		NETTO	
	€	muutos%	€	muutos%	€	muutos%
TARKASTUSLAUTAKUNTA	-172 829	1,0 %	0	-100,0 %	-172 829	2,1 %
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	-370 772	133,4 %	283 800	183,8 %	-86 972	47,8 %
KAUPUNGINHALLITUS	-23 634 779	-7,8 %	7 055 571	26,7 %	-16 579 208	-17,4 %
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA	-2 868 579	9,9 %	1 783 223	5,8 %	-1 085 356	17,5 %
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA	-110 742 712	11,5 %	4 482 254	3,3 %	-106 260 458	11,9 %
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	-18 092 333	7,5 %	2 567 070	6,4 %	-15 525 263	7,6 %
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA	-61 657 064	9,7 %	63 401 304	8,5 %	1 744 241	-22,5 %
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	-2 168 428	10,8 %	1 005 000	-4,1 %	-1 163 428	27,8 %
YHTEENSÄ	-219 707 496	8,3 %	80 578 222	9,5 %	-139 129 274	7,6 %

Kokkolan kaupungin hallintosäännön § 66 mukaisesti valtuusto määrittelee talousarviosta päättäessään, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto voi päättää muutoksista talousarvioon talousarviovuoden aikana.

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Hyväksyessään vuoden 2024 talousarvion valtuusto hyväksyy talousarvion sitovuusmäärittelyn seuraavasti:

Käyttötalousosa

Numero-osan sitovuudet	Vuosi 2024		Netto
	Menot	EUR Tulot	
KÄYTTÖTALOUS			
TARKASTUSLAUTAKUNTA	-172 829		-172 829
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	-370 772	283 800	-86 972
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ	-23 634 779	7 055 571	-16 579 208
Kaupunginjohtaminen	-4 069 404	1 701 650	-2 367 754
Kaupunginkanslia	-1 614 641	392 885	-1 221 756
Elinkeinopalvelut	-4 622 088	328 425	-4 293 663
Työllisyyspalvelut	-4 618 242	373 729	-4 244 513
Henkilöstöpalvelut	-4 379 230	718 300	-3 660 930
Taloushallintopalvelut	-2 135 455	1 560 870	-574 585
Tietohallintopalvelut	-2 096 086	1 979 712	-116 374
KAUPUNGINHALLITUS ILMAN NETTOSITOVIA	-99 634	0	-99 634
YMPÄRISTÖTERVEYSLTK	-2 868 579	1 783 223	-1 085 356
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA	-110 742 712	4 482 254	-106 260 458
Lukiokoulutus	-8 469 105	654 137	-7 814 968
Kokkolan seudun opisto	-2 261 461	423 500	-1 837 961
OPETUS- JA KASVATUSLTK ILMAN NETTOSITOVIA	-100 012 146	3 404 617	-96 607 529
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	-18 298 333	2 567 070	-15 731 263
Yhteiset menot ja Kieppi	-317 295	500	-316 795
Kulttuuripalvelut	-4 232 523	122 000	-4 110 523
Kirjastopalvelut	-3 182 766	117 620	-3 065 146
Museopalvelut	-1 535 013	69 900	-1 465 113
Nuorisopalvelut	-2 130 201	238 350	-1 891 851
Liikuntapalvelut	-6 694 536	2 018 700	-4 675 836
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALTK ILMAN NETTOSITOVIA	0	0	0
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA	-61 657 064	63 401 304	1 744 241
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK	-2 168 428	1 005 000	-1 163 428
KÄYTTÖTALOUS SITOVAT YHTEENSÄ	-105 692 387	6 476 640	-99 215 747
KÄYTTÖTALOUS NETTOSITOVAT YHTEENSÄ			-39 913 527
KÄYTTÖTALOUS	-219 707 496	80 578 222	-139 129 274

Investointiosa

Numero-osan sitovuudet	Vuosi 2024 Menot	EUR Tulot	Netto
INVESTOINNIT			
KAUPUNGINHALLITUS	-12 950 000	2 350 000	-10 600 000
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA INVESTOINNIT	-1 000 000		-1 000 000
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA INVESTOINNIT	-710 000	20 000	-690 000
KAUPUNKIRAKENNE LAUTAKUNTA	-17 405 000		-17 405 000
YHTEENSÄ	<u>-32 065 000</u>	<u>2 370 000</u>	
LIIKELAITOKSET			
VESILAITOS			
Investoinnit	12 920 000	Peruspää- oman tuotto	500 000
Uudet lainat	0		

Rahoitusosa

Hyväksyessään vuoden 2024 talousarvion valtuusto oikeuttaa kaupunginhallituksen tai määräämänsä päättämään talousarviolainojen ottamisesta ja nykyisten lainojen lyhentämisestä.

8 Investoinnit ja investointiperustelut

KAUPUNGINHALLITUS

TIETOHALLINTAPALVELUT	
9001/90008	Microsoft lisenssit (koko hallintoon O365), ei koske sivistystoimea, varataan 300 000 € .
9001/90009	Trimble Locus Rakennusvalvontasovelluksen sekä siihen liittyvän ePermit sähköisen asiointipalvelun kehittäminen. Sähköisen ePermit asiointipalvelun kehittäminen yleisten alueiden lupapalvelun osalta. Rakennusvalvonta sovellukseen kohdentuvat valtion kautta osoitetut kehityshankkeet: Fise-rekisteri ja varautuminen RYHTI-hankkeen vaikutuksiin. Pysäköinninvalvontajärjestelmä Helgan SaaS-palveluna, metsätietojärjestelmän vaihtaminen Bitcomp Oy:n Foresta sovelluksesta Tapion Foreskit-järjestelmään ja Trimble SaaS palvelun käyttöönotto. Varataan vuodelle 2024 yhteensä 110 000 € .
9001/90010	Palvelimien, työasemien, tietoliikennelaitteistojen sekä muiden tietotekniikkaan liittyvien laitteistojen uusimiset vuonna 2024. Tietohallinnon ylläpidossa on n. 130 palvelinta. Tietohallinto vastaa myös Kokkolan kaupungin tietoliikennelaitteistojen hankinnoista ja niiden toimituvuudesta. Tietohallinto uusii palvelinlaitteistoja sekä muita tietoteknisiä laitteistoja tarpeen mukaan niin, että yleinen tietotekniikan toimintavarmuus säilytetään hyvällä tasolla. Vuodelle 2024 varataan 140 000 € .
9001/90011	Sähköinen asiointi (jatkokehitystyö); Sähköisten lomakkeiden kehittäminen, verkkomaksamisen integroinnit ja asianhallintajärjestelmä Dynastyn integrointi CaseM-järjestelmään, varataan vuodelle 2024 50 000 € .
9001/90022	Asianhallinnan ohjelmistohankinnat (Dynasty 10 jatkokehitys ja liittymät, sähköinen allekirjoitus ja M-Files arkiston laajennus), varataan vuodelle 2024 50 000 € .
9001/90024	IDM –ympäristön kehitys (uusien ja lähtevien henkilökunnan / opiskelijoiden automaattinen käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessi. Vuodelle 2024 varataan 20 000 € .
9001/90015	Populus -palkat otettu käyttöön 2021. Vuonna 2024 on tavoitteena ottaa käyttöön henkilöstön kehittämisen lisämoduuli sekä muita (sähköinen ajopäiväkirja) ym., varataan vuodelle 2023 30 000 € .

MUUT INVESTOINNIT	
9020/90100	Maa- ja vesialueiden osto, varataan 1 500 000 € .
9020/90100	Maa- ja vesialueiden myynti, varataan 1 600 000 € .
9020/90110	Rakennusten myynti, varataan 750 000 € .
9040/90130	Käyttöomaisuusarvopapereiden hankinta, Urheilupuiston pääomittaminen ja muut arvopaperihankinnat, varataan 10 750 000 € .

OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA

PÄIVÄKODIT	
9130/90300	Päiväkotien ulko-/sisäleikkivälineiden hankkimiseen ja uusimiseen varataan 30 000 € vuodelle 2024.
9130/90304	Päiväkotien kalustamiseen varataan 30 000 € vuodelle 2024.

KOULUT	
9130/90302	Koulukiinteistöjen pihaleikkivälineiden hankintaan varataan 35 000 € vuosittain.
9130/90317	Kokkolan suomalaisen lukion kalustamiseen varataan 50 000 € vuodelle 2024.
9130/90314	Donnerskan ja Ksg:n kalustamiseen ja opetusvälineiden hankintaan varataan vuodelle 2024 760 000 € ja vuodelle 2025 75 000 € .
9130/90306	Oppimisympäristöjen ja kaluston uudistaminen, varataan 95 000 € .

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

LIIKUNTAPALVELUT	
9190/90420	Lautakunta päättää määrärahan kohteet käyttösuunnitelman yhteydessä. Tarpeita tiedossa mm. frisbeegolfradat, uimarannat, ensilumenladun purutus, ulkokentät, lähiliikuntapaikkojen sekä liikunta-alueiden pienemmät (10- 20 000 €) korjaus-/kehittämistoimenpiteet sekä välineiden hankintaa. Määrärahalla voidaan myös osallistua kyljen ja yhdistysten liikuntapaikkahankkeisiin. Vuodelle 2024 varataan 80 000 € ja vuodelle 2025 80 000 € ja vuodelle 2026 80 000 € .
9190/90421	Kaksivuotisen merellisen Potinrannan lähiliikuntapaikkahankkeet valmistuminen: mm. uimaranta-alueen perusparannus ja kehittäminen, liikunta- ja leikkivälineiden asennus sekä pumtrack radan rakentaminen ja skeittipaikan peruskorjaus. Lisäksi alueen turvallisuuden parantaminen mm. valaistus ja liikennejärjestelyt. Varataan vuodelle 2024 250 000 € ja tuloihin 20 000 € . Hanke on saanut yhteensä 100 000 € valtionavustusta.
9190/90439	Kuntoratojen peruskorjaus ja kehittäminen lautakunnan hyväksymän kehittämissuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2024 kohteet: Kälviän Rytikankaan kuntoradan valmistaminen ja Kirkonmäen radan peruskorjauksen ja kehittämisen suunnittelu ja käynnistäminen.

	Vuosina 2025 ja 2026 (alustavasti): Köykäri ja Santahaka. Määräraha on edellytys saavutettavan ja turvallisen kuntorataverkoston ylläpitämiseen. Suunnitelman mukainen tarve on ainakin vuoteen 2028 saakka. Vuodelle 2024 varataan 100 000 € ja vuodelle 2025 100 000 € ja vuodelle 2026 100 000 €.
9190/90434	Vuonna 2023 hyväksytyt luontoliikunta- ja retkeilyreitiselvityksen mukaiset peruserä- ja kehittämishankkeet. Vuoden 2024 kohteet: Trullelin reitin alkuosan peruserän valmistuminen (valtionavustus myönnetty 2022), Harrbåda-Rummelö reitin kunnostus (suljettu turvallisuussyistä syksyllä 2023) sekä Karipolun peruserän suunnittelu ja käynnistäminen. Lisäksi vuoden 2025 hankkeiden suunnittelu mm. Perhonjoki, Isokari. Luontoliikunnan edistäminen on yksi kaupungin strategian elämyksellisyys teeman teoista. Hyväksytyt kehittämissuunnitelman toteuttaminen edellyttää vuosittaisia määrärahoja ainakin vuoteen 2030 saakka. Vuodelle 2024 varataan 150 000 € ja vuodelle 2025 150 000 € ja vuodelle 2026 150 000 €.
9190/90438	Ulkoliikunnan kehittämissuunnitelman (2021) mukaisesti ulkokenttäverkoston selvityksen ja kehittämissuunnitelman teettäminen. Tavoitteena linjata ja aikatauluttaa toimenpiteet keskeisen kenttäverkoston saavuttamiseksi huomioiden esim. EU:n asetus teknomurien kumirouhekiellosta, ilmastonmuutos, energiansäästö, tulevaisuuden laitteistotarpeet ja turvalliset olosuhteet. Vuosina 2025 ja 2026: tehdyn suunnitelman mukaiset toimenpiteet. Vuosittaisen määrärahan tarpeen kesto tulevan suunnitelman mukaan. Varataan vuodelle 2024 50 000 € ja vuodelle 2025 300 000 € ja vuodelle 2026 300 000 €.

KULTTUURI-, KIRJASTO-, MUSEO- JA NUORISOPALVELUT

9180/90412 Kälvian omatoimikirjaston kalustamiseen varataan vuodelle 2024 **80 000 €**.

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

RAKENNUKSET

9006	<p>Talonrakennuksessa korjausmäärärahaan sisältyvät ne korjaushankkeet, joiden kustannusarvio on alle 200 000 € ja joihin ei haeta avustusta tai tukea. Korjausmäärärahalla toteutetaan määrärahan puitteissa kohteita, jotka ovat olleet jo tiedossa tai ennakoimattomia välttämättömiä korjauskohteita. Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.</p> <p>Jos hanke on uudisrakennus- tai laajennushanke, se esitetään omana kohteena, vaikka kustannusarvio on alle 200 000 €. Kaupunkirakennelautakunta päättää näistä pienistä hankkeista kuultuaan kaupungin muita toimialoja.</p> <p>Kaupunkirakennelautakunnan talonrakennuksen, kiinteiden laitteiden ja rakenteiden, kuljetusvälineiden ja muut koneet ja kalusto nettomenot ovat sitovia; poikkeuksena talonrakennuksen yli 3M€ ylittävät hankkeet, jotka ovat nettomenoiltaan valtuustoon nähden sitovia.</p>
------	--

KORJAUSMÄÄRÄRAHAT / SOTE

9224/90544	<p>Korjausmääräraha on 100 000 € vuonna 2024.</p> <p>Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä. Korjausmäärärahalla toteutetaan vain kiinteistön kunnan kannalta välttämättömät korjaustoimenpiteet, toiminnallisista muutoksista neuvotellaan toimijan kanssa erikseen.</p>
------------	--

PÄIVÄKODIT

9226/90612	<p>Päiväkotien korjausmääräraha on 450 000 € vuonna 2024.</p> <p>Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.</p>
9225/90627	<p>Marinkaisten varhaiskasvatustilojen suunnitteluun varataan 100 000 € vuodelle 2024. Rakentamisen toteuttamiseen varattava määräraha tuodaan valtuustolle erikseen päätettäväksi.</p>
9225/	<p>Kiviniityn päiväkodin suunnitteluun varataan vuodelle 2024 500 000 € ja rakentamiseen vuosille 2025 3,5 M€ ja 2026 3 M€.</p>

KOULUT

9228/90667 Koulujen korjausmääräraha vuonna 2024 on **950 000 €**.

	<p>Tästä korjausmäärärahasta varataan 50 000 € Sokojan koulun luonnossuunnitteluun ja alustavan kustannusarvion laatimiseen. Luonnossuunnittelussa tarkastellaan huonetila-ohjelman mukaisten tilojen mahtumista nykyiseen koulurakennukseen. Kustannusarvio perustuu nykyisen koulun peruskorjaukseen luonnossuunnittelun pohjalta.</p> <p>Korjausmäärärahaa varataan vuodelle 2024 runkolukittavien pyörätelineiden hankintaan Isokylän yhtenäiskoululle oppilas- ja henkilöstömäärän mukaisesti.</p> <p>Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.</p>
9227/90666	Donnerskan laajennuksen suunnitteluun ja peruskorjaukseen varataan kokonaisuudessaan 12 500 000 € (KH 29.11.2022, §580), josta 200 000 € projektinjohtoon ja suunnitteluun. Hankkeeseen varataan 4 000 000 € vuodelle 2024. Hankkeelle on tehty 6,5 M€ investointivaraus.
9227/90690	Vuodelle 2024 Halkokarin monitoimitalon suunnitteluun varataan 600 000 € , suunnitelmavuodelle 2025 1,6 M€ ja rakentamiseen suunnitelmavuodelle 2026 14,3 M€. Tavoitteena on, että rakennustyöt alkaisivat syksyllä 2026 ja kohde valmistuisi 2028. Halkokarin koululle on tehty 6,5 M€ investointivaraus.
9227/90695	Piispanmäen MTT suunnittelu ja rakentaminen toteutetaan kokonaisuudessaan leasingrahoituksella. Kohteen määräraha 120 000 € vuodelle 2024 ja 60 000 € vuodelle 2025 on tarkoitettu kohteen projektinjohtoon.
9227/90812	Mäntykankaan koulun teknisen työn uudisrakennukseen varataan 850 000 € vuodelle 2024.
9227/90647	Kokkolan suomalaiselle lukiolle varataan 1 000 000 € . Peruskorjaustyöt kattavat 3. krs luokkahuoneiden, käytävän, kirjaston ja auditorion muutostöihin.

KULTTUURI JA NUORISO

9230/90709	Kulttuurin ja nuorison korjausmääräraha vuodelle 2024 on 100 000 € .
	Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.
9229/90712	Kaupungin kirjaston muutostöihin; talotekniikan uusiminen (iv-koneen vaihto) varataan 500 000 € vuodelle 2024 ja 500 000€ vuodelle 2025.
9229/90714	Kälviän kirjastolle varataan omatoimikirjastoratkaisun rakentamisen muutostöihin 50 000 € vuodelle 2024.

LIIKUNTA

9232/90777	Liikunnan korjausmääräraha vuodelle 2024 on 100 000 € .
	Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.
9231/90775	Uintikeskus Vesiveijarin suunnitteluun varataan 300 000 € vuodelle 2025 ja 700 000 € vuodelle 2026.
9232/	Urheilutalon suojeluosan suunnitteluun 200 000 € vuodelle 2026.

TEKNINEN

9233/91017	Energiatohokkuussopimukseen pohjautuvia töitä varten on varattu 150 000 € vuosittain.
------------	--

KEITTIÖLAITTEET

9234/91016	Keittiölaitteiden uusimiseen on varattu 150 000 € vuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 150 000 €.
------------	--

SUOJELTUIEN JA KULTTUURIHISTORIALLISESTI MERKITTÄVIEN RAKENNUSTEN KORJAUS

9236/91031	Suojeltujen ja kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten korjauksiin on varattu 50 000 € .
	Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.
9252/92144 9229/	Vanhan (Lataamo) varikkoalueen suunnitteluun ja toteutukseen varataan 200 000 € vuodelle 2024 ja 1 500 000€ vuosille 2025 ja 2026. K.H.Renlundin museon säilytystilat esitetään siirrettäväksi kaupungin omistamiin tiloihin Varikon (Lataamo) alueella. Tällä hetkellä ulos maksettava vuokratustannus on n. 70.000 e/v. Varikon tilojen hyödyntäminen museon tarpeisiin on edellyttänyt esiselvitystä, joka valmistuu 2023 lopussa.

KORJAUSMÄÄRÄRAHAT

9237/910069	Yllättävät sisäilmakorjaukset, 200 000 € vuodelle 2024 ja seuraaville suunnitelmavuosille 200 000 € .
9237/91032	Korjausmääräraha on 800 000 € vuonna 2024. Määrärahan yksityiskohtaisesta jaosta päättää Kaupunkirakennelautakunta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tai erillisellä päätöksellä. Taidetalo Renlundin piha-alueen liikenne- ja pysäköintijärjestelyiden rakentamiseen varataan 65 000 euroa.

LIIKENNEVÄYLÄT KARA

9007/91500	Liikenneväylien investointeihin on vuodelle 2024 esitetty 3 500 000 € , joka sisältää uusien liikenneväylien rakentamisen ja olemassa olevien kohteiden peruskorjaukseen tehtävät työt. Tavoitteena on toteuttaa liikenneväylin suunnittelun ja toteutuksen osalta kolmivuotissuunnitelmaa. Uudisrakennuskohteena tulee olemaan Puntusrannan uudisrakennusalue. Vuonna 2019 laadittiin ns. synergialista kaupungin liikenneväyläkohteista, jossa tarkastellaan saneeraustarpeessa olevia kohteita Infrarakentamisen ja kunnossapidon, Kokkolan Veden ja Kokkolan Energian tarpeista lähtien. Kohteet on järjestetty sen mukaisesti, missä tarve ja kiireellisyys on osapuolien mukaan suurinta ja järjestetty alustavaan toteuttamisjärjestykseen. Lopulliset määrärahalta toteutettavat kohteet esitetään Kaupunkirakennelautakunnalle vuosittain tammikuussa. Liikenneväylien investointeihin varattu määräraha sisältää myös: <ul style="list-style-type: none"> - viimeistelytyöt (päällysteet, reunakivet, viheryöt, rakentamiskohteiden uudet liikenne merkit). - katuvalojen rakentaminen ja peruskorjaus - elohopealampujen vaihto - liikennesuunnittelun ja rakentamisen suunnittelun - joukkoliikenteen järjestämiseen liittyvät pienet työt - ym. pienet liikenneväyliin kohdistuvat työt Määrärahalla toteutettavat kohteet esitetään Kaupunkirakennelautakunnalle tammikuussa 2024. Taidetalo Renlundin piha-alueen liikenne- ja pysäköintijärjestelyiden rakentamiseen varataan 65 000 euroa.
------------	--

PIISPANMÄEN LIIKENNEJÄRJESTELYT

9252/91823	Piispanmäen monitoimitalo on rakentumassa siten, että sen käyttöönotto ajoittuisi syksyyn 2024. Monitoimitalon myötä liikennemäärät Ouluntien ja Pohjoisen ohikulkutien liittymässä tulevat lisääntymään. Liikenteen välityskyvyn ja liikenneturvallisuuden lisäämiseksi kohteeseen toteutettaisiin ja kiertoliittymä ja kevyenliikenteen alikulku Pohjoisväylän alitse. Piispanmäen liikennetarkkaisuuden toteuttamiselle varataan 100 000 € vuodelle 2024. Hankkeen kokonaiskustannus ei muutu, mutta syksyn aikana tarkentuu töiden aikataulu, joka vaikuttaa viimeiseen maksuerään.
------------	--

ELY LIIKENNEVÄYLIEN VASTAANOTTO

9252/91824	ELY luovuttaa kaava-alueilla sijaitsevia liikenneväyliä kaupungin omistukseen vuoden 2024 aikana seuraavasti: Maantie 17985 (Kaustarintie) <ul style="list-style-type: none"> - Ajorata 1924m. - Sisältää ko. maantien kaikki varusteet ja laitteet, sillat sekä teihin liittyvät kävely- ja pyöräilyväylät. - Kaupungin osuus 90 000 € vuodelle 2024. Seuraavalle vuodelle 2025 on alustavasti ohjelmoitu Rödsöntie (Puntuksentien ja Kaananmaantien välinen osuus) <ul style="list-style-type: none"> - Ajorata 1250m. - Sisältää ko. maantien kaikki varusteet ja laitteet, sillat sekä teihin liittyvät kävely- ja pyöräilyväylät. - Kaupungin osuus 90 000 € vuodelle 2025. Tuleville vuosille 2026 – 2027 on ohjelmassa Ridantie ja Vanha Kannuksentie.
------------	---

VT8 KAUPUNGIN OSUUDET

9252/	Vt8 kehittämiseen kaupungin osuuteen varataan 4 300 000 € vuodelle 2025 sisältäen keskustajakson. Maaseutujakson osuus 1 400 000 € ajoittuu 2020 – luvun lopulle. Tiejakson välityskykyä ja liikenneturvallisuutta parannetaan. Keskustan kohdalla keskeisiä toimenpiteitä ovat nelikaistaistaminen, Kirkkolehdon kiertoliittymän lisäkaistat sekä valtatie 13 liittymäjärjestelyt. Keskustan itäpuolen jaksolla tehdään liittymien korvaamia sekä eritaso valtatie 28 liittymään. Hanke jakautuu kahteen toteutusvaiheeseen ja se toteutetaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa.
-------	--

POHJOISVÄYLÄN KUSTAA AADOLFIN KATU KEVYENLIIKENTEENVÄYLÄ JA ALIKULUT

9252/	Pohjoisväylän Kustaa Adolfinkatu kevyenliikenteenväylän ja alikulujen rakentamiseen varataan suunnitelmavuodelle 2026 2 500 000 € . Kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen. Vaihtoehtoina ovat vielä yhden tai kahden alikulun mallit.
-------	---

KOSILA - VAASANTIENSILLAN KIERTOLIITTYMÄ

9252/	Vaasantien sillan kiertoliittymään ja siihen liittyvien katujen ja infran rakentamiseen suunnitelmavuodelle 2026 varataan 3 000 000 € . Hanke liittyy sekä vt8 parantamishankkeeseen, että ratapihan alitukseen Kosilassa. Se mahdollistaa myös ko. alueen maankäytön kehittämisen. Hankkeella mahdollistetaan myös Höyläämönkadun alueen kehittäminen.
-------	---

HULEVESIVERKON UUSINVESTOINNIT

9253/91497	Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain uudistusten myötä kokonaisvastuu hulevesienhallinnan järjestämisestä asemakaava-alueilla siirtyi kaupungille v. 2018 alusta. Hulevesien hallinta aiheuttaa sekä käyttö- että investointimenoja. Käyttömenot katetaan julkisoikeudellisella hulevesimaksulla. Investointikustannukset varataan budjettiin ja katetaan verovaroin. Hulevesiverkoston uusinvestoinneille varataan 400 000 € .
------------	---

PIISPANMÄEN HULEVESIEN VIIVYTYSJÄRJESTELMÄ

9253/	Piispanmäen monitoimitalo- ja Intiaanikylän alueen hulevesien viivytys tullaan toteuttamaan kiinteistöillä. Hulevesien viivytysjärjestelmän rakentamiseen vuodelle 2024 varataan 200 000 € .
-------	---

PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT

9252/92100	Rakentamishjelmaan kuuluu vuosittain uuden puiston rakentaminen tai olemassa olevien puistojen peruskorjaus sekä katuviheralueiden rakentaminen liikenneväylien uudis- ja saneerauskohteissa. Puistojen ja leikkipaikkojen rakentamiseen esitetään 255 000 € . Määrärahaa toteutettavat kohteet esitetään Kaupunkirakennelautakunnalle tammikuussa 2024. Uudisrakennusalueiden puistojen rakentamiseen varataan rahaa jo muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä, jolloin rakennetaan puistoalueen kuivatus ja käytävä-rakenteet sekä muotoillaan puistoalue lähelle oikeaa korkeusasemaa. Synergiana saadaan suunnittelu-, materiaali-, resurssi-, ja kalustohallinta. Uudisrakennusalueiden puistot tulisi olla rakennuttuna valmiiksi muutaman vuoden sisällä alueen kiinteistöjen rakentumisesta. Taidetalo Renlundin piha-alueen liikenne- ja pysäköintijärjestelyiden rakentamiseen varataan 20 000 euroa.
------------	---

PILAANTUNEIDEN MAIDEN KUNNOSTUS

9258/92501	Kaupungin jätehuollon tehtäviin kuuluu pilaantuneiden maiden kunnostus ja vanhojen kaatopaikkojen sulkeminen. Pilaantuneiden maiden kunnostukseen on esitetty vuosittain 80 000 € .
------------	--

VÄYLÄMERKKIEN JA LINJATAULUJEN UUSIMINEN SEKÄ VENEVÄYLIEN TANKOHARAUS

9260/92714	Väylämerkkien ja linjataulujen kunnossapitoon ja uusimiseen on vuosittain varattu 40 000 € määräraha.
------------	--

TORIN PERUSPARANNUS

9260/92719	Torin perusparannuksen II -vaiheen töihin varataan 200 000 € vuodelle 2024 ja vuodelle 2025 500 000€ ja 2026 600 000 €.
------------	--

SUNTIN REUNAMUURIT

9260/92700

Suntin reunamuurien peruskorjaukseen varataan **300 000 €** vuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 300 000 € vuodelle 2025 ja 2026.

Suntin reunamuurien vajoaminen ja kaatuminen aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin ja osa Suntin varren kävelyteistä on tällä hetkellä suljettuna.

SILTOJEN PERUSKORJAUS

9260/92736

Siltojen peruskorjaukseen varataan **250 000 €** vuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 300 000 € vuodelle 2025 ja 400 000 € vuodelle 2026.

Vuonna 2019 suoritettujen siltatarkastusten perusteella päädyttiin karkeaan arvioon, jonka mukaisesti koko kaupungin sillaston arvioidut korjauskustannukset ovat noin 1,0 M€.

RANTOJEN KUNNOSTUS

9260/92737

Rantojen kunnostukseen varataan vuosittain **200 000 €** kohdentaen ensisijaisesti pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Rantojen kunnostusta on tarkoitus jatkaa HELMI -hankkeen puitteissa.

VENELAITUREIDEN KUNNOSTAMINEN

9260/92740

Venelaitureiden kunnostustöihin varataan vuosittain 40 000 €. Rahalla kunnostetaan olemassa olevia laitureita ja laiturirakenteita.

URHEILUPIUSTON ULKOALUEET

9252/92167

Urheilupuiston ulkoalueiden toteutukseen vuodelle 2024 on varattu 500 000 € ja alueen kehittäminen etenee siten että vuodelle 2025 varataan 1 500 000 € ja vuodelle 2026 varataan 1 200 000 €.

Hanke etenee viidessä eri pääosassa seuraavasti:

1. Trälhavet (liittyminen Kaarlelankatuun) sekä Hybridiareenan eteläpuoliset pysäköintialueet (ilman pintauksia) sekä Suntinraitin jatko.
2. Kaarlelankadun varren P-alue ja Hybridin edusaukio.
3. Suntin varsi jalkapallostadionin kohdalla ja siihen liittyvä P -alue.
4. Harjoitusjäähallin ympäristö.
5. Ulkoliikunta-alue.

Samaan aikaan kahdessa vaiheessa perusparannetaan Suntin varren pyörätie.

ASEMANSEUDUN ALIKULKU JA PYSÄKÖINTIJÄRJESTELYT

9252/

Asemanseudun alikulun rakentamisen kaupungin osuuteen ja pysäköintijärjestelyihin varataan vuodelle 2025 3 500 000 € ja vuodelle 2026 2 000 000 €.

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa keskustan ja Kosilan yhdistävä kevyen liikenteen alikulku, joka palvelee myös asemanseudun henkilöliikennettä (siirtyminen välilaiturille) sekä siirtymistä keskustaan. Samalla toteutetaan edelliseen liittyvät pysäköinnin järjestelyt. Hanke on yhteinen Väyläviraston kanssa.

RAUTATIETORIIN LIITTYVÄN INFRAN KEHITTÄMINEN

9252/

Rautatietorin infran kehittämiseen varataan vuodelle 2025 1 000 000 €.

Tavoitteena on toteuttaa korttelin rakentamisen yhteydessä kaupungin velvoitteeksi jäävä infran perusparannus ja katurakennemuutokset. Tarkemmasta jaosta sovitaan erikseen korttelin toteuttajan kanssa.

KRUUNUNPORTIN KEHITTÄMISHANKKEET

9252/

KRUUNUNPORTIN LIITTYMÄ JA KADUT

Kruununportin liittymien ja katujen suunnitteluun varataan vuodelle 2024 150 000 € suunnittelurahaa ja rakentamiseen suunnitelmavuodelle 2025 1 850 000 €.

Tavoitteena on asemakaavan toteuttaminen katujen ja valtatie 8 liittymän osalta. Samassa yhteydessä tulee toteutukseen alueen muu infra mm. (vesi ja viemäri). Hanke ei sisällä 2. vaihetta eli alikulun rakentamista valtatie 8 ali.

9252/

VT8 JA KRUUNUPYYNTIEN LIITTYMÄ

	<p>VT8 ja Kruunupyöntien liittymään varataan vuodelle 2024 suunnitteluun 100 000 € ja rakentamiseen suunnitelmavuodelle 2025 500 000 €.</p> <p>Kruunupyöntien eteläosa (Vaasantie – Hangasmäentie) siirretään uuteen sijaintiin. Tämä liittyy valtatiehen 8 kohtisuoraan kun nykyisin liittymä on vaarallinen vinoliittymä. Sijainti on noin 80 m pohjoisempaa kuin nykyisin.</p>
9252/	<p>KRUUNUPORTTI – KIPINÄ KEVYENLIIKENTEENVÄYLÄ Kevyenliikenteenväylän rakentamiseen varataan suunnitelmavuodelle 2026 2 400 000 €. Tavoitteena on varmistaa turvallinen kevyen liikenteen yhteys uudelle Kruunuportin teollisuusalueelle. Hankkeeseen sisältyy kevyen liikenteen alikulun toteuttaminen nykyisen ratasillan eteläpuolelle.</p>
9252/	<p>KRUUNUNPORTTI PISTORAIDE Kruunuportin pistoraitteen rakentamiseen varataan suunnitelmavuodelle 2026 5 000 000 €.</p> <p>Hankkeella mahdollistetaan Kruunuportin teollisuusalueen liikenteen (ensisijaisesti välillä Kruunuportti-satama) siirtyminen osin raideliikenteeseen. Raitteen pituus noin 4 kilometriä.</p>

Leasing-hankinnat käyttötaloudesta

Kaupunginhallitus

	Hankintahinta	Vuokra eur/v	Arvioitu osuus TAES 2024
Korvaavat hankinnat			
Työasemia hallintoon (kannettavat tietokoneet). Korvaava hankinta.	270 000	70 000	52 000
Tietoliikennelaitteiden uusinta (mm. kytkimet, reitittimet, tukiasemat). Korvaava hankinta.	150 000	40 000	30 000
Yhteensä	420 000	110 000	82 000
Uudet hankinnat			
AV-laitteet (mm. kokoustekniikka, näytöt)	10 000	2 500	2 000
Työasemia (kannettavat tietokoneet) hallintoon	20 000	5 000	4 000
Yhteensä	30 000	7 500	6 000
Yhteensä	450 000	117 500	88 000

Opetus- ja kasvatuslautakunta

	Hankinta-hinta	Vuokra eur/v	Arvioitu osuus TAES 2024
Korvaavat hankinnat			
Koulujen tietokoneiden uusiminen (opettajat ja oppilaat), ipadit ja kannettavat tietokoneet (48kk). Koulut 1-9 vuosiluokat.	384 000	98 243	49 121
Maksuton toinen aste / Lukiokoulutus			
Opiskelijoiden tietokonehankinnat lukuvuodelle 2024-2025 (36 kk).	160 000	52 742	26 371
Yhteensä	544 000	150 985	75 492
Uudet hankinnat			
Varhaiskasvatus. Uusia työasemia päiväkodeille.	12 000	3 070	2 303
Koulujen av-laitteiston uusiminen, sopimuskausi loppuu (48 kk). Koulut 1-9 vuosiluokat.	40 000	10 667	8 000
Tvt- suunnitelman mukainen hankinta yläkouluille. 84 kannettavan oppilaskoneen hankinta (48 kk).	45 200	11 562	2 891
Donnerskan ja Ksg:n rakennushanke			
Tieto- ja viestintäteknikan hankinnat hankkeen osalta.	169 600	43 804	32 853
Yhteensä	266 800	69 103	46 047
Yhteensä	810 800	220 088	121 539

Kaupunkirakennelautakunta ja Rakennus- ja ympäristölautakunta

Piispanmäen MTT suunnitteluun ja rakentamiseen 2 700 000 euroa vuodelle 2023, 18 500 000 euroa vuodelle 2024 ja 11 800 000 euroa vuodelle 2025. Toteutetaan kokonaisuudessaan leasinghankkeena, leasinglimiitti yht. 33 000 000 € (KH 28.11.2022 § 546).

	Hankinta-hinta	Vuokra eur/v	Arvioitu osuus TAES 2024
Korvaavat hankinnat			
Puistot / Keräävä suurteholeikkuri	50 000	11 430	5 715
Puistot / Päältä ajettava ruohonleikkuri, Kälviä	15 000	3 429	1 715
Puistot / Pakettiauto	12 000	2 743	1 372
Puistot / Monitoimikone	150 000	25 722	12 861
Liikuntapaikat / Mönkijä	15 000	3 429	1 715
Liikuntapaikat / Pakettiauto	12 000	2 743	1 372
Konekeskus / Pyöräkuormaaja	100 000	17 148	8 574
Kaupunkimittaus / GNSS-vastaanottimet (3kpl)	60 000	13 716	6 858
Yhteensä	414 000	80 360	40 182
Uudet hankinnat			
Puistot / Työlaitteet (harjauslaite, kauhoja, muita lisälaitteita)	40 000	11 213	5 606
Liikuntapaikat / Päältä ajettava ruohonleikkuri	10 000	2 286	1 143
Konekeskus / Työlaitteita	40 000	11 213	5 606
Konekorjaamo / Kalustohankinnat (työkalut ja/tai mittarilaitteet)	10 000	2 803	1 402
Puhtauspalvelut / Siivouskoneet, 4-5 yhdistelmäkonetta ja 3 isoa pyykinpesukonetta	20 000	4 572	2 286
Pysäköinninvalvonta / Henkilöauto	30 000	8 144	4 072
Ympäristöpalvelut / Hiukkasanalysointori, Kokkolan kaupungin osuus on 50%	35 000	8 001	4 001
Yhteensä	185 000	48 232	24 116
Pakettiauto / Talotekniikkakeskus (huomioitu TA 2022)	35-40 000	12 000	5 606
Yhteensä	639 000	140 592	69 904

Kustj Kohde	TP 2022	TA 2023	LTK ES 2024	KJ-esitys 2024	TA 2024	TS 2025 (1000)	TS 2026 (1000)
90008 MICROSOFT OFFICE LISENSIT	-233 670,49	-240 000,00	-300 000,00	-300 000,00	-300 000,00	-300	-300
90009 KARA OHJELMISTOHANKINNAT	-100 898,50	-110 000,00	-110 000,00	-110 000,00	-110 000,00	-110	-110
90010 PALVELIMIEN JA TIETOLIKENNELAITTEIDEN	-80 882,39	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90011 SÄHKÖINEN ASIOINTI	-51 480,08	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50	-50
90013 Tietoturva/suojatyt ohjelmistohankinnat	0,00	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90015 HENKILÖSTÖPALVELUT-HR OHJELMISTO	0,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30	-30
90022 ASIANHALLINNAN OHJELMISTOHANKINTA	-35 203,50	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50	-50
90024 IDM-ympäristön kehitys	-15 870,00	-40 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20	-20
90026 MUSEOT, KOKOELMAHALLINTAJÄRJESTELMÄT	-6 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90155 VERKKOSIVU-UUDISTUS	0,00	-80 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-524 304,96	-750 000,00	-560 000,00	-560 000,00	-560 000,00	-560	-560
9001 KH AINEETON KÄYTTÖMAISUUS	-524 304,96	-750 000,00	-560 000,00	-560 000,00	-560 000,00	-560	-560
90100 MAA- JA VESIALUEET OSTO JA MYYNTI	6 451 111,34	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600	1600
90110 RAKENNUSTEN UUSHANKINTA JA MYYNTI	0,00	1 000 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	500	500
TOIMINTATUOTOT	6 451 111,34	2 600 000,00	2 350 000,00	2 350 000,00	2 350 000,00	2 100	2100
90100 MAA- JA VESIALUEET OSTO JA MYYNTI	-1 330 693,32	-1 500 000,00	-1 500 000,00	-1 500 000,00	-1 500 000,00	-1 500	-1500
90116 RAKENNUSTEN PURKU	-29 267,10	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 359 960,42	-1 600 000,00	-1 500 000,00	-1 500 000,00	-1 500 000,00	-1 500	-1 500
9020 KIINTEÄN OMAISUUDEN OSTO	5 091 150,92	1 000 000,00	850 000,00	850 000,00	850 000,00	600	600
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 091 150,92	1 000 000,00	850 000,00	850 000,00	850 000,00	600	600
90010 PALVELIMIEN JA TIETOLIKENNELAITTEIDEN	-57 695,48	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-140 000,00	-140	-140
TOIMINTAKULUT	-57 695,48	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-140 000,00	-140	-140
9034 TIETOKONELAITTEET	-57 695,48	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-140 000,00	-140	-140
Muut koneet ja kalusto yhteensä	-57 695,48	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-140 000,00	-140	-140
90130 KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT	1 007 335,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 007 335,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90130 KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT	-1 336 830,78	-1 000 000,00	-11 000 000,00	-10 750 000,00	-10 750 000,00	-10 750	-8250
TOIMINTAKULUT	-1 336 830,78	-1 000 000,00	-11 000 000,00	-10 750 000,00	-10 750 000,00	-10 750	-8250
9040 KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT	-329 495,78	-1 000 000,00	-11 000 000,00	-10 750 000,00	-10 750 000,00	-10 750	-8250
Osakkeet ja osuudet	-329 495,78	-1 000 000,00	-11 000 000,00	-10 750 000,00	-10 750 000,00	-10 750	-8250
KAUPUNGINHALLITUS INVESTOINNIT	4 179 654,70	-750 000,00	-10 850 000,00	-10 600 000,00	-10 600 000,00	-10 850	-8 350
90300 PÄIVÄKODIT ULKO/SISÄLEIKKIVÄLINEET	-22 455,89	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30	-30
90302 KOULUT PIHALEIKKIVÄLINEET	-2 508,41	-35 000,00	-35 000,00	-35 000,00	-35 000,00	-35	-35
90303 VILLAN KOULUN KALUSTAMINEN	-166 267,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90304 PÄIVÄKOTIEN KALUSTUS	-1 980,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30	-30
90306 OPPIMISYMPÄRISTÖJEN JA KALUSTON UUDISTAMINEN	-69 174,50	-95 000,00	-95 000,00	-95 000,00	-95 000,00	-75	-75
90310 DEFIBRILLAATTORIN HANKINNAT KOULUIKSI	-21 489,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90314 DONNERSKAN KOULUN KALUSTAMINEN	0,00	0,00	-760 000,00	-760 000,00	-760 000,00	-75	0
90317 KOKKOLAN SUOMALAINEN LUKIO	-241 661,02	-245 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-20	0
90319 KIVINIITYN KOULUN KALUSTAMINEN	-106 354,77	-20 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90320 PIISPANMÄEN MONITOIMITALON KALUSTAMINEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 250	-150
99999 KIVINIITYN PK KALUSTAMINEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	-200
TOIMINTAKULUT	-631 891,10	-455 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 515	-520
9130 MUUT KONEET JA KALUSTO/Opekas	-631 891,10	-455 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 515	-520
Muut koneet ja kalusto yhteensä	-631 891,10	-455 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 515	-520
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA INVESTOINNIT	-631 891,10	-455 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 515	-520
90390 KIRJASTOAUTON HANKINTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-550	0
TOIMINTAKULUT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-550	0
9170 KULJETUSVÄLINEET/ Kunu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-550	0
Kuljetusvälineet yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-550	0
90411 KIEPPI	120 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	120 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90408 MUSEOPALVELUT/NÄYTTELYTILOJEN VALAISTUS	-45 591,86	-28 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90409 PÄÄKIRJASTON KALUSTUS, VALAISTUS JA KALUSTAMINEN	0,00	-200 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90411 KIEPPI	-133 433,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90412 KÄLVIÄN OMATOIMIKIRJASTON KALUSTAMINEN	0,00	0,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	0	0
90413 SKEITTIHALLI	0,00	0,00	-60 000,00	0,00	0,00	0	0
SNELLMAN SALIN ÄÄNI- JA VALOINVESTOINNIT	0,00	0,00	-220 000,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-179 025,40	-228 000,00	-360 000,00	-80 000,00	-80 000,00	0	0
9180 MUUT KONEET JA KALUSTO/Kunu	-59 025,40	-228 000,00	-360 000,00	-80 000,00	-80 000,00	0	0
Muut koneet ja kalusto yhteensä	-59 025,40	-228 000,00	-360 000,00	-80 000,00	-80 000,00	0	0

Kustj Kohde	TP 2022	TA 2023	LTK ES 2024	KJ-esitys 2024	TA 2024	TS 2025 (1000)	TS 2026 (1000)
90421 LÄHILIIKUNTAPAIKAT	0,00	70 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	0	0
90434 ULKOILUREIITIT- JA PALVELUT	13 585,94	9 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90437 ROSKARUKAN LÄHILIIKUNTAPAIKKA	22 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	35 585,94	79 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	0	0
90420 VARARAHA	-68 593,80	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80	-80
90421 LÄHILIIKUNTAPAIKAT	0,00	-300 000,00	-250 000,00	-250 000,00	-250 000,00	0	0
90433 KÄLVIÄN JA LOHTAJAN URHEILUKENTÄT	-47 628,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90434 ULKOILUREIITIT- JA PALVELUT	-171 469,52	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
90436 SKEITTIPAIKAT	-50 872,13	-60 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90437 ROSKARUKAN LÄHILIIKUNTAPAIKKA	-193 723,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90438 ULKOILUREIITIT- JA PALVELUT	0,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-300	-300
90439 KUNTORADAT	-66 131,10	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
TOIMINTAKULUT	-598 418,79	-690 000,00	-630 000,00	-630 000,00	-630 000,00	-630	-630
9190 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET/Liikunta	-562 832,85	-611 000,00	-610 000,00	-610 000,00	-610 000,00	-630	-630
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-562 832,85	-611 000,00	-610 000,00	-610 000,00	-610 000,00	-630	-630
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKA LTK INVESTOINNIT	-621 858,25	-839 000,00	-970 000,00	-690 000,00	-690 000,00	-1 180	-630
90544 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/SOTE	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
TOIMINTAKULUT	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
9224 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/SOTE	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
90624 TULLIHARJUN PÄIVÄKOTI	0,00	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90627 MARINKAISTEN PÄIVÄKOTI	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	0	0
90630 KOTIMETSÄN PÄIVÄKOTI, B-TALO	-660,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90628 KIVINIITYN PÄIVÄKOTI	0,00	0,00	-500 000,00	-500 000,00	-500 000,00	-3 500	-3000
90814 KOULUVERKKO/HALKOKARIN PÄIVÄKOTI	-25 519,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-26 179,12	-150 000,00	-600 000,00	-600 000,00	-600 000,00	-3 500	-3000
9225 PÄIVÄKODIT/RAKENNUKSET	-26 179,12	-150 000,00	-600 000,00	-600 000,00	-600 000,00	-3 500	-3000
90601 KAUSTARIN PÄIVÄKOTI	-11 077,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90602 HAKALAHDEN PÄIVÄKOTI	-2 566,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90608 ULKOMETSÄN PÄIVÄKOTI	-109 156,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90612 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/PÄIVÄKODIT	0,00	-450 000,00	-450 000,00	-450 000,00	-450 000,00	-450	-450
90624 TULLIHARJUN PÄIVÄKOTI	-830,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90630 KOTIMETSÄN PÄIVÄKOTI, B-TALO	-2 383,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-126 013,93	-450 000,00	-450 000,00	-450 000,00	-450 000,00	-450	-450
9226 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/PÄIVÄKODIT	-126 013,93	-450 000,00	-450 000,00	-450 000,00	-450 000,00	-450	-450
90646 VILLAN KOULU	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90787 RENLUNDIN KOULUN PIHA (BritaMaria -avust.)	15 998,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	45 998,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90643 HALKOKARIN KOULU	-46 336,14	0,00	-600 000,00	-600 000,00	-600 000,00	-1 600	-14300
90646 VILLAN KOULU	-2 518 175,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90647 KOKKOLAN SUOMALAINEN LUKIO (LÄNSIPUISTON)	0,00	-650 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	-500	0
90656 LOHTAJAN KOULU	-151 167,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90657 ISOKYLÄN MONITOIMITALO	-309 126,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90666 DONNERSKA JA KSG	-974 470,95	-8 500 000,00	-4 000 000,00	-4 000 000,00	-4 000 000,00	0	0
90668 KIVINIITYN KOULU	-66 568,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90679 LOHTAJAN KIRKONKYLÄN KOULU	-128 914,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90693 RUOTSALON KOULU	-127 734,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90695 PIISPANMÄEN MONITOIMITALO	-41 700,04	-120 000,00	-120 000,00	-120 000,00	-120 000,00	-60	0
90697 KOULUVERKKO/KIVINIITYN KOULU	0,00	-80 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90784 RUOTSALON KOULUN TILAELEMENTTI	-21 842,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90787 RENLUNDIN KOULUN PIHA (BritaMaria -avust.)	-16 710,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90812 MÄNTYKANKAAN KOULUN TEKNISEN TYÖN	0,00	-200 000,00	-850 000,00	-850 000,00	-850 000,00	0	0
90815 MÄNTYKANKAAN KOULU	-28 610,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
99999 MUU	0,00	-240 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-4 431 358,14	-9 790 000,00	-6 570 000,00	-6 570 000,00	-6 570 000,00	-2 160	-14300
9227 KOULUT/RAKENNUKSET	-4 385 359,97	-9 790 000,00	-6 570 000,00	-6 570 000,00	-6 570 000,00	-2 160	-14300
90643 HALKOKARIN KOULU	-5 590,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90647 LÄNSIPUISTON KOULU	-869 572,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90650 MARINKAISTEN KOULU	-4 884,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90657 ISOKYLÄN MONITOIMITALO	-164 339,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90662 CHYDENIUKSEN KOULU	-49 702,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90667 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/KOULUT	0,00	-950 000,00	-950 000,00	-950 000,00	-950 000,00	-950	-950
90668 KIVINIITYN KOULU	-8 526,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90671 HOLLIHAAN KOULU	-2 275,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90672 PELTOKORVEN KOULU	-15 933,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90673 KAUSTARIN KOULU	-92 085,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90816 MARTTILAN KOULU	-20 558,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90817 YKSPIHLAJAN KOULU / LOPUT TYÖT	-11 028,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 244 497,01	-950 000,00	-950 000,00	-950 000,00	-950 000,00	-950	-950
9228 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/KOULUT	-1 244 497,01	-950 000,00	-950 000,00	-950 000,00	-950 000,00	-950	-950

Kustj Kohde	TP 2022	TA 2023	LTK ES 2024	KJ-esitys 2024	TA 2024	TS 2025 (1000)	TS 2026 (1000)
90712 KAUPUNGINKIRJASTON MUUTOSTYÖT	-7 057,50	-200 000,00	-500 000,00	-500 000,00	-500 000,00	-500	0
90714 KÄLVIÄN KIRJASTO	0,00	-100 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	0	0
90715 NÄYTTELYHALLI ITE, MALLIHUONEEN RAK	-71 379,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
99999 MUU	0,00	-80 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-78 436,56	-380 000,00	-550 000,00	-550 000,00	-550 000,00	-500	0
9229 KULTTUURI JA NUORISO/ RAKENNUKSET	-78 436,56	-380 000,00	-550 000,00	-550 000,00	-550 000,00	-500	0
90701 MUSEOKORTTELI	-56 988,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90709 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/KULTTUURI JA NU	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
90717 KIEPPI JA NÄYTTELYHALLIN KATTO	-24 748,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-81 737,13	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
9230 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/KULTTUURI JA NUORISO	-81 737,13	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
90776 JÄÄHALLI	1 226 952,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 226 952,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90775 UIMAHALLI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-300	-700
URHEILUTALON SUOJELTU OSA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	-200
TOIMINTAKULUT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-300	-900
9231 LIIKUNTA/RAKENNUKSET	1 226 952,78	0,00	0,00	0,00	0,00	-300	-900
90777 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/LIIKUNTA	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
90782 KÄLVIÄN VAPAA-AJANTALO	-94 879,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-94 879,96	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
9232 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT/LIIKUNTA	-94 879,96	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100	-100
90786 MARINKAISTEN KOULU ÖLJYLÄMMITYKSE	-1 120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91012 PELASTUSLAITOS	-607,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91017 ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEN POHJ	0,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
91053 PUISTOTOIMITILAN MUUTOS	-40 065,00	-240 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-41 792,29	-390 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
9233 TEKNINEN/RAKENNUKSET	-41 792,29	-390 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
91016 KEITTIÖLAITTEET	-104 426,43	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
TOIMINTAKULUT	-104 426,43	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
9234 KEITTIÖLAITTEET	-104 426,43	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150	-150
91071 KIEPPI, TULIPALO KORJAUS	15 730,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	15 730,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91006 VARTIOLINNA	-4 831,02	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91031 SUOJELTUJEN JA KULTT.HIST.MERKIT.RAK	0,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50	-50
91062 SUOLAMAKASIINI	-21 439,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91071 KIEPPI, TULIPALO KORJAUS	-13 208,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
99999 MUU (näyttelytilat)	0,00	0,00	-50 000,00	0,00	0,00	0	0
92166 LATAAMO	0,00	0,00	-200 000,00	-200 000,00	-200 000,00	-1 500	-1 500
TOIMINTAKULUT	-39 478,90	-150 000,00	-300 000,00	-250 000,00	-250 000,00	-1 550	-1 550
9236 SUOJELTUJEN JA KULTT.HIST.MERKIT.RAK.K	-23 748,90	-150 000,00	-300 000,00	-250 000,00	-250 000,00	-1 550	-1 550
90671 HOLLIHAAN KOULU	-84 617,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90775 UIMAHALLI	-123 850,66	-150 000,00	0,00	0,00	0,00	0	0
90783 LATAAMO, RAKENNUS 504 (Yllättävät sisäil	-14 882,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91002 KAUPUNGINTALO	-7 770,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 000,00	-30	-30
91008 RAAHIHUONE	-488 773,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91010 PALMAPIRTTI	-22 229,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91012 PELASTUSLAITOS	90,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
91032 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT	0,00	-800 000,00	-800 000,00	-800 000,00	-800 000,00	-800	-800
91069 YLLÄTTÄVÄT SISÄILMAKORJAUKSET	0,00	-200 000,00	-200 000,00	-200 000,00	-200 000,00	-200	-200
91072 KLAN PALOASEMAN PIHATÖIDEN LOPPUL	-15 194,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-757 228,95	-1 180 000,00	-1 030 000,00	-1 030 000,00	-1 030 000,00	-1 030	-1 030
9237 KORJAUSMÄÄRÄRAHAT	-757 228,95	-1 180 000,00	-1 030 000,00	-1 030 000,00	-1 030 000,00	-1 030	-1 030
Rakennukset yhteensä	-5 737 347,47	-13 890 000,00	-11 050 000,00	-11 000 000,00	-11 000 000,00	-11 040	-22 780
91500 LIIKENNÄVÄYLÄT KARA	-3 276 428,64	-3 650 000,00	-3 500 000,00	-3 500 000,00	-3 500 000,00	-3 500	-3500
91823 Piispanmäen liikennejärjestelyt	-488 496,20	-3 500 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	0	0
91824 ELY liikenneväylien vastaanotto Kälvä	0,00	-105 000,00	0,00	0,00	0,00	0	-105
VT 8 KAUPUNGIN OSUUDET	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 300	0
ASEMASEUDUN ALIKULKU JA PYSÄKÖINTI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-3 500	-2000
RAUTATIE TORIIN LIITTYVÄ INFRA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 000	0
KRUUNUNPORTIN LIITTYMÄ JA KADUT	0,00	0,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-1 850	0
KRUUNUPORTTI - KIPINÄ KEVYENLIIKENTÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	-2400
VT8 JA KRUUNUPYYNTIEN LIITTYMÄ	0,00	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-100 000,00	-500	0
KRUUNUNPORTIN PISTORAIDE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	-5000
Pohjoisväylä Kustaa Aadolfinkatu kevyenliiken	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	-2500
Kosila - Vaasantien sillan kiertoliittymä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	-3000
ELY -teiden vastaanotto (Kaustarintie)	0,00	0,00	-90 000,00	-90 000,00	-90 000,00	0	0
ELY -teiden vastaanotto (Rödsöntie Puntukset)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-90	0
TOIMINTAKULUT	-3 764 924,84	-7 255 000,00	-3 940 000,00	-3 940 000,00	-3 940 000,00	-14 740	-18505
9252 LIIKENNÄVÄYLÄT	-3 764 924,84	-7 255 000,00	-3 940 000,00	-3 940 000,00	-3 940 000,00	-14 740	-18 505

Kustj Kohde	TP 2022	TA 2023	LTK ES 2024	KJ-esitys 2024	TA 2024	TS 2025 (1000)	TS 2026 (1000)
91497 HULEVESI UUSINVESTOINTI	-624 486,46	-500 000,00	-500 000,00	-500 000,00	-400 000,00	-400	-400
Piispanmäen hulevesien viivytysjärjestelmä	0,00	0,00	-200 000,00	-200 000,00	-200 000,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-624 486,46	-500 000,00	-700 000,00	-700 000,00	-600 000,00	-400	-400
9253 HULEVESI LIIKENNEVÄYLÄT	-624 486,46	-500 000,00	-700 000,00	-700 000,00	-600 000,00	-400	-400
92161 PERHEPUISTON PERUSPARANNUS KOIVU	44 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	44 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92100 PUISTOT	-366 064,98	-255 000,00	-255 000,00	-255 000,00	-255 000,00	-255	-255
92167 URHEILUPUISTON ULKOALUEET	-5 780,00	0,00	-500 000,00	-500 000,00	-500 000,00	-1 500	-1200
RENLUNDIN KOULUN PIHA (BritaMaria -avus	0,00	0,00	-150 000,00	0,00	0,00	0	0
LIIKENNEPUISTO	0,00	0,00	-200 000,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-371 844,98	-255 000,00	-1 105 000,00	-755 000,00	-755 000,00	-1 755	-1455
9256 PUISTOT	-327 844,98	-255 000,00	-1 105 000,00	-755 000,00	-755 000,00	-1 755	-1 455
92501 PILAANTUNEIDEN MAIDEN KUNNOSTUS	0,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80	-80
92504 HOPEAKIVENLAHDEN PUHTAAN MULLAN	-155 723,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-155 723,65	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80	-80
9258 JÄTEHUOLTO	-155 723,65	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00	-80	-80
92723 KRUNNIN LAITURIN UUSIMINEN	12 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	12 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92700 SUNTIN KUNNOSTAMINEN	-118 459,27	0,00	-300 000,00	-300 000,00	-300 000,00	-300	-300
92714 VÄYLÄMERKKI /LINJATAUL UUS/ VENEVÄYL	-26 695,50	-40 000,00	-40 000,00	-40 000,00	-40 000,00	-40	-40
92719 TORIN PERUSPARANNUS	-58 898,37	-200 000,00	-500 000,00	-200 000,00	-200 000,00	-500	-600
92736 SILTOJEN PERUSKORJAUS	0,00	-120 000,00	-250 000,00	-250 000,00	-250 000,00	-300	-400
92737 RANTOJEN KUNNOSTUS	-9 956,28	0,00	-100 000,00	-100 000,00	-200 000,00	-200	-200
92740 VENELAITUREIDEN KUNNOSTAMINEN	0,00	-40 000,00	-40 000,00	-40 000,00	-40 000,00	-40	-40
92742 VÄYLÄMERKKIEN JA LINJATAULUJEN UUS	-33 840,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92743 RYTIKARIN LAITURI	-32 755,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92744 LOHTAJAN VENELUISKAN JATKAMINEN	-6 472,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92745 VENELAITUREIDEN KUNNOSTAMINEN	-20 781,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92746 YLIKUNNALLINEN PYÖRÄTIE	-4 260,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
92747 PYÖRÄILYN EDISTÄMISOHJELMA	-1 260,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-313 379,07	-400 000,00	-1 230 000,00	-930 000,00	-1 030 000,00	-1 380	-1580
9260 MUUT YHDYSKUNTAPALVELUT	-301 379,07	-400 000,00	-1 230 000,00	-930 000,00	-1 030 000,00	-1 380	-1 580
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-5 174 359,00	-8 490 000,00	-7 055 000,00	-6 405 000,00	-6 405 000,00	-18 355	-22 020
KAUPUNKIRAKENNELTK INVESTOINNIT	-10 911 706,47	-22 380 000,00	-18 105 000,00	-17 405 000,00	-17 405 000,00	-29 395	-44 800
95000 KANNUS KULJETUSVÄLINEET	13 604,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	13 604,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95000 KANNUS KULJETUSVÄLINEET	-13 604,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-13 604,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95090 KAUSTISEN KULJETUSVÄLINEET	11 052,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	11 052,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95090 KAUSTISEN KULJETUSVÄLINEET	-11 052,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-11 052,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95130 LESTIJÄRVI KULJETUSVÄLINEET	232 384,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	232 384,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95130 LESTIJÄRVI KULJETUSVÄLINEET	-232 384,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-232 384,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95161 KRUUNUPY Y MUUT KONEET JA KALUSTO	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95161 KRUUNUPY Y MUUT KONEET JA KALUSTO	-30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
9310 MUUT KUNNAT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95533 VÄESTÖHÄLYTTIMET	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTATUOTOT	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
95533 VÄESTÖHÄLYTTIMET	-58 295,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-58 295,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
9356 KONEET JA KALUSTO KOKKOLA	-34 295,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
PELASTUSLTK INVESTOINNIT	-34 295,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
TOIMINTAKULUT	-17 289 850,29	-27 103 000,00	-33 295 000,00	-32 065 000,00	-32 065 000,00	-45 040	-56 400
TOIMINTATUOTOT	9 269 754,17	2 679 000,00	2 370 000,00	2 370 000,00	2 370 000,00	2 100	2 100
NETTO	-8 020 096,12	-24 424 000,00	-30 925 000,00	-29 695 000,00	-29 695 000,00	-42 940	-54 300

9 Konsernin tytäryhteisöjen tavoitteet

Konsernin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2022 § 119 omistajapoliittiset linjaukset ja konserniohjeen. Omistajapoliittisissa linjauksissa ja konserniohjeessa on linjattu omistajaohjauksen organisointi, tehtävät ja toimivalta. Omistajaohjauksen tueksi on päätetty laatia Kokkolan kaupungin tytäryhteisöille yhteisökohtaiset omistajakortit.

Omistajakortit määrittelevät omistuksellisesta näkökulmasta yhteisön tehtävän, omistusrakenteen ja omistusrakennetta koskevat järjestelyt, strategisen tahtotilan tavoitteet ja kehittämissinjaukset sekä yhteisön hallituksen osaamisvaatimukset ja palkkiot. Lisäksi yhteisöille asetetaan keskeiset tavoitteet, mahdolliset tuottovaatimukset ja niitä koskevat mittarit.

Omistajakorttien tavoiteasetannassa huomioidaan konserniyhteisöjen moninaisuus. Yhteisöille, joille ei voida määrittää taloudellisia tuottovaatimuksia, asetetaan kaupungin strategiaa tukevat selkeät mitattavat tavoitteet. Lähtökohtana on se, että yhteisöjen toiminta on kannattavaa ja niiden talous on tasapainossa.

Omistajakorttien laatiminen on ajoitettu vuodelle 2023. Viimeiset omistajakortit valmistuvat joulukuussa 2023 siten, että kaikki kortit ovat käytettävissä vuoden 2024 alusta alkaen. Omistajakorttien laatimisen käytännön valmistelusta vastaa konsernivalvontaryhmä. Omistajakortit laaditaan yhteistyössä tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajan, toimitusjohtajan ja konsernivalvontaryhmän kanssa. Valmiit omistajakorttiesitykset viedään konserni- ja kaupunkikehitysjaoston käsiteltäväksi. Jaoston hyväksymät omistajakortit saatetaan tiedoksi kunkin tytäryhteisön hallitukselle.

Seuraavat omistajakortit ovat vielä talousarvion laadintahetkellä käsittelemättä, ja ne tullaan käsittelemään kaupunki- ja konsernikehitysjaostossa syksyn 2023 aikana:

Kokkolan Vuokra Asunnot Oy
Kokkolan Urheilupuisto Oy
Kokkolan Satama Oy -konserni
Kokkolan Talohoito Oy
KIP Infra Oy
KIP Service Oy
Kokkolan Kaupunginteatterin kannatusyhdistys
Nuorisokeskus Villa Elba Oy
Pohjoismainen taidekoulusäätiö

Omistajakorteilla on tarkoitus korvata aikaisemmin käytössä olleet Kokkolan kaupunkikonsernin salkkukohtaiset tavoitteet. Tavoitteet tullaan jatkossa määrittämään yhteisökohtaisesti omistajakorttien mukaisesti. Yhteisöjen omistajakorttien tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain osavuosi- katsausten ja tilinpäätösten yhteydessä. Omistajakortit laaditaan valtuustokaudelle ja niiden välitarkastelu tehdään valtuustokauden puolessa välissä. Omistajakorttien päivittäminen tai tarkistaminen on mahdollista myös valtuustokauden aikana, mikäli omistaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Talousarviossa esitetään yhteisökohtaiset omistajakorttien mukaiset mittarit ja tavoitteet kaupungin tytäryhteisöille. Yhteisöt on ryhmitelty niiden toiminnan ja merkittävyyden mukaan kiinteistöyhteisöihin, liiketoimintayhteisöihin ja palvelut ja neuvonta -yhteisöihin. Ryhmitys selkiyttää omistuksen tavoitteita ja terävöittää riskien analysointia.

Kiinteistöyhteisöt	Mittari	Tavoite
Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto	Vuokrausaste %	100 % (2022; 100 %)
	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	4 (2022; 3)
	Tilikauden tulos	0 € (2022; -255,39 €)
Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate	Vuokrausaste %	Vähintään 95 % (2022; 93 %)
	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Yli 4 (2022; 4)

	Suhteellinen velkaantuneisuus	Alle 200 % (2022; 282 %)
Kiinteistö Oy Kokkolan Pikku-ruukki	Tilikauden ylijäämä	Yli 0 € (2022; 11 112 €)
	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Yli 4 (2022; 4)
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman	Tilojen käyttöaste	90 % (2022; -)
	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	Yli 4 (2022; 4)
	Musiikkikeskushankkeen kustannusten toteuma	8 000 000 €
Kiinteistö Oy Tankkari	Vuokrausaste %	90% (2022; 94%)
	Tilikauden ylijäämä	Yli 0 € (2022; 884 €)
	Asukastyytyväisyys asteikolla 1-5	Yli 4 (2022; -)
Koivuhaan Palvelukeskus Oy	Vuokrausaste %	95 % (2022; 98 %)
	Suhteellinen velkaantuneisuus	250 % (2022; 338 %)
	Kiinteistössä olevien työpaikkojen määrä	250 kpl (2022; 240 kpl)
Kiinteistö Oy Kälviän virastotalo	Kiinteistön kunto asteikolla 1-5	4 (2022; 4)
	Hoitovastikejäämä	> 0 (2022; 9 941,03 €)
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
Kokkolan Urheilupuisto Oy	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
Liiketoimintayhteisöt	Mittari	Tavoite
Kokkolan Energia Oy -konserni	Sijoitus referenssiyhtiöiden joukossa	Parhaassa neljänneksessä (2022; Sähkön siirto: 23/78 Kaukolämpö: 19/228)
	Sijoitetun pääoman tuotto -%	5 % (2022; 1%)
	Lämmöntuotannon päästökerroin	CO2 vapaan lämmöntuotanto-osuuden jatkuva kasvattaminen. Päästökerroin -10 % vuosittain (2022; 74 gCO2 / kWh)
Työplus Yhtiöt Oy -konserni	Liikevoitto %	3,18 % (2022; 5,0 %)
	Liikevaihdon kehitys ilman hinnoittelun vaikutusta	0,6 % (2022; 9,3 %)
	Asiakastyytyväisyys	Henkilö: NPS > 80 (2022; 87)Yritys: suosittelijat > 35% (2022; 29,4%)
Kokkolan Matkailu Oy	Ulkoisen liikevaihdon osuus	40 % (2022; 38 %)
	Verkkosivujen kävijämäärä	125 500 (2022; 119 423)
	Majoitusvuorokaudet	120 000 (2022; 117 000)
Kokkolan Satama Oy -konserni	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
Kokkolan Talohoito Oy	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
KIP Infra Oy	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
KIP Service Oy	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
Palvelut ja neuvonta -yhteisöt	Mittari	Tavoite
Kokkolanseudun Kehitys Oy (KOSEK)	Asiakaskontaktien määrä vuosittain / yrityskehittäjä	250 kpl (2022; 254 kpl)
	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	Vähintään 4 (2022; 4,5)
	Uusyrittäjäneuvonnan asiakasmäärä	150 kpl / vuosi (2022; 187 kpl)
Kokkolan Kaupunginteatterin Kannatusyhdistys	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin
Pohjoismainen Taidekoulusäätiö	Päätetään myöhemmin	Päätetään myöhemmin